

161153

T.C
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**MERSİN İLİNDE BAĞIMSIZ ÇALIŞAN
MUHASEBE MESLEK MENSUPLARININ
MUHASEBE KÜLTÜR DEĞERLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nezaket GÜVENÇ

Enstitü Ana Bilim Dalı :İşletme
Enstitü Bilim Dalı :Muhasebe ve Finansman

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Selahattin KARABINAR

EYLÜL - 2005

T.C
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

MERSİN İLİNDE BAĞIMSIZ ÇALIŞAN
MUHASEBE MESLEK MENSUPLARININ
MUHASEBE KÜLTÜR DEĞERLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nezaket GÜVENÇ
161153

Enstitü Ana Bilim Dalı : İşletme
Enstitü Bilim Dalı : Muhasebe ve Finans

Bu tez 09/09/2005 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği ile kabul edilmiştir

Prof Dr HİLMİ KIRLIOĞLU

Jüri Başkanı

Yrd Doç SELAHATTİN KARABINAR

Jüri Üyesi

Yrd. Doç. Dr. BURHANETTİN ZENGİN

Jüri Üyesi

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Nezaket Güvenç

09.09.2005

ÖNSÖZ

Hızla gelişen uluslar arası ilişkiler ve ilişkileri etkileyen kültür biçimleri, beraberinde o ülkede oluşan çeşitli değerlerle birlikte muhasebe sistemlerini de etkilemektedir. Kültürün muhasebe politikalarına olan etkileri bu bağlamda araştırılmaya değer bulunmuştur. Bu çalışmanın hazırlanmasında yardımlarını esirgemeyen danışman hocam Yrd.Doç. Dr. Selahattin KARABINAR'a teşekkürlerimi bir borç bilirim. Ayrıca, bu günlere ulaşmamda emeklerini hiçbir zaman ödeyemeyeceğim aileme de şükranlarımı sunarım.Yetişmemde katkıları olan tüm hocalarıma da minnettar olduğumu ifade etmek isterim

09 Eylül 2005

Nezaket GÜVENÇ

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	iii
TABLO LİSTESİ.....	iv
ŞEKİLLİSTESİ.....	vi
ÖZET.....	viii
SUMMARY.....	ix
GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 1. KÜLTÜRÜN MUHASEBEDEKİ YERİ VE MUHASEBE	
DEĞERLERİ ÜZERİNE ETKİSİ.....	4
1.1. Muhasebe Tanımı, Önemi ve Özellikleri.....	4
1.2 Kültürün Tanımı.....	5
1.3 Muhasebe ve Sosyo-Kültür İlişkisi.....	6
1.4 Muhasebe Modelleri.....	7
1.4.1 İngiliz-Amerikan Modeli.....	7
1.4.2 Kıta Avrupa'sı Modeli.....	7
1.4.3 Güney Amerika Modeli.....	8
1.4.4 Karma Ekonomi Modeli.....	8
1.5 Kültürel Boyutlar.....	8
1.5.1 Bireysel-Kollektif Topluluklar.....	9
1.5.2 Güç Mesafesi.....	9
1.5.3 Belirsizlikten Kaçınma.....	10
1.5.4 Dişillik/Erillik.....	10
1.6 Kültürel Açından Muhasebe Değerleri.....	11
1.6.1 Tekdüzeciliğe Karşı Esneklik.....	11
1.6.2 Yasal Düzenlemeye Karşı Profesyonellik.....	11
1.6.3 Şeffaflığa Karşı Gizlilik.....	12
1.6.4 Tutuculuğa Karşı İyimserlik.....	12
1.7 Muhasebe Mesleğinin Önemi.....	13
1.8 Türkiye'de Muhasebe Mesleğinin Yapısı.....	13
1.8.1 SM ve SMMM'nin Konusu.....	13

1.8.2 Yeminli Mali Müşavirlik Mesleğinin Konusu.....	13
1.9 Türkiye’de İşletme Yapıları.....	14
1.10 Kültürel Faktörler.....	14
1.11 Uluslararası Faktörler.....	15
1.11 Devlet.....	15
1.12 Ekonomik Faktörler.....	15

BÖLÜM 2: MERSİN İLİNDE FAALİYET GÖSTEREN BAĞIMSIZ

MUHASEBE MESLEK MENSUPLARININ MUHASEBE

KÜLTÜR DEĞERLERİ.....16

2.1 Çalışmanın Amacı ve Kapsamı.....	16
2.2 Çalışmanın Önemi.....	16
2.3 Araştırmanın Yöntemi ve Yapılış Şekli.....	17
2.4 Araştırma Metodolojisi.....	17
2.5 Araştırma Türü.....	18
2.6 Anket Sorularının Analizinde Kullanılan İstatistiksel Yöntemler.....	18
2.6.1 Frekans Dağılımlarının Analizi.....	18
2.6.2 Güvenirlik Analizi.....	18
2.6.3 Faktör Analizi.....	19
2.6.4 Korelasyon Analizi.....	21
2.7 Frekans Analizi.....	29
2.8 Anket Sorularının Muhasebe ve Kültür ile İlişkisi.....	64
2.8.1 Tutuculuğa Karşı İyimserlik.....	64
2.8.2 Tekdüzeliğe Karşı Esneklik.....	67
2.8.3 Gizliliğe Karşı Şeffaflık.....	70
2.8.4 Profesyonelliğe Karşı Yasal Düzenlemeler.....	74

SONUÇ VE ÖNERİLER.....77

KAYNAKLAR.....82

EKLER.....87

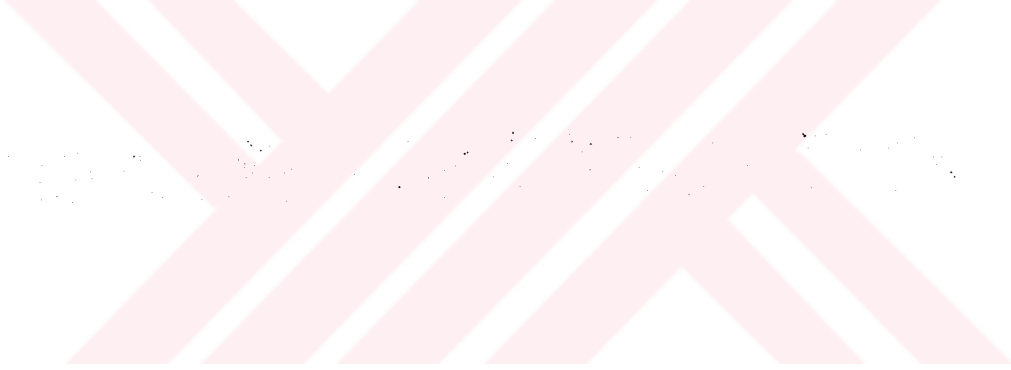
ÖZGEÇMİŞ.....101

KISALTMALAR

SM : Serbest Muhasebeci

SMMM : Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavir

TÜRMOB :Türkiye Muhasebeciler Odası Birliği

TABLO LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1 : 1.Faktörün Faktör Yüklerinin Analizi.....	19
Tablo 2 : 2.Faktörün Faktör Yüklerinin Analizi.....	20
Tablo 3 : 3.Faktörün Faktör Yüklerinin Analizi.....	20
Tablo 4 : Faktör Analizlerinin Toplu Durum Tablosu.....	21
Tablo 5 : Şüphede durumunda kar ve varlıkların değeri düşük.....	30
gösterilmelidir(Örneğin; stoklar, menkul kıymetler, alacaklar için karşılık ayrılması)	
Tablo 6 : Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için.....	32
Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir	
Tablo 7 : Amortisman kuralları her farklı varlık grubu.....	35
için TURMOB tarafından belirlenmelidir	
Tablo 8 : Bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden.....	37
ziyade kamu oyuna yönelik olarak düzenlemelidir	
Tablo 9 : Muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemeler meslek.....	39
mensupları ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmalıdır	
Tablo 10 : Cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az.....	41
yararlıdır	
Tablo 11 : Tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır.....	42
Tablo 12 : Mali Tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye.....	44
yer verilmelidir	
Tablo 13 : Bir firmanın mali yapısını ve performansının nasıl.....	46
değerleneceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler	
Tablo 14 : Tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri.....	48
kullanılmalıdır	
Tablo 15 : Muhasebe politikaları(stok değerlendirme, amortisman.....	50
yöntemleri gibi) bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir	
Tablo 16 : Şirket yöneticileri ve sahipleri hakkındaki bilgiler.....	53
mali tablolarda yer almamalıdır	

Tablo 17: Mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına.....	55
en iyi muhasebe meslek mensupları karar verebilir	
Tablo 18: Fiyatların yükseldiği zamanlarda Fifo yerine Lifo.....	57
kullanılmalıdır	
Tablo 19: Mali Tablolarda standartlaştırılmış ayrıntılı bilgilerin.....	59
sayısı artırılmalıdır	
Tablo 20: Yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda.....	61
yer almalıdır	
Tablo 21: Muhasebe meslek mensupları yüksek düzeyde etik.....	63
standartları sürdürmelidir	
Tablo 22: Tutuculuk Değerinin Frekans Dağılımları.....	65
Tablo 23: Tekdüzelik Dağılımının Frekans Dağılımları.....	68
Tablo 24: Gizlilik Değerinin Frekans Dağılımları.....	71
Tablo 25: Profesyonellik Değerinin Frekans Dağılımları.....	74

ŞEKİL LİSTESİ

	Sayfa
Şekil 1: Şüphe durumunda kar ve varlıkların.....	30
değeri düşük gösterilmelidir(Örneğin; stoklar,menkul kıymetler, alacaklar için karşılık ayrılması)	
Şekil2: Amortisman kuralları her farklı varlık grubu.....	33
için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir	
Şekil 3: Amortisman kuralları her farklı varlık grubu.....	35
için TURMOB tarafından belirlenmelidir	
Şekil 4: Bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden.....	37
ziyade kamu oyuna yönelik olarak düzenlemelidir	
Şekil 5: Muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemeler	39
meslek mensupları ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmalıdır	
Şekil 6: Cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az	41
yararlıdır	
Şekil 7: Tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır.....	43
Şekil 8: Mali Tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye.....	45
yer verilmelidir	
Şekil 9: Bir firmanın mali yapısını ve performansının	47
nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler	
Şekil 10: Tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri	49
kullanılmalıdır	
Şekil 11: Muhasebe politikaları(stok değerlendirme, amortisman.....	51
yöntemleri gibi) bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir	
Şekil 12: Şirket yöneticileri ve sahipleri hakkındaki bilgiler.....	53
mali tablolarda yer almamalıdır	
Şekil 13: Mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına	55
en iyi muhasebe meslek mensupları karar verebilir	
Şekil 14: Fiyatların yükseldiği zamanlarda Fifo yerine Lifo	57
kullanılmalıdır	

Şekil 15: Mali Tablolarda standartlaştırılmış ayrıntılı bilgilerin sayısı artırılmalıdır	60
Şekil 16: Yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır	61
Şekil 17: Muhasebe meslek mensupları yüksek düzeyde etik standartları sürdürmelidir	63
Şekil 18: Tutuculuk	66
Şekil 19: Tekdüzelik	69
Şekil 20: Gizlilik	72
Şekil 21: Profesyonellik	75

Tezin Başlığı: Mersin İlinde Bağımsız Çalışan Muhasebe Meslek Mensuplarının Muhasebe Kültür Değerleri	
Tezin Yazarı: Nezaket GÜVENÇ	Danışman: Yrd.Doç.Dr.Selahattin KARABINAR
Kabul Tarihi: 09/09/2005	Sayfa Sayısı:IX(ön kısım)+101(tez)+3(ekler)
Anabilimdalı: İşletme	Bilimdalı:Muhasebe ve Finansman
<p>Dünyadaki ekonomik olayların hızla değişmesi ve gelişmesiyle birlikte, her ülkenin kültür değerlerinin muhasebe sistemlerini etkilediği yönünde çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Muhasebe mesleği ve muhasebe politikalarının oluşturulmasında kültür değerlerin etkili olduğu vurgulanmaya başlanmıştır.</p> <p>Bu çalışmada, kültürün muhasebe değerlerini ne derecede etkilediği, bu değerlerin kültürel çerçevede ne şekilde biçimlendiği ortaya konmaya çalışılmaktadır. Bu kapsamda, Mersin ilinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler ile yapılan anket sonucunda, muhasebe-kültür değerleri araştırılmıştır.</p> <p>Çalışmada çıkan sonuçlar dört grup üzerinde toplanmıştır. İlk olarak meslek mensuplarının profesyonelliğini ölçen sorularda meslek mensuplarının profesyonellikle ilgili görüşlerine yer verilmiştir. Mersin ilinde faaliyet gösteren meslek mensuplarının mesleklerinde daha fazla profesyonellik eğiliminde oldukları görülmüştür.</p> <p>İkinci olarak meslek mensuplarının meslekleriyle ilgili olan gizlilik değerlerini ölçerek bir sonuca varılmaya çalışılmıştır. Mersin ilinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlerin mesleklerini icra ederken gizlilik prensiplerine daha fazla bir şekilde davranış uygunluğu gösterdikleri görülmüştür.</p> <p>Üçüncü olarak meslek mensuplarının mesleklerinde ne kadar tutucu davranarak, olayları ve konuları yönlendirmeleri ile ilgili bir sonuç çıkarılmaya çalışılmıştır. Mersin ilinde faaliyet gösteren meslek mensuplarının daha az tutucu bir tavır sergiledikleri görülmüştür.</p> <p>Son olarak meslek mensuplarının tekdüzeci olan davranış ve kuralları belirlenerek açıklanmaya çalışılmıştır. Mersin ilinde faaliyet gösteren meslek mensuplarının daha az tekdüzeci davranış sergiledikleri görülmüştür.</p>	
Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Kültür, Muhasebe Sistemi, Meslek Mensupları	

Title of the Thesis:Accounting Culture Values of Free Accountants in Mersin

Author: Nezaket GÜVENÇ **Supervisor:** Asist.Prof. Selahattin KARABINAR

Date: 09/09/2005 **Nu. of Pages:**IX(Pretex)+101(main body) +3 app.

Department: Business **Subfield:** Accounting and Finance

It is observed that some studies about the impact of the cultural values in a country on the accounting system are made, as the economical events change and develop in the world. The fact that the cultural values in a country has influence in the making of accounting profession and its policies has been begun to emphasize.

In this study, it is striven to bring up the extent to which the cultural effects of accounting values and, the way through which those values are formed in the cultural framework. On the context, having researched for the accounting-cultural values as result of a questionner with those of the Free Accountants, Free Accountants and Fiscal Advisers in Mersin, it has been tried to arrive at a conclusion, compared the existing state with the system for what the members of profession desire.

The conclusions resulted from the study have been gathered in four categories. In the first, the opinions by the members of profession about professionalism has been taken part in the questions to measure their professionalism. It has been seen that the members of profession who work in Mersin behave more professionally.

In the second, it has been attempted to arrive at some result by virtue of measuring the secrecy of the values in regard with the job executed by the members of profession. It has been determined that the Free Accountants, Free Accountants and Fiscal Advisers who are active in the Mersin put greatly principles of the secrecy practice when they carry out their jobs.

In the third, it has been aimed to deduce a result about how the members of profession manipulate the events and matters behaving like conservative. It has been determined that the Free Accountants, Free Accountants and Fiscal Advisers who are active in the city Mersin represent a kind of conservative attitude when they carry out their jobs.

Finally, it has been determined, and explained, the monotonous behaviors and norms of the members of profession. It has been observed that the members of the profession working in the city Mersin exhibit more monotonous behavior.

In the light of these findings, although it has been appointed that there is a relationship between the accounting and the culture and between the accounting practices of the members of profession, there has not been found out any strong base regarding the violence of the relationship.

Key Words: Accounting, Culture, Accounting System, Members of Accounting Profession

GİRİŞ

Muhasebe bilimi sürekli bir değişme ve gelişme içinde olan dinamik bir bilimdir. İşletmenin dili olarak da adlandırılan muhasebe, işletmede meydana gelen mali nitelikli olayların ilgili taraflara yansıtılmasında önemli bir role sahiptir. Muhasebe bu işlevini yürütürken gerek işletme içi gerekse işletme dışı çevrelere yararlı bilgilerin doğru olarak açıklanmasını amaç edinir(Cemalçılar,2003:2). Bu nedenle de muhasebe işletme ile ilgili kararların alınmasında oldukça önemli bir role sahiptir. Çünkü işletme ile ilgili kararların alınmasında muhasebe verileri, işletme hakkında çok önemli bilgileri ilgililerin istifadelerine sunmaktadır.

Muhasebe teknikleri ile kavramları ekonomik ve toplumsal hayattaki ihtiyaçlara ve değişmelere göre şekillenmişlerdir. Muhasebecilik mesleği de bu şekillenmelere paralel olarak bir gelişme göstermiştir. Muhasebeciler, mesleklerine ait yenilik ve gelişmeleri takip ederek sorumluluklarını daha iyi şartlarda yerine getirmeye çalışmaktadırlar. Muhasebeciler işverenlere, müşterilere, devlete ve en önemlisi de topluma karşı sorumludurlar.

Muhasebenin bugünkü işlevi bilgi ekonomisinin kullanılması konusunda daha da artmıştır. Bilgi, günümüzün en önemli rekabet silahı haline gelmiştir. Bu nedenle işletme ve ilgili kişilerin bu bilgileri kullanarak doğru karar almalarında etkili olur. Bu bilgileri işleyip, kullanabilir hale getiren ise muhasebecilerdir.

Uluslararası iş ilişkilerine bağlı olarak dünya ekonomilerinin globalleşmesi, kültürel farklılıkların muhasebe sistemleri dahil olmak üzere tüm faaliyetler üzerindeki etkilerinin çok iyi anlaşılması gereğini doğurmuştur. Farklı ulusal muhasebe sistemleri farklı kültürel boyutları yansıtmakla beraber, bu yansımanın ölçüsü henüz belirlenmemiştir(Roxas ve diğ.1997:58).

Günümüzde bu alanda değişik araştırmalar yapılmaya devam edilmektedir. Araştırmalardan her ülkenin kendi kültürel değerlerine ve kendi ihtiyaçlarına göre muhasebe sistemlerini oluşturmaya başladıkları görülmüştür. Muhasebenin, uygulandığı ülkenin kültürel yapısı ile çok yakın ilişkisi olduğu söylenebilir. Kültür ise muhasebe sisteminin oluşturulmasına etki eden en önemli olgulardan biridir. Kişilerin

tutum ve davranışları kültürü etkilediği için kültürel değerler de muhasebe sisteminin oluşturulmasında etkili olmaktadır.

Kültür toplum ve bireyler üzerinde büyük ve değişik etkiler yaratır. Kültür toplumu etkilediği gibi, uygulanan muhasebe sistemini de etkiler. Toplumda oluşan muhasebe sistem ve uygulamaları, toplumun sosyo-kültürel değerlerinden ve ekonomik sisteminden etkilenir. Bu, kültürün kendi muhasebe sistemini oluşturduğunu gösterir. Bu nedenle tutum ve davranışlara yön veren kültürel değerlerin muhasebe sistemlerinin oluşmasında da etkili olduğu görülmektedir.

Çalışmanın Konusu

Ülkemizde muhasebe ve kültür üzerinde fazla bir çalışma olmaması, bizi bu çalışmayı yapmaya sevk etmiştir. Dış ülkeler de muhasebe ve kültür üzerine çalışmalar yapıldığı, Türkiye’de ise bu tarz çalışmaların sınırlı olduğu gözlenmiştir. Bu bakımdan Mersin ilinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler hedef alınarak, ülkemizde muhasebe ve kültür ilişkisini belirlemek ve bu ilişkinin meslek mensuplarını ve muhasebe politikalarını nasıl etkilediğini incelemek amacıyla bir anket çalışması yapılmıştır. Anket çalışmasında muhasebe ve kültür ilişkisine meslek mensuplarının bakış açısı, muhasebe politikalarının belirlenmesine olan etkileri inceleme konusu yapılmıştır.

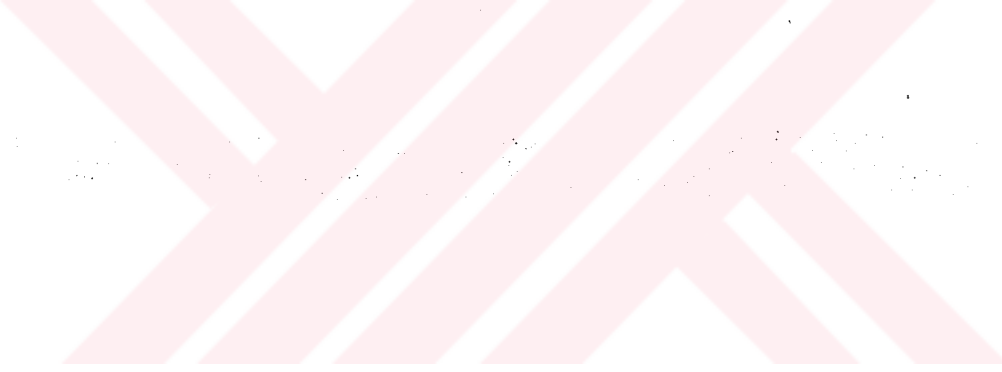
Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, kültürün muhasebe sistemleri üzerine olan etkisini incelemektir. Muhasebe değerleri ülkedeki muhasebe sistemini büyük ölçüde etkilemektedir.

Çalışmanın Önemi

Muhasebe ve kültür ilişkisine yönelik çalışmaların sınırlı olması nedeni bu çalışmayı önemli kılacak nedenler arasındadır. Muhasebe ve kültür arasındaki ilişkinin farklı olması ve ülkemizde kültürün muhasebe sistemleri üzerinde hangi boyutlarda öne çıktığı ve yabancı ülkelerle örtüşme derecesi ortaya konmaya çalışılmıştır. Ayrıca ülkemizdeki meslek mensuplarının muhasebe sistemlerine bakış açıları araştırılmaya çalışılmıştır.

Çalışmamız iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde muhasebe ve kültürün tanımı yapılarak, kültürün muhasebe üzerindeki etkileri açıklanmaya çalışılmıştır. İkinci bölümde, anket sorularının analizi yapılarak, Mersin ilinde faaliyet gösteren meslek mensuplarının, muhasebe ve kültür değerleri araştırılmaya çalışılmıştır.

BÖLÜM 1: KÜLTÜRÜN MUHASEBEDEKİ YERİ VE MUHASEBE DEĞERLERİ ÜZERİNE ETKİSİ

Tezin bu bölümünde muhasebenin tanımı ve önemi, kültür tanımı ve özellikleri ile kültürün o ülke içindeki muhasebe sistemleri üzerine olan etkileri açıklanacaktır.

1.1. Muhasebenin Tanımı, Önemi ve Özellikleri

Muhasebe hayatın her alanında çok önemlidir. İnsanlar ekonomik hayatta gelirini, ihtiyaçlarını karşılamak için kullanırken hesap tekniklerinden yararlanmaktadır.

İnsanların düzenli bir hayata sahip olması için geliştirdikleri muhasebe teknikleri işletmeler için de büyük önem taşımaktadır. İşletmeler insan ihtiyaçlarını karşılamak için mal ve hizmet üreten tüzel kişilerdir. Kar elde etmek amacıyla faaliyet gösteren işletmeler için, ekonomik hareketleri inceleyen ve yorumlayan hesap tekniğini muhasebe oluşturur.

Muhasebeyi şu şekilde tanımlayabiliriz; "işletmelerin faaliyet dönemlerine ilişkin, yaşadıkları ekonomik olayların, parasal görünümüne veya gerektiğinde diğer sayısal verilere ait bilgileri toplayıp biriktiren, kaydedip sınıflayan, özetleyen ve bu bilgiler ışığında sonuçları yorumlayarak raporlar halinde işletmeyle ilgilenen kişi ya da kuruluşlara sunan bir bilim dalıdır" (Şener,1992:1).

Bir bilim dalı olan muhasebenin işbirliği ve düzen içinde olmasının sağlayan kavramları kısaca sayacak olursak;

- 1- Sosyal sorumluluk kavramı
- 2- Kişilik kavramı
- 3- İşletmenin sürekliliği kavramı
- 4- Özün önceliği kavramı
- 5- Dönemsellik kavramı
- 6- Parayla ölçme kavramı
- 7- Maliyet esası kavramı

8- Tutarlılık kavramı

9- Tutuculuk kavramı

10- Tam açıklama kavramı

Sayılan bu kavramlar amaca en uygun bilgi sistemini geliştirmek için ortaya konmuşlardır.

1.2. Kültürün Tanımı

Kültür, açıklanması çok geniş bir kavram olduğu için her bilim dalı tarafından farklı olarak tanımlanmaktadır. Ana temanın aynı olmasına rağmen her bilim dalının yaptığı tanım diğer bilim dalının yaptığı tanımdan farklı olabilmektedir. Bu bilgiler ışığında kültürün tanımını yapacak olursak(Doğa,2001:834-835);

1- Bir topluluğun bütün fertlerinin sahip olduğu, olayları ve meseleleri karşılayan duyuş, düşünüş, şekilleriyle, tarih içinde meydana gelen fikir ve sanat verimleri ve değer hükümlerinin bütünü.

2- Bilgi sahibi olan ve düşünen insanın zevkini, tenkit etme ve hüküm verme kabiliyetini geliştirmek.

3- Bir konuda kazanılan sistemli ve geniş bilgi.

4- Beden ve ruhla ilgili kabiliyetleri geliştirme.

5- Ziraat, tarım.

6- Canlı maddelerin sun'i vasatta üretilmesi.

Bir başka tanımda ise kültür şöyle ifade edilmektedir(Özkan, Yelten, 2002:359).

1- Bir milletin maddi ve manevi değerlerinin bütünü.

2- Bir milletin fikir ve sanat eserlerinin bütünü.

3- Bir kimsenin kazandığı genel bilgi.

4- Tarım.

5-Bir kimsenin bilgi terbiye, alışkanlık zevk bakımından gelişmiş olma hali.dir.

Muhasebe ile ilgili kültürel çalışmalara kaynak teşkil eden Hofstede'e göre kültür "bir grubu diğerinden ayıran, kollektif ve insanın beynindeki programlanmış düşünme biçimidir" şeklinde ifade edilmiştir(Hofstede, 1980:25).

1.3. Muhasebe ve Sosyo-Kültür İlişkisi

Muhasebe bir teknik olarak kullanılsa da toplum içinde gerçekleştirilen merkezinde insan bulunan yani insan tarafından gerçekleştirilen bir olgudur. İşletme ile doğrudan ya da dolaylı ilişki içinde bulunan insanların sosyo-ekonomik hayattan ve kültürel ortamdan etkilenmesi de çok normaldir. Her türlü tutum ve davranışların insanın yaşadığı sosyo-kültürel ortamdan bağımsız olarak şekillenmesi düşünülemez. Bu nedenle muhasebenin toplumun kültürel değerlerinden etkilendiğini açıkça söyleyebiliriz.

Muhasebe teknik yönü ağır basan ve belirli kuralları olan statik bir bilim olmasına rağmen mali tablolar ve raporlardaki bilgilerin bu tabloyu kullanan kişiler tarafından yorumlanması, değerlendirilmesi toplumun sosyo-kültürel değerleri ile çok yakından ilişkilidir. Çünkü muhasebe "kendisinden beklenilene uygun olarak değişen boyutlarda görev yapar. Bir kısım işletmeler muhasebenin vergi matrahının belirlenmesini ve borç-alacak ilişkisinin izlenmesini yeterli bulurken, bir kısım işletmeler ise muhasebeden tüm ilgi gruplarının ihtiyacına cevap verecek bilgilerin üretilmesini ve rapor edilmesini beklerler"(Sevilengül,1996:15).

Kültürel değerler, toplumdaki insanların davranış ve tutumlarına yön verdiği için, bu değerlerde meydana gelen farklılıklar o ülkenin sosyo-kültürel yapısını etkilemektedir. Bu etkiler ülkenin ekonomik yapısı ve insanların refah düzeyi üzerinde etkili olur. Çünkü muhasebe toplumun değerlerini yansıttığı gibi, diğer bilim dallarından da etkilenmektedir.

Dünyada gelişen iş ilişkilerinin etkisiyle birlikte, ülkelerde muhasebe sistemleri üzerinde kültürel farklılıkların etkileri ortaya çıkmaya başlamıştır. Kendi muhasebe sistemini oluşturan her ülke mutlaka kültür öğelerinin etkisi altında kalmaktadır. Her ne kadar tam belirlenememiş olsa da farklı ulusal muhasebe sistemlerinin farklı kültürel boyutları yansıttığı bilinmektedir. Kültür ne kadar sembollerle ilgileniyorsa

muhasebe de kendi sembolü olan para ile ilgilenir. Para ise iş hayatının, günlük yaşamın ve ülke ekonomisinin temelini oluşturur.

Açık sistem olarak muhasebe bulunduğu ortamın etkin özelliklerinden etkilenir. Muhasebe sistem kalıpları ile kültür arasında yakın bir ilişki vardır (Chanchani ve Willett, 2004:127). Muhasebe sistemleri oluşurken, kişilerin tutum ve davranışlarına yön veren kültürel değerlerin de bu sistemler üzerinde etkili olduğu belirlenmiştir.

Muhasebe ve kültür arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaların çoğu kültürün dört boyutunu inceleyen Hofstede(1993) tarafından yapılmıştır. Hofstede'nin bu çalışması kültürün boyutunu açıklayan ve işletme uygulamalarında kullanılacak tek çalışmadır. Gray, Hofstede'nin ortaya koyduğu kültürün dört boyutunu esas alarak muhasebeye ait davranış kalıplarını belirlemiş ve muhasebe-kültür ilişkisini ifade etmeye çalışmıştır.

1.4. Muhasebe Modelleri

Her ülkenin ihtiyaçlarına göre belirlenmiş muhasebe kuralları olmasına rağmen tüm muhasebe sistemlerinin bazı ortak özellikleri bulunmaktadır. Bu benzerlikleri kullanarak muhasebe sistemlerinin benzerliklerini açıklamak amacıyla dört muhasebe modeli geliştirilmiştir(Roxas ve diğ.,çeviren:Saltoğlu,1999,s.64).

1.4.1. İngiliz-Amerikan Modeli

Bu modelde yatırımcılara kredi sağlayan kişi ve kuruluşlar gelişmiştir. Sermaye piyasaları , finansal muhasebeyi kullananların bilgisi ve ihtiyaçlara göre yönlendirme gelişmiştir. Bu nedenle büyük ve uluslararası şirketler bu ülkelerde kurulmuşlardır. Bu ülkeler arasında ABD, İngiltere, Hollanda vb. ülkeler sayılabilir.

1.4.2. Kıta Avrupa'sı Modeli

Bu modelde işletmelerin sermaye ihtiyaçlarının büyük çoğunluğunu karşıladıkları için bankalarla çok iyi ilişkileri vardır. Ayrıca finansal muhasebe tutucu ve yasal düzenlemelere bağlıdır. Bu nedenle de sermaye sağlayanlar karar almada daha çok yasal düzenlemelere uymaktadır. Bu ülkelere örnek olarak Kıta Avrupa'sının çoğu ile Japonya gösterilebilir.

1.4.3. Güney Amerika Modeli

Bu modeli kullanan ülkeler ortak bir dil ve ortak bir mirasa sahiptirler. Bu tür ülkelerde enflasyona bağlı muhasebe düzenlemeleri sürekli olarak kullanılmaktadır. Muhasebe uygulamaları yasal düzenlemelere çok fazla bağlıdır. Ayrıca vergiye dayalı muhasebe fazla kullanılmaktadır. Bu ülkelere örnek olarak Brezilya hariç ortak dili İspanyolca olan Güney Amerika modelidir.

1.4.4. Karma Ekonomi Modeli

Bu modelde işletmeler ikili muhasebe sistemini kullanmaktadır. Birinci sistem önceki sistemi kullananlara bilgi üretirken, ikinci sistem piyasada uygulanan sistemler hakkında bilgi vererek yatırımcı ve bankacıları finansal sistem hakkında bilgilendirmeyi öngörür. Bu ülkelere örnek olarak Doğu Avrupa ve Sovyetler Birliği'nde kullanılmıştır.

1.5. Kültürel Boyutlar

Kültürün sınıflandırılmasında Hofstede'nin yaptığı kültür sınıflaması önem kazanmaktadır. Hofstede ve Trompanaars kültürün muhasebe sistemleri etkisi üzerine benzer çalışmalar yapmıştır.

Bu konuda Trompanaars(1993) şu şekilde bir sınıflama yapmıştır;

- 1- Özelseliğe Karşı Evrenselcilik,
- 2-Kollektifliğe Karşı Bireysellik,
- 3- Tarafsızlığa Karşı Duyarlılık
- 4- Genele Karşı Özel,
- 5- Kimliğe Karşı Başarı,
- 6- Hiyerarşiye Karşı Eş-anlılık,
- 7- Dışa Dönüklüğe Karşı İç Dönüklük

Yapılan araştırmalar sonucunda Hofstede ve Trompanaars'ın çalışmaları arasında benzerlikler olduğu görülmüştür. Fakat Gray tarafından oluşturulan muhasebe

değerleri ile Hofstede tarafından geliştirilen kültür sınıflaması arasında daha fazla benzerlik olduğu görülmektedir.

Muhasebe-Kültür alanında, ülkenin kültür açısından konumunu belirlemek için Hofstede'nin yapmış olduğu kültür çeşitleri sınıflaması şöyledir;

- 1- Bireysel-Kolektif Toplular
- 2- Güç Mesafesi Dar/Geniş Toplular
- 3- Belirsizlikten Kaçınma
- 4- Dişil/Eril Toplular

1.5.1. Bireysel-Kollektif Toplular

Kültürün bu boyutu, kişilerin toplumsal ilişkilerinde, bireysel değerlere ya da toplumsal değerlere önem vermesiyle ilgilidir. Eğer kişi kendi çıkarlarını ön planda tutuyorsa bireysel toplumdaki, toplumun çıkarlarını ön planda tutuyorsa kolektif toplumdaki söz edilir. Bireyci kültürlerde bireysel başarı, bağımsızlık ve bireysel haklar önemlidir. Kolektif toplumlarda ise uyum ve eşitlik önemlidir(Hofstede,1983:75).

Ekonomik yönden gelişmiş toplumlarda bireysellik daha fazla olmaktadır. Yasa ve haklar eşit düzenlenmiştir. Ekonomik yönden gelişmemiş toplumlarda ise toplumsal değerler ön plandadır. Yasa ve haklar gruplara göre farklılaşmıştır ve ekonomik durum toplumun çıkarlarına göre düzenlenmiştir.

Buna göre Türk kültürünün toplumcu bir kültüre sahip olduğu söylenebilir.

1.5.2. Güç Mesafesi

Kültürün bu boyutu, bir toplulukta gücün dağılımı şekli ve bu dağılımın beraberinde getirdiği eşitsizlikler ve farklılıkların o topluluğun üyeleri tarafından kabul edilme ve onaylanma derecelerini gösterir(Hofstede,1989:392).

Bireysel toplumlarda güç mesafesi daha düşük iken kolektif toplumlarda güç mesafesi daha geniştir. Güç mesafesinin geniş olduğu toplumlarda merkezîyetçilik önemlidir. Bu toplumlarda hiyerarşik düzen vardır ve alt kademede bulunan, üst kademede

bulunana karşı daima sorumludur. Bir emir-komuta zinciri vardır. Astlar üstlere karşı gelemeler(Roxas ve diğ.,çeviren:Saltoğlu,1999,s.64).

Güç mesafesinin düşük olduğu toplumlarda merkezîyetçilik ön plandadır. Hiyerarşik düzen geniş güç mesafesine oranla azdır ve alt kademedekilerle üst kademedekiler uyum içindedir.

Bu açıdan bakıldığında Türk toplumunda yüksek bir güç mesafesinin varlığından söz etmek mümkün olmaktadır.

1.5.3. Belirsizlikten Kaçınma

Kültürün bu boyutu, toplumu oluşturan fertlerin belirsizlikten ne derecede kaçınıp, risk almaya ne kadar istekli olduklarını belirtir. Bu boyut toplumun katılık ve esneklik durumu ile ilgilidir. Eğer bir toplumda risk almaktan kaçınma oranı yüksekse o toplumda bireyler genellikle yazılı kurallara göre hareket eder. Belirsizlikten kaçınmanın kuvvetli olduğu toplumlarda davranış ve inançlara bağlılık vardır. Toplumun sürekliliği ve istikrar önemlidir. Belirsiz durumlardan olabildiğince sakınılır. Değişime karşıdır ve güvenli bir ortam beklentisi vardır.

Belirsizlikten kaçınma derecesinin düşük olduğu toplumlarda ise risk alma daha fazladır. Kuralların yerini daha özgür bir ortam almıştır. Yenilik ve değişimlere daha açık olmaktadır.

Yapılan araştırmalar sonucunda, ülkemizin belirsizlikten kaçınan toplumlar grubunda olduğu belirlenmiştir.

1.5.4. Dişillik/Erillik

Kültürün diğer bir boyutunu inceleyen dişil ve eril toplumlarda, kişilerin yaşadıkları coğrafi konum, ekonomik düzey, aile yaşantısı toplumda erkek ve kadına özgü değerleri ortaya çıkarmıştır(Husted,1999:339).

Ekonomik olarak gelişmiş toplumlarda eril değerler daha baskın olurken, gelir seviyesi düşük toplumlarda dişil değerler öne çıkmaktadır. Çünkü eril toplumlarda başarı kazanma, hakkını koruma daha fazladır. Buna karşılık dişil toplumlarda insanlara saygı gösterme, iyi ilişkiler kurma, uysallık ve güçsüzleri koruma gibi derler öne

çıkılmaktadır. Erkeksi toplumlar daha kavgacı olurken dişil toplumlar daha uysal olmaktadır. Eril toplumlarda iş hayatında başarı ve rekabet önemliken, dişil toplumlarda toplumun refahı önemlidir.

Buna bağlı olarak Türk toplumunda dişil değerler yüksekken, eril değerlerin de fazla olduğu yapılan araştırmalar sonucunda belirlenmiştir.

1.6. Kültürel Açıdan Muhasebe Değerleri

Gray 1988 yılında muhasebe değerleri adını verdiği ve Hofstede'in kültürün dört boyutunu esas alarak muhasebe alt-kültüründeki uygulamaları doğrudan etkileyen dört değer tanımlamıştır. Bunlar;

- 1- Tekdüzeliğe Karşı Esneklik,
- 2- Yasal Düzenlemeye Karşı Profesyonellik(Statkoculuk),
- 3- Şeffaflığa Karşı Gizlilik,
- 4- Tutuculuğa Karşı İyimsenlik.

1.6.1. Tekdzecilığe Karşı Esneklik

Tekdzeci yaklaşımda; işletmelerde değişik yıllarda karşılaştırma yapılabilmesi ve bu düzeyin yüksek olması için tüm Őirketlerde birbirine benzeyen muhasebe uygulamalarının olması beklenmektedir(Roberts ve Salter,1999:123).

Esnek yaklaşımda ise, her Şirketin kendine uygun bir muhasebe uygulamasını kullanması beklenir. Bir kültürde profesyonellik düşükse tekdüzelik derecesi yüksektir. Böyle bir durumda sıkı bir kurallar zinciri vardır. Esnek yaklaşımda; işletmelerin seçimi karşısında yeni muhasebe uygulamalarının kullanıcılar tarafından kabullenilmesi daha kolaydır. Tekdzeci yaklaşımda ise yeni uygulamaları kabullenmek daha zordur. Tek bir durumun geçerliliği söz konusuysa tekdzecilikten söz edilir.(Roberts ve Salter, 1999:122).

1.6.2. Yasal Düzenlemeye Karşı Profesyonellik

Kültürün bu boyutunda, muhasebe düzeninde gerekli olan düzenlemelerin, bu değerleri iyi kullanabilen profesyonel meslek mensuplarının yapmasına rağmen, mesleki

düzenlemelerin yasal otoriteler tarafından yapılmasını açıklar. Yasal düzenlemelerde uygulayıcılar bu kurallar dışına çıkamaz. Profesyonel yaklaşımda ise uygulayıcıların kendi yorumları ve mesleki düzenlemelerinden söz edilir. Profesyonelliğin yüksek olduğu durumlarda mesleki yeterlilik söz konusudur.

1.6.3. Şeffaflığa Karşı Gizlilik

Şeffaflığa karşı gizlilik boyutu mali tablolardaki bilgilerin sadece şirket yöneticileri için değil, tüm kamuya açık şeffaf bir muhasebe sistemini anlatır. Gizlilik derecesinin yüksek olduğu toplumlarda mali tablolardaki bilgi sayısı azdır. Gizlilik derecesinin düşük olduğu toplumlarda ise mali tablolardaki bilgilerin sayısı daha fazladır:

Bir ülkedeki hesap düzeyi ile kamuoyuna açıklanan mesleki bilgiler o ülkedeki tutucu ve tekdüzeci değerleri gösterir. Gizlilik ise o ülkedeki mali tabloların şeffaflığını ve ayrıntı derecesini gösterir. Profesyonellik değeri ise mesleki örgütlenmeleri ve etik anlayışı belirleyen kültürel değerleri gösterir.

1.6.4. Tutuculuğa Karşı İyimserlik

Tutuculuk muhasebe uygulamalarında tedbirli davranılmasını, işletmedeki belirsizlik ve risk durumunda bir yargılamanın göz önünde tutulmasını gerekli kılar. Tutucu muhasebe sistemleri riskten olabildiğince kaçan, belirsizlik durumunda ölçülü davranan kötümser bir toplumu gösterir. İyimser muhasebe sistemleri riskten kaçmayan daha açık bir toplumu gösterir(Roxas ve diğ.,çeviren: Saltoğlu,1999, s.63).

Tekdüzelik, mali tabloların yıllar itibariyle karşılaştırılmasının kolay olması ve tutarlı olmasını etkiler. Kültür muhasebenin teknik yönünden fazla sosyal yönünü açıklar. Açıklanan mali tabloların amacının ve bu bilgilerin ayrıntı ve önemini etkiler.

Türkiye’de son zamanlarda kültürün muhasebe üzerindeki etkilerini inceleyen Sargut Türk kültürünün özelliklerini şöyle sıralamıştır; Türk kültüründe kollektif toplum bireyci toplumdaki önce gelmektedir. Risk almaya karşın belirsizlikten kaçınma oranı yüksektir. Güç mesafesi geniştir ve bireyler değişime karşı koymaktadır(Sargut, 2001:225). Yapılan açıklamadan da görüldüğü gibi kültürün muhasebe sistemlerini etkilediği ve bu sistemler üzerinde etkili olduğunu düşünürsek ülkemizdeki muhasebe sistemi hakkında açık bir yargıya varılmış olur.

1.7. Muhasebe Mesleğinin Önemi

Ülkemizde muhasebecilik diğer meslekler gibi bir meslek niteliğini kazanmış ve toplum tarafından bu meslek kabul edilmiştir. Muhasebecilik mesleği ile ilgili kuruluşlar vardır. Bu kuruluşlar meslek mensuplarının uyacağı ilke, esas ve ahlaki kuralları belirlemiştir. Bu ilke ve kurallara uymayan meslek mensupları üyelikten atılır. Meslek mensuplarına serbest veya yeminli muhasebe uzmanı denir. Bu mesleğe girerken meslek mensuplarına devlet organları adına muhasebe mesleğine ait örgütler bir sınav yapar.

1.8. Türkiye’de Muhasebe Mesleğinin Yapısı

Ülkemizde 1989 yılında çıkarılan bir kanunla muhasebe mesleği yasal durumuna kavuşmuştur. Bu kanunla amaçlanan, işletme faaliyetlerinin güvenilir bir şekilde yürütülmesi, bu faaliyetlerin denetlenip ve değerlendirilmesi kanun çerçevesinde işletme ile ilgili durumun ilgililere ve resmi kurumlara sunulmasıdır. Belirtilen amaçlara en kısa yoldan ulaşmak için de ülkemizde “Serbest Muhasebecilik”, “Serbest Muhasebeci Malî Müşavirlik” ve “Yeminli Malî Müşavirlik” meslekleri ve hizmetlerini veren üç tür meslek grubu oluşturulmuştur. Bunlara kısaca değinecek olursak;

1.8.1. SM ve SMMM’nin Konusu

Gerçek ve tüzel kişilere ait teşebbüs ve işletmelerin; genel kabul görmüş muhasebe prensipleri ve ilgili mevzuat hükümleri gereğince, defterlerini tutmak, bilanço, kâr-zarar tablosu ve beyannameleri ile diğer belgelerini düzenlemek ve benzeri işleri yapmak Serbest Muhasebecilerin görevidir.

SMMM’ler Serbest Muhasebecilerin yaptığı her işi yaparlar. Bu görevlere ek olarak muhasebe sistemlerini kurmak, geliştirmek, işletmecilik, muhasebe-finance, malî mevzuat ve bunların uygulamaları ile ilgili işlerini düzenlemek veya bu konularda danışmanlık yapmak SMMM’lerin görevidir.

1.8.2. Yeminli Malî Müşavirlik Mesleğinin Konusu

Yeminli Mali Müşavirler Serbest Muhasebeci Mali müşavirlerin yaptığı denetim hizmetleri ve danışmanlık yanında tasdik işlerini de yapma yetkisine sahiptirler.

Tasdik faaliyet, özellikle vergi beyannameleri ve bunların ekleri mali tablolarla ilgili olarak yapılmaktadır (Koç-Yalkın,1998:19). Muhasebe sistemlerini kurmak, geliştirmek, işletmecilik, muhasebe, finans, malî mevzuat ve bunların uygulamaları ile ilgili işlerini düzenlemek veya bu konularda müşavirlik yapmak yeminli mali müşavirlerin görevleri arasında sayılabilir.

Bu konularla ilgili, belgelere dayanarak, inceleme, tahlil, denetim yapmak, malî tablo ve beyannamelerle ilgili konularda yazılı görüş vermek, rapor ve benzerlerini düzenlemek, bilirkişilik ve benzeri işleri yapmanın yanında tasdik işlerini yapmaktır. Yeminli malî müşavirler muhasebe ile ilgili defter tutamazlar, muhasebe bürosu açamazlar ve muhasebe bürolarına ortak olamazlar.

Ülkemizde muhasebe meslek mensupları Türkiye Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odaları Birliği (TÜRMOB) altında örgütlenmiştir. TÜRMOB Türkiye'deki muhasebe sistem ve uygulamalarında belirleyici olmaktadır. TÜRMOB meslekte profesyonelleşmenin bir göstergesi olarak görülebilir.

1.9. Türkiye'de İşletme Yapıları

Muhasebe sisteminin uygulanmasında, o şirketin örgüt kültürü baskın ve belirleyici olmaktadır (Sudarvan,1995:59). Ülkemizdeki aile şirketlerinin daha fazla olduğu görülmektedir. Kobi'lerin çokluğu da ülkemizdeki muhasebe sisteminin yapılanmasında etkili olmaktadır.

Aile şirketlerinde bireysel davranışlar yerine kollektif davranışlar daha fazla olduğu için, muhasebe değerleri daha az şeffaf ve daha tutucu bir noktada oluşur. Ülkemiz muhasebe uygulamalarında vergi ödemeleri çok önemlidir. Bu nedenle aile şirketleri daha az vergi ödeyip, daha fazla kar elde etmek istemektedirler.

1.10. Kültürel Faktörler

Ülkemizde muhasebe-kültür çalışmalarının çok fazla yapılmamasına rağmen, dünyada bu tür çalışmalara çok rastlanmaktadır. Bu nedenle, Türkiye ile ilgili muhasebe-kültür çalışmalarının çoğuna Hofstede gibi yabancı bilim adamlarının yaptığı çalışmalarda rastlanılmaktadır.Yapılan çalışmalarda İslam dininin ülkemizdeki muhasebe uygulamalarında etkili olduğu ve faiz konusu üzerinde yığılma olduğu belirlenmiştir.

Gerçekten de dini inanışlar, gelenekler ve sosyal değerler ülkedeki muhasebe uygulama ve uygulayıcılarını doğrudan etkilemektedir. Türk toplumunda korumacılığın yüksek olması muhasebeci ile işveren arasındaki ilişkinin açıklanmasında önemlidir. Bu durumda muhasebeci, işverene karşı daha sessiz bir konumda olabilir.

1.11. Uluslararası Faktörler

Bir ülkenin, dış ülkeler ile olan ilişkisi, yabancı sermaye çokluğu o ülkenin muhasebe sistemini etkileyen en önemli etkenlerinden biridir. Ekonomik baskılar arttığında ülkenin muhasebe sisteminin de bundan etkilenmesi söz konusu olacaktır.

1.12. Devlet

Ülkemizde bazı kurumların muhasebe sistemini etkilediği açıktır. Maliye Bakanlığı vergi olarak, Sermaye Piyasası Kurulu da yatırımcının bilgilendirilmesi ve korunması olarak ülkemizdeki muhasebe sistemine yönlendirici etkiler yapmaktadır. Muhasebenin vergi için olduğu inancını taşıyan Maliye Bakanlığı'nın düzenlemeleri muhasebe uygulamaları üzerinde etkili olmaktadır. SPK'ya bağlı olan şirketlerin ise bu kuruldan ayrı bir sistem uygulamaları mümkün değildir. Bu durumda ülkemizdeki muhasebe sisteminde muhasebe kültür değerlerinin daha çok statükocu, tekdüzeci, daha az bireysel ve daha az profesyonel bir konumda olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

1.13. Ekonomik Faktörler

Bir ülkede uygulanan ekonomik düzeye göre o ülkedeki muhasebe sistemi şekillenir. Marksist muhasebe sisteminde personelin çalışma saati, çalışma yeri, personelin hakları vb. konularına ağırlık verilirken kapitalist ekonomilerde ise rekabet ön plandadır ve bilgi üretmeye olanak verecek şekilde muhasebe sistemleri kurulur. Bu ülkelerde önemli olan kamuya bilgi vermektir.

Rekabetin yoğun olduğu ülkelerde bilgiyi kullanmak daha önemli olduğu için meslek mensuplarının daha profesyonel ve daha esnek olmaları beklenir. Enflasyonun yüksek olduğu ülkelerde mali tablolar tam olarak gerçeği yansıtmadığı için bu tabloların yayınlanması çok fazla bir anlam ifade etmeyecektir.

BÖLÜM 2: MERSİN İLİNDE BAĞIMSIZ ÇALIŞAN MUHASEBE MESLEK

MENSUPLARININ MUHASEBE KÜLTÜR DEĞERLERİ

Kültürün uluslararası ilişkiler üzerinde etkili olduğu sürekli ilgi çekmekte olan bir konudur. Uluslar arası iş ilişkilerine bağlı olarak dünya ekonomilerinin globalleşmesi, kültürel farklılıkların muhasebe sistemleri dahil olmak üzere tüm faaliyetler üzerinde etkili olduğu anlaşılmıştır (Roxas ve diğ.1997:58). Kültürün muhasebe sistemleri üzerindeki etkisi son yıllarda ülkelerin uyguladıkları bu sistemler üzerinde önemli bir konu haline gelmiştir.

Muhasebe ve kültür ilişkisinin açıklanmasına ve incelenmesine yönelik çok fazla çalışma bulunmamaktadır. Bu nedenle bu çalışmanın yapılmasının literatüre önemli katkılar sağlayabileceği düşünülmektedir..

2.1. Çalışmanın Amacı ve Kapsamı

Bu çalışmanın amacı, kültürün muhasebe sistemleri üzerine olan etkisini incelemektir. Muhasebe değerleri ülkedeki muhasebe sistemini büyük ölçüde etkilemektedir. Bu bağlamda, Mersin ilinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlik mesleğini yapan Mersin merkezde 365 ve ilçelerde 107 olmak üzere toplam 472 meslek mensubu bulunmaktadır. Ankete katılan 198 meslek mensubunun muhasebe ve kültür arasındaki ilişkiyi değerlendirmeleri ve bu ilişkiye bakış açıları, kültürün muhasebe sistemini etkileyip etkilemediğinin araştırılması planlanmıştır.

2.2. Çalışmanın Önemi

Muhasebe ve kültür ilişkisine yönelik çalışmaların hem dünyada hem de Türkiye’de son derece sınırlı olduğu gözlemlenmektedir. Hofstede , Gray ve Trompenaars’ın muhasebe ve kültür üzerine yaptığı çalışmalar bu alandaki sınırlı kaynaklardan bazılarıdır. Bu nedenle muhasebe ve kültür arasındaki ilişki konusundaki çalışmaların kıtlığı, bu çalışmayı önemli kılacak nedenler arasındadır.

İkinci olarak, muhasebe kültür ilişkisinin ülkeler arasında farklılık göstereceği çeşitli araştırmacılarca ortaya konulmuştur. Bu nedenle, bu çalışma ile Türkiye’de kültürün uygulanan muhasebe sistemleri üzerinde hangi boyutlarda öne çıktığı ve bunların dış

ülkelerde araştırılan sonuçlarla ne derecede örtüştüğünün ortaya konması açısından önemli katkı sağlaması beklenmektedir.

Üçüncü olarak, bu çalışmada yurtdışında yapılan çalışmalardan farklı olarak, ülkemizdeki Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin uygulanan muhasebe sistemleri üzerinde bakış açılarında bir farklılığın olup olmadığının araştırılması çalışmaya ayrı bir yenilik kazandıracaktır.

2.3. Araştırmanın Yöntemi ve Yapılış Şekli

Alan araştırması yapmak için Mersin ilinde faaliyet gösteren Mali Müşavirler araştırmanın evreni olarak seçilmiştir. Seçilen meslek mensuplarıyla farklı zamanlarda ve randevu alınmadan gidilmiştir. Araştırmada 17 ve 13 sorudan oluşan iki anket formu kullanılmıştır. 17 soruluk anketin 13 soruluk anketten farkı ideali ölçme yani Mersin ilinde faaliyet gösteren meslek mensuplarının mevcut durumdan çok olmasını arzuladıkları durumları, uygulanmasını istedikleri muhasebe politikalarını ölçme amacıyla olmasıdır. Mevcut durumu göstermeye çalışan anket 13 sorudan oluşmaktadır. Bu nedenle birbirine benzeyen fakat dikkatlice okunduğunda aralarında farkların olduğu soruların her iki anketteki cevapları ve bu cevaplar arasındaki farklar incelenecektir. Mali Müşavirlerle yapılan anketler, Mali Müşavirlik yapan meslek mensupları tarafından doldurulmuştur. Meslek mensuplarının bir kısmı ile yüz yüze görüşmeler yapılarak sonuç elde edilmiş, bir kısmı ise önce formu almış daha sonra doldurarak iade etmiştir. İl ve ilçe olmak üzere toplam 198 Mali Müşavir ile görüşülmüştür.

Ankete katılan Mali Müşavirlerden elde edilen veriler SPSS 10.0 istatistik paket programında değerlendirilmiştir. Soruların yorumu yapılırken 17 soruluk anket sonuçları baz alınmış, 13 soruluk anket sonuçları ise karşılaştırma yapmak amacıyla kullanılmıştır. Uygulanan bu anketlere verilen yanıtlar aşağıdaki gibi yorumlanmıştır.

2.4. Araştırma Metodolojisi

Bu çalışmada araştırma sorusuna cevap bulmada yardımcı olacak bilgilerin toplanması için anket uygulaması yoluna gidilmiştir. Bu çalışma Türkiye’de birebir örtüşen bir çalışma olmadığı için önemlidir. Bu nedenle bu çalışma muhasebe ve kültür ilişkisini

açıklaması açısından son derece faydalı olacaktır. Araştırmada uygulanan anket soruları kategori sırasına göre belirlenmiş sorulardan oluşmuştur. Anket uygulaması sırasında sorular okunarak, işaretleme işlemi anket uygulayan kişi tarafından yapılmıştır.

2.5. Araştırma Türü

Bu çalışmada, alan araştırmasıyla elde edilecek bulgular çalışmanın amacı açısından daha uygun olduğu için anket yoluna gidilmiştir.

Bu çalışmanın amacı muhasebe ve kültür arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu konu incelenirken Mersin ilinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlerin muhasebe ve kültür ilişkisine bakış açıları, uygulamada kullanma durumu belirlenmeye çalışılmıştır. Alan araştırmalarından elde edilen verilerin toplanması araştırmacıya analizlerinde kullanacağı verinin kalitesinden emin olma fırsatı tanıyacaktır. Bu da araştırmanın güvenilirliği ve geçerliliği açısından son derece önemli olmaktadır.

2.6. Anket Sorularının Analizinde Kullanılan İstatistiksel Yöntemler

Araştırmada, anket sürecinde kullanılan temel analiz teknikleri sırasıyla frekans dağılımları, güvenilirlik analizi, korelasyon analizi ve faktör analizidir. Aşağıda araştırma ile ilgili istatistiksel yöntemler açıklanmıştır:

2.6.1. Frekans Dağılımlarının Analizi

Frekans dağılımları ile deneklerin vermiş oldukları cevapların genel dağılımı ve merkezi ve genel eğilim konusunda ilişkiler açıklanmaya çalışılmıştır.

2.6.2. Güvenirlik Analizi

Anket çalışması ile birincil kaynaklardan elde edilen bilgiler değerlendirilmeden önce güvenilirlik analizi yapılmıştır. Güvenirlik analizi değişkenler arası ilişkiye dayanarak hesaplanan alfa yöntemi ile yapılmıştır. Güvenirliğin ölçüsü olan alfa katsayısının 0'dan büyük olması durumunda güvenilirlik sağlanmış olmaktadır. Bu değer 1'e doğru arttıkça güvenilirlik değeri de yükselmiş olmaktadır. Yapılan anket çalışmasında alfa katsayısı 0,9597 olarak elde edilmiştir. Bu sonuç oldukça iyi bir

güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir. Sorular grup olarak ele alındığında ise analizde çıkan sonucun 0,9415 olarak çıkması benzer şekilde oldukça iyi bir güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir.

2.6.3. Faktör Analizi

Muhasebe ve kültür arasındaki ilişkiyi açıklamak için yapılan araştırmada diğer bir analiz yöntemi olan faktör analizinden de yararlanarak sonuçlar açıklanmaya çalışılmıştır. Faktör analizi doğrudan gözlenemeyen kavramların birden çok değişken veya kavram aracılığı ile ölçüldüğü durumlarda, ölçme işleminde kullanılan değişkenlerin gruplandırılması veya daha az sayıdaki boyutlar haline getirilmesi amacıyla kullanılmaktadır(Hair ve diğ.,1998:35)

Tablo 1: 1.Faktörün Faktör Yüklerinin Analizi

Şüphe durumunda kar ve varlıkların değeri düşük gösterilmelidir
Yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır
Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TURMOB tarafından belirlenmelidir
Bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamu oyuna yönelik olarak düzenlenmelidir
Cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır
Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir
Fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır
Mali tablolarda standartlaştırılmış ayrıntılı bilgilerin sayısı artırılmalıdır

Faktörler sistemin %92,26'sını açıklamaktadır. 1. faktörün faktör yüklerinin incelenmesinde kullanılan sorularda tutuculuk ve tekdüzelik derecesini ölçen sorular baskın çıkmıştır. 1. faktör meslek mensuplarının mesleklerini icra ederken daha fazla tutucu ve tekdüze davranış sergilediklerini göstermektedir. Gizlilik derecesini ölçen sorular ise baskın çıkmamıştır.

Tablo 2: 2. Faktörün Faktör Yüklerinin Analizi

Muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemeler meslek mensupları ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmalıdır
Muhasebe meslek mensupları yüksek düzeyde etik standartları sürdürmelidirler
Mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi muhasebe meslek mensupları karar verebilir
Tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır
Bir firmanın mali yapısının ve performansının nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler
Tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır
Mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir
Muhasebe politikaları bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir

2. faktörün faktör yüklerinin analizinin incelenmesinde kullanılan sorularda profesyonellik derecesini ölçen sorular baskın çıkmıştır. 2. faktör meslek mensuplarının mesleklerini icra ederken daha profesyonel bir davranış sergilediklerini göstermektedir. Tekdüzelik ve tutuculuk değerleri ise baskın çıkmamıştır.

Tablo 3: 3. Faktörün Faktör Yükünün Analizi

Şirket yöneticileri ve sahipleri hakkındaki bilgiler mali tablolarda yer almamalıdır
--

3. faktörün faktör yüklerinin analizini incelemek amacıyla yapılan tablo analizi ise gizlilik değerini ölçmek için kullanılmıştır.

Tablo 4: Faktör Yüklerinin Toplu Durum Tablosu

Muhasebe Değerleri	Ortalamalar
Profesyonellik	1,761
Gizlilik	3,584
Tekdüzelik	3,039

Yukarıdaki tablodan görüldüğü üzere profesyonellik değerinin aritmetik ortalaması 1,761 olarak çıkmıştır. Bu değer Mersin ilinde faaliyet gösteren meslek mensuplarının profesyonellikten yana olduğunu göstermektedir. Gizlilik değerinin ise 3,584 olarak çıkması meslek mensuplarının kararsızlık noktasında gizlilikten yana olduğunu göstermektedir. Tablodaki tekdüzelik değeri ise 3,039 olarak çıkmıştır. Bu değer Mersin’de faaliyet gösteren meslek mensuplarının daha fazla tekdüzeci olduklarını göstermektedir.

2.6.4. Korelasyon Analizi

Korelasyon analizi, aralık ve rasyo seviyesinde ölçülmüş iki değişken arasındaki ilişkinin veya bağımlılığın şiddetini belirlemeye yönelik bir analiz tekniğidir. Korelasyon analizinde ölçülmeye çalışılan ilişki, değişkenler arasındaki ilişkinin doğrusal olan kısmı ile ilgilidir. Korelasyon analizi sonucunda korelasyon katsayısı

-1 ile +1 arası değerler olabilir. Katsayının +1 olması iki değişken arasında mükemmeli bir doğrusal ilişki olduğunu, katsayının -1 olması ise değişkenler arasında mükemmel bir ters ilişkinin olduğunu gösterir. Katsayının sıfır olması ise iki değişken arasında görülebilir bir ilişkinin olmadığını gösterir(Altunışık,2002:184).

Ek 3’de Korelasyon Tablosunda verilen açıklamalar ışığında çalışmadaki soruların korelasyon analizi yapılacak olursa; “Şüphe durumunda kar ve varlıkların değeri düşük gösterilmelidir(Örneğin; stoklar, menkul kıymetler, alacaklar için karşılık ayrılması)” sorusu ile amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir sorusu arasında doğrusal bir ilişki vardır ve bu ilişki istatistiksel açıdan da anlamlıdır($r=0,887$). Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TÜRBOB

tarafından belirlenmelidir sorusu arasında doğrusal bir ilişki vardır($r=0,976$). Bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamuoyuna yönelik olarak düzenlenmelidir sorusu arasında doğrusal bir ilişki vardır ve bu ilişki istatistiksel açıdan da anlamlıdır($r=0,957$). Cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır sorusu arasında doğrusal bir ilişki vardır ve bu ilişki istatistiksel açıdan da anlamlıdır ($r=0,931$). Fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır sorusu ile sorusu arasında doğrusal bir ilişki vardır ve bu ilişki istatistiksel açıdan da anlamlıdır($r=0,893$). Yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır sorusu arasında ilişki vardır ve bu ilişki istatistiksel açıdan da anlamlıdır($r=0,982$).

“Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir” sorusu ile doğrusal ilişki içinde bulunan sorularımız ise şöyledir; şüphe durumunda kar ve varlıkların değeri düşük gösterilmelidir sorusu ile $r=0,887$, amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TÜRMOB tarafından belirlenmelidir sorusu ile $r=0,946$, bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamuoyuna yönelik olarak düzenlenmelidir sorusu ile $r=0,956$, cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır sorusu ile $r=0,943$, tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır sorusu ile $0,866$, mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir sorusu ile $r=0,923$, bir firmanın mali yapısının ve performansının nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler sorusu ile $r=0,844$, tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır sorusu ile $r=0,874$, muhasebe politikaları bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir sorusu ile $r=0,885$, mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi sadece meslek mensupları karar verebilir sorusu ile $r=0,839$, fiyatların yükseldiği zamanlarda Fifo yerine Lifo kullanılmalıdır sorusu ile $r=0,910$, yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır sorusu ile $r=0,923$ oranında doğrusal ilişki olduğu görülmektedir.

“Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TÜRMOB tarafından belirlenmelidir” sorusu ile doğrusal yönde ilişki içinde bulunan sorularımız şöyledir; şüphe durumunda kar ve varlıkların değeri düşük gösterilmelidir sorusu ile $r=0,976$, amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir sorusu ile $r=0,946$, bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden

ziyade kamu oyuna yönelik olarak düzenlenmelidir sorusu ile $r=0,988$, cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır sorusu ile $r=0,937$, mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir sorusu ile $r=0,827$, tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır sorusu ile $r=0,803$, muhasebe politikaları bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir sorusu ile $r=0,804$, fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır sorusu ile $r=0,913$, yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır sorusu ile $r=0,982$ oranında doğrusal bir ilişki olduğu gözlenmektedir.

“Bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamuoyuna yönelik olarak düzenlenmelidir” sorusu ile doğrusal ilişki içinde bulunan sorularımız ise şöyledir; şüphe durumunda kar ve varlıkların değeri düşük gösterilmelidir sorusu ile $r=0,957$, amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir sorusu ile $r=0,956$, amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TÜRMOB tarafından belirlenmelidir sorusu ile $r=0,988$, cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır sorusu ile $r=0,931$, mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir sorusu ile $r=0,839$, tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır sorusu ile $r=0,813$, muhasebe politikaları bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir sorusu ile $r=0,823$, fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır sorusu ile $r=0,37$, yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır sorusu ile $r=0,971$ oranında doğrusal bir ilişki olduğu gözlenmektedir.

“Muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemeler meslek mensupları ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmalıdır” sorusu ile doğrusal ilişki içinde bulunan sorularımız ise şöyledir; tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır sorusu ile $r=0,807$, bir firmanın mali yapısının ve performansının nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler sorusu ile $r=0,881$, tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır sorusu ile $r=0,867$, mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi sadece meslek mensupları karar verebilir sorusu ile $r=0,851$, muhasebe meslek mensupları yüksek düzeyde etik standartları sürdürmelidirler sorusu ile $r=0,846$ oranında doğrusal bir ilişki olduğu gözlenmektedir.

“Cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır” sorusu ile doğrusal ilişki içinde bulunan sorularımız ise şöyledir; şüphe durumunda kar ve varlıkların değeri düşük gösterilmelidir(Örneğin; stoklar, menkul kıymetler, alacaklar için karşılık ayrılması) sorusu ile $r=0,931$, amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir sorusu ile $r=0,943$, amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TÜRMOB tarafından belirlenmelidir sorusu ile $r=0,937$, bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamu oyuna yönelik olarak düzenlenmelidir sorusu ile $r=0,931$, tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır sorusu ile $r=0,812$, mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir sorusu ile $r=0,889$, bir firmanın mali yapısının ve performansının nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler sorusu ile $r=0,807$, tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır sorusu ile $r=0,845$, muhasebe politikaları bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir sorusu ile $r=0,822$, fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır sorusu ile $r=0,931$, yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır sorusu ile $r=0,947$ oranında doğrusal bir ilişki olduğu gözlenmektedir.

“Tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır” sorusu ile doğrusal ilişki içinde bulunan sorularımız ise şöyledir; amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir sorusu ile $r=0,866$, muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemeler, meslek mensupları ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmalıdır sorusu ile $r=0,807$, cari piyasa değeri tarihi maliyetleri göre daha az yararlıdır sorusu ile $r=0,812$, mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir sorusu ile $r=0,971$, bir firmanın mali yapısının ve performansının nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler sorusu ile $r=0,923$, tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır sorusu ile $r=0,927$, muhasebe politikaları bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir sorusu ile $r=0,918$, mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi sadece meslek mensupları karar verebilir sorusu ile $r=0,966$, fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır sorusu ile $r=0,880$, muhasebe meslek mensupları yüksek düzeyde etik standartları sürdürmelidirler sorusu ile $r=0,883$ oranında doğrusal bir ilişki olduğu gözlenmektedir.

“Mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir” sorusu ile doğrusal ilişki içinde bulunan sorularımız ise şöyledir; amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir sorusu ile $r=0,923$, amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TÜRMOB tarafından belirlenmelidir sorusu ile $r=0,827$, bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamu oyuna yönelik olarak düzenlenmelidir sorusu ile $r=0,839$, cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır sorusu ile $r=0,889$, tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır sorusu ile $r=0,971$, bir firmanın mali yapısının ve performansının nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler sorusu ile $r=0,926$, tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır sorusu ile $r=0,945$, muhasebe politikaları bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir sorusu ile $r=0,923$, mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi sadece meslek mensupları karar verebilir sorusu ile $r=0,950$, fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır sorusu ile $r=0,927$, yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır sorusu ile $r=0,806$ oranında doğrusal bir ilişki olduğu gözlenmektedir.

“Bir firmanın mali yapısının ve performansının nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler” sorusu ile doğrusal ilişki içinde bulunan sorularımız ise şöyledir; amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir sorusu ile $r=0,844$, muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemeler, meslek mensupları ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmalıdır sorusu ile $r=0,881$, cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır sorusu ile $r=0,807$, tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır sorusu ile $r=0,923$, mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir sorusu ile $r=0,926$, tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır sorusu ile $r=0,967$, muhasebe politikaları bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir sorusu ile $r=0,888$, mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi sadece meslek mensupları karar verebilir sorusu ile $r=0,964$, fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır sorusu ile $r=0,913$, muhasebe meslek mensupları yüksek düzeyde etik standartları sürdürmelidirler sorusu ile $r=0,820$ oranında doğrusal bir ilişkinin olduğu gözlenmektedir.

“Tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır” sorusu ile doğrusal ilişki içinde bulunan sorularımız ise şöyledir; amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir sorusu ile $r=0,874$, amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TÜRMOB tarafından belirlenmelidir sorusu ile $r=0,803$, bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamu oyuna yönelik olarak düzenlenmelidir sorusu ile $r=0,813$, muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemeler, meslek mensupları ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmalıdır sorusu ile $r=0,867$, cari piyasa değeri tarihi maliyetler göre daha az yararlıdır sorusu ile $r=0,845$, tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır sorusu ile $r=0,927$, mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir sorusu ile $r=0,945$, bir firmanın mali yapısının ve performansının nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler sorusu ile $r=0,967$, muhasebe politikaları bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir sorusu ile $r=0,886$, mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi sadece meslek mensupları karar verebilir sorusu ile $r=0,953$, fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır sorusu ile $r=0,943$, muhasebe meslek mensupları yüksek düzeyde etik standartları sürdürmelidir sorusu ile $r=0,819$ oranında doğrusal bir ilişkinin olduğu gözlenmektedir.

“Muhasebe politikaları(stok değerlendirme, amortisman yöntemleri gibi) bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir” sorusu ile doğrusal ilişki içinde bulunan sorularımız ise şöyledir; amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir sorusu ile $r=0,885$, amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TÜRMOB tarafından belirlenmelidir sorusu ile $r=0,804$, bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamu oyuna yönelik olarak düzenlenmelidir sorusu ile $r=0,823$, cari piyasa değeri tarihi maliyetler göre daha az yararlıdır sorusu ile $r=0,822$, tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır sorusu ile $r=0,918$, mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir sorusu ile $r=0,923$, bir firmanın mali yapısının ve performansının nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler sorusu ile $r=0,888$, tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır sorusu ile $r=0,886$, mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi sadece meslek mensupları karar verebilir sorusu ile $r=0,903$, fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır sorusu ile $r=0,872$ oranında doğrusal bir ilişki olduğu görülmektedir.

“Mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi muhasebe meslek mensupları karar verebilir” sorusu ile doğrusal ilişki içinde bulunan sorularımız ise şöyledir; amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir sorusu ile $r=0,839$, muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemeler, meslek mensupları ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmalıdır sorusu ile $r=0,851$, tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır sorusu ile $r=0,966$, mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir sorusu ile $r=0,950$, bir firmanın mali yapısının ve performansının nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler sorusu ile $r=0,964$, tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır sorusu ile $r=0,953$, muhasebe politikaları bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir sorusu ile $r=0,903$, fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır sorusu ile $r=0,900$, muhasebe meslek mensupları yüksek düzeyde etik standartları sürdürmelidir sorusu ile $r=0,845$ oranında doğrusal bir ilişki olduğu gözlenmektedir.

“Fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır” sorusu ile doğrusal ilişki içinde bulunan sorularımız ise şöyledir; şüphe durumunda kar ve varlıkların değeri düşük gösterilmelidir (Örneğin; stoklar, menkul kıymetler, alacaklar için karşılık ayrılması) sorusu ile $r=0,893$, amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TÜRMOB tarafından belirlenmelidir sorusu ile $r=0,913$, amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir sorusu ile $r=0,910$, bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamu oyuna yönelik olarak düzenlenmelidir sorusu ile $r=0,907$, cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır sorusu ile $r=0,931$, tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır sorusu ile $r=0,880$, mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir sorusu ile $r=0,927$, bir firmanın mali yapısının ve performansının nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler sorusu ile $r=0,913$, tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır sorusu ile $r=0,943$, muhasebe politikaları bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir sorusu ile $r=0,872$, mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi muhasebe meslek mensupları karar verebilir sorusu ile $r=0,900$, yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır sorusu ile $r=0,905$ oranında doğrusal bir ilişkinin bulunduğu gözlenmektedir.

“Mali tablolarda standartlaştırılmış ayrıntılı bilgilerin sayısı artırılmalıdır” sorusu ile doğrusal ilişki içinde bulunan sorularımız ise şöyledir; şüphe durumunda kar ve varlıkların değeri düşük gösterilmelidir(Örneğin; stoklar, menkul kıymetler, alacaklar için karşılık ayrılması) sorusu ile $r=0,653$, amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir sorusu ile $r=0,646$, amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TÜRMOB tarafından belirlenmelidir sorusu ile $r=0,656$, bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamu oyuna yönelik olarak düzenlenmelidir sorusu ile $r=0,655$, cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır sorusu ile $r=0,681$, mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir sorusu ile $r=0,623$, bir firmanın mali yapısının ve performansının nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler sorusu ile $r=0,604$, tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır sorusu ile $r=0,614$, fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır sorusu ile $r=0,674$, yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır sorusu ile $r=0,670$ oranında doğrusal bir ilişkinin olduğu görülmektedir.

“Yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır” sorusu ile doğrusal ilişki içinde bulunan sorularımız ise şöyledir; şüphe durumunda kar ve varlıkların değeri düşük gösterilmelidir(Örneğin; stoklar, menkul kıymetler, alacaklar için karşılık ayrılması) sorusu ile $r=0,982$, amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir sorusu ile $r=0,923$, amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TÜRMOB tarafından belirlenmelidir sorusu ile $r=0,982$, bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamu oyuna yönelik olarak düzenlenmelidir sorusu ile $r=0,971$, cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır sorusu ile $r=0,947$, mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir sorusu ile $r=0,806$, fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır sorusu ile $r=0,905$ oranında bir doğrusal ilişki içinde olduğu görülmektedir.

“Muhasebe meslek mensupları yüksek düzeyde etik standartları sürdürmelidir” sorusu ile doğrusal ilişki içinde bulunan sorularımız ise şöyledir; amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir sorusu ile $r=0,634$, muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemeler, meslek mensupları ve onların kurduğu kurum

ve kuruluşlar tarafından yapılmalıdır sorusu ile $r=0,846$, tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır sorusu ile $r=0,833$, bir firmanın mali yapısının ve performansının nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler sorusu ile $r=0,820$, tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır sorusu ile $r=0,819$, mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi sadece meslek mensupları karar verebilir sorusu ile $r=0,845$ oranında doğrusal bir ilişkinin olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak söylenebilir ki soruların tümü üzerinde faktör analizi yapıldığında değişkenler arasındaki ilişkilerin hepsinde doğrusal yönde ilişki olduğu belirlenmiş olup negatif yönde ilişkiye rastlanılmamıştır.

2.7. Frekans Analizi

2.7.1. Şüphe Durumunda Kar ve Varlıkların Değeri Düşük Gösterilmelidir(Örneğin; stoklar, menkul kıymetler, alacaklar için karşılık ayrılması)

Bu soru, Mersin İlinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlerin tutuculuk ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla sorulmuştur.

Mali Müşavirlerin bu sorunun cevaplanmasında kararsızlık göstermiş oldukları görülmüş, sorunun açık olmadığı konusunda fikir beyan ettikleri belirlenmiştir. İdeal durumu ölçmeye çalışan bu ankette, şüphe durumunda kar ve varlıkların değeri düşük gösterilmelidir(Örneğin; stoklar, menkul kıymetler, alacaklar için karşılık ayrılması) sorusunda sonuçlar ortalama olarak 4,30 çıkmıştır. Ölçek sıralaması dikkate alındığında bu sonucun “kararsız yakın olumsuz” çıktığı görülmektedir. Yapılan anket sonucunda meslek mensuplarının şüphe durumunda kar ve varlıkların değerinin düşük gösterilmesi konusunda olumsuzu yakın istekte buldukları gözlenmiştir.

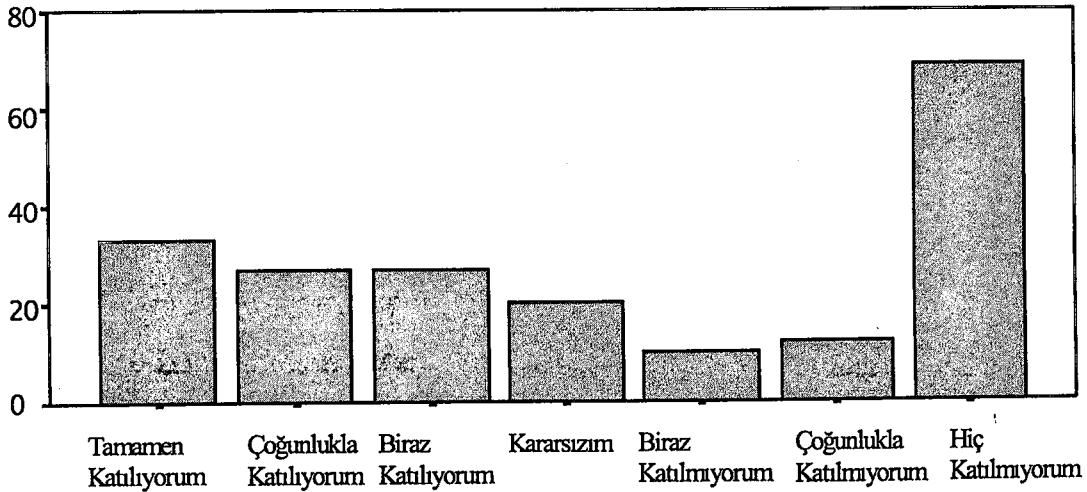
Mevcut durumu ölçmeye çalışan ankette ise sonuçlar ortalama olarak 3,77 çıkmıştır. Bu ortalama neticesinde sonucun “kararsız ” çıktığı ve meslek mensuplarının mevcut durumda şüphe durumunda kar ve varlıkların değerinin düşük gösterildiği sonucunun uygulandığını göstermiştir. Uygulamada kar ve varlıkların değerinin düşük gösterilmesinde kararsızlık bulunmasına rağmen meslek mensuplarının istedikleri şey ise kar ve varlıkların değerinin düşük gösterilirken biraz daha dikkatli olunması

gereğidir. İşletmeler kar oranlarını artırıp vergi oranlarını düşürmeyi amaçlamaktadırlar. Bu nedenle belirsizliklerin olduğu dönemlerde şüphe durumunda kar ve varlıklarının değerini düşük göstermek istemektedirler. Sonuç olarak da işletmeler şüphe durumunda kar ve varlıklarının değerini düşük gösterme eğiliminde oldukları görülmektedir

Tablo 5: Şüphe Durumunda Kar ve Varlıkların Değeri Düşük Gösterilmelidir

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılıyorum	33	16,7
Çoğunlukla Katılıyorum	27	13,6
Biraz Katılıyorum	27	13,6
Kararsızım	20	10,1
Biraz Katılmıyorum	10	5,1
Çoğunlukla Katılmıyorum	12	6,1
Hiç Katılmıyorum	69	34,8
Toplam	198	100,0

Şekil 1: Şüphe Durumunda Kar ve Varlıkların Değeri Düşük Gösterilmelidir

Aritmetik ortalamaya bağılı olarak yukarıdaki yorumlar yapılabilirken daha sağlıklı yorum yapmak için frekans dağılım grafiğine bakmak gerekir. Grafiğe bakıldığında aşağıdaki durum görülmektedir.

Grafikten de görüldüğü sonuçlar üç gruba ayrılmaktadır. Grafikte ağırlık % 34,8 oranı ile hiç katılmıyorum yönündedir. Bunun yanında çoğunlukla katılıyorum %16,7 ve %13,6 oranı biraz katılıyorum dikkate değer görülmektedir.

Şüphe durumunda kar ve varlıkların değeri düşük gösterilmelidir(Örneğin; stoklar, menkul kıymetler, alacaklar için karşılık ayrılması) sorusuna Mersin İlinde faaliyet gösteren Mali Müşavirlerin %30,3'ü olumlu, %28,8'i kararsız, %40,9'u olumsuz yanıt vermişlerdir. Grafik sonucundan da görüldüğü gibi meslek mensuplarının %30,3'ü şüphe durumunda kar ve varlıkların değerinin düşük gösterilmesi konusunda olumlu düşünürken, %28,8'i kararsız kalmış, %40,9'u ise şüphe durumunda kar ve varlıklarının değerinin düşük gösterilmemesi konusunda bir eğilimde oldukları görülmüştür.

Bu sonucun yukarıdaki sonuçla paralellik gösterdiği meslek mensuplarının kar ve varlıkların düşük gösterilmesi konusunda biraz daha olumsuz düşündükleri görülmektedir. Mevcut durumda ise Mali Müşavirlerin %36,9'u olumlu, %31,8'i kararsız,%31,3'ü olumsuz yanıt vermişlerdir. Mali Müşavirlerin %36,9'u şüphe durumunda kar ve varlıkların değerinin düşük gösterilmesi gerektiği konusunda hemfikirdirler. Bu konuda %31,8'i kararsız kalırken %31,3'ü kar ve varlıkların değerinin düşük gösterilmemesi gerektiğini savunmuşlardır. Görüldüğü gibi mevcut durum ile meslek mensuplarının ideal düzen arasındaki görüşleri arasında bir benzerlik dikkat çekmektedir.

Sonuç olarak bu sorunun grafiğinden de görüldüğü gibi, sonuçların üç gruba ayrıldığını söyleyebiliriz. Hiç katılmıyorum, çoğunlukla katılıyorum ve biraz katılıyorum oranlarının fazla çıktığı görülmektedir.

2.7.2. Amortisman Kuralları Her Farklı Varlık Grubu İçin Maliye ve SPK

Tarafından Belirlenmelidir

Bu soru, Mersin İlinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlerin tekdüzelik ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla sorulmuştur.

Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir sorusunda sonuçlar ortalama olarak 3,11 çıkmıştır. Ölçek sıralaması dikkate alındığında bu sonucun “kararsıza yakın olumlu” çıktığı görülmektedir. Mali Müşavirlerin, amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir sorusuna her ne kadar katılmasalar da olumlu görüş bildirdikleri görülmektedir.

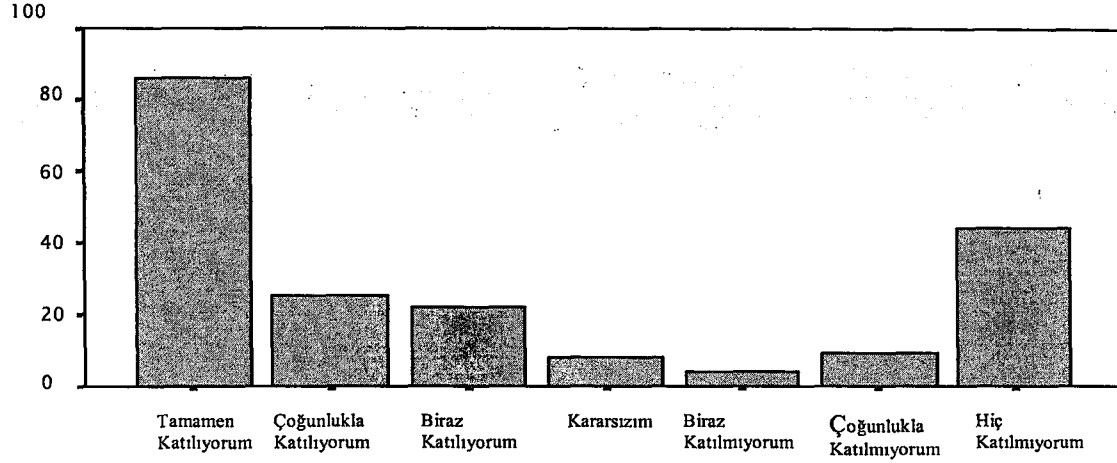
Mevcut durumu ölçmeye çalışan 13 soruluk anketimizde ise ortalama 3,00 olarak “olumlu” çıkmıştır. Meslek mensuplarının uygulamada amortisman kurallarının Maliye ve SPK tarafından belirlendiğini belirttikleri görülmüştür. İdeali ölçmeye çalışan anketimiz ile mevcut durumu ölçen anketimiz arasında meslek mensuplarının belirsizliğe düştükleri görülmektedir. Çünkü mevcut durumda amortisman kurallarının Maliye Bakanlığı ve SPK tarafından belirlendiği belirtmelerine rağmen, idealde olması gereken hakkında bir kararsızlık noktasında buldukları gözlenmektedir.

Tablo 6: Amortisman Kuralları Her Farklı Varlık Grubu İçin Maliye ve SPK

Tarafından Belirlenmelidir

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılıyorum	86	43,4
Çoğunlukla Katılıyorum	25	112,6
Biraz Katılıyorum	22	11,1
Kararsızım	8	4,0
Biraz Katılmıyorum	4	2,0
Çoğunlukla Katılmıyorum	9	4,5
Hiç Katılmıyorum	44	22,2
Toplam	198	100

Şekil 2: Amortisman Kuralları Her Farklı Varlık Grubu İçin Maliye ve SPK Tarafından Belirlenmelidir

Aritmetik ortalamaya bağlı olarak yukarıdaki yorumlar yapılabilirken daha sağlıklı yorum yapmak için frekans dağılım grafiğine bakmak gerekir. Grafiğe bakıldığında aşağıdaki durum görülmektedir.

Grafikten de görüldüğü sonuçlar iki gruba ayrılmaktadır. Grafikte %54,0 oranı ile ağırlık kesinlikle katılıyorum yönündedir. Bunun yanında hiç katılmıyorum %18,2 oranı ile dikkate değer görülmektedir.

“Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir.” sorusuna Mersin İlinde faaliyet gösteren Mali Müşavirlerin %56,1’i olumlu, %17,1’i kararsız, %26,8’i olumsuz yanıt vermişlerdir.

Meslek mensuplarının %56,1’i amortisman kurallarının her farklı varlık grubu için Maliye Bakanlığı ve SPK tarafından belirlenmelidir sorusuna olumlu görüş bildirdikleri, %11,1’inin kararsız kaldıkları, %26,8’inin olumsuz yönde fikir belirttikleri görülmektedir.

Grafikten de anlaşılacağı üzere meslek mensuplarının büyük ölçüde amortisman kurallarının Maliye ve SPK tarafından belirlenmesi yönünde istekte buldukları görülmektedir.

İdeal durumu ölçen anketimizde ise “Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye tarafından belirlenmektedir.” sorusuna Mersin İlinde faaliyet gösteren Mali Müşavirlerin % 66,2’si olumlu, %22,2’si ise olumsuz yanıt vermişlerdir.

Her iki anketimizde de amortisman kurallarının Maliye Bakanlığı tarafından belirlendiği ve yine Maliye Bakanlığı ve SPK tarafından belirlenmeye devam edilmesi konusunda bir eğilim olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak bu sorunun grafiğinden de görüldüğü gibi, sonuçların iki gruba ayrıldığını söyleyebiliriz. Hiç katılmıyorum, kesinlikle katılıyorum oranlarının fazla çıktığı görülmektedir

2.7.3. Amortisman Kuralları Her Farklı Varlık Grubu İçin TURMOB Tarafından Belirlenmelidir

Bu soru, Mersin İlinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlerin tekdüzelik ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla sorulmuştur.

Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TURMOB tarafından belirlenmelidir sorusunda sonuçlar ortalama olarak 3,74 çıkmıştır. Ölçek sıralaması dikkate alındığında bu sonucun “kararsız” çıktığı görülmektedir.

Anket sonucunda meslek mensuplarının amortisman kurallarının bir meslek kuruluşu tarafından belirlenmesi gerektiği yönünde istekli oldukları görülmektedir. Fakat yukarıdaki soruda amortisman kurallarının Maliye Bakanlığı ve SPK tarafından belirlenmesi gerektiği konusunda Mersin’li Mali Müşavirlerin bir çelişkiye düştükleri görülmektedir.

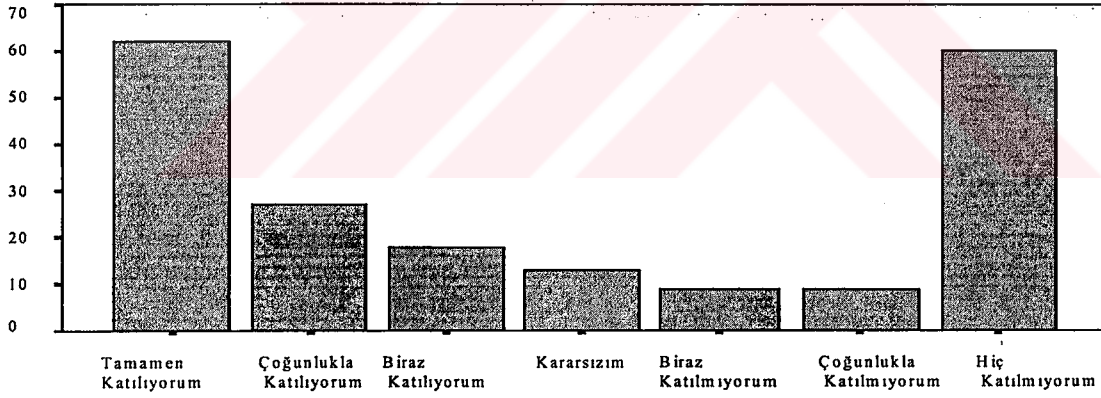
Buradan anlaşılan Mersin’de faaliyet gösteren meslek mensuplarının uygulama ve ideal sistem arasında tam olarak karar verememiş oldukları sonucunu doğurmaktadır.

Sonuç olarak grafikten de görüldüğü gibi sonuçların iki gruba ayrıldığını görmekteyiz. Bunlar kesinlikle katılıyorum ve hiç katılmıyorum yanıtlarının oran olarak fazla olduğu görülmektedir.

**Tablo 7: Amortisman Kuralları Her Farklı Varlık Grubu İçin TURMOB
Taraından Belirlenmelidir**

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılıyorum	62	31,3
Çoğunlukla Katılıyorum	27	13,6
Biraz Katılıyorum	18	9,1
Kararsızım	13	6,6
Biraz Katılmıyorum	9	4,5
Çoğunlukla Katılmıyorum	9	4,5
Hiç Katılmıyorum	60	30,3
Toplam	198	100

**Şekil 3: Amortisman Kuralları Her Farklı Varlık Grubu İçin TURMOB
Taraından Belirlenmelidir**

Aritmetik ortalamaya bağı olarak yukarıdaki yorumlar yapılabilirken daha sağlıklı yorum yapmak için frekans dağılım grafiğine bakmak gerekir. Grafiğe bakıldığında aşağıdaki durum görülmektedir.

Grafikten de görüldüğü sonuçlar iki gruba ayrılmaktadır. Grafikte %44,4 oranı ile ağırlık kesinlikle katılıyorum yönündedir. Bunun yanında hiç katılmıyorum yanıtının oranı da %11,7 ile dikkate değer görülmektedir

“Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TURMOB tarafından belirlenmelidir.” sorusuna Mersin İlinde faaliyet gösteren Mali Müşavirlerin % 44,9’u olumlu, % 20,3’ü kararsız, %34,8’i olumsuz yanıt vermişlerdir. Grafikten de anlaşılacağı üzere meslek mensuplarının %44,9’unun amortisman kurallarının TURMOB tarafından belirlenmesi konusunda aşırı bir isteği olmasına rağmen, aynı zamanda amortisman kurallarının Maliye Bakanlığı ve SPK tarafından da belirlenmesi gerektiği konusunda olumlu yanıt vermeleri bu konuda meslek mensuplarının kendi aralarında çelişkiye düştüklerini göstermektedir.

Yapılan anket sonucunda ideal durumu ölçen başka bir kurumun da Maliye Bakanlığı ve SPK olmasına rağmen meslek mensuplarının TURMOB’ un bu görevi yerine getirmesini istedikleri yönünde bir görüş birliğine vardıklarını bu soru sonucunda çıkarabiliriz. Bilindiği gibi bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerini çok yakından ilgilendirdiği gibi işletme ile ilgili olan 3.kişileri de yakından ilgilendirmektedir.

Sonuç olarak bu sorunun grafiğinden de görüldüğü gibi, sonuçların iki gruba ayrıldığını söyleyebiliriz. Hiç katılmıyorum ve kesinlikle katılıyorum oranlarının fazla çıktığı görülmektedir

2.7.4. Bilanço ve Gelir Tablosu İşletme Yöneticilerinden Ziyade Kamu Oyuna Yönelik Olarak Düzenlemelidir

Bu soru, Mersin İlinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlerin gizlilik ile ilgili düşüncelerini ortaya çıkarmak amacıyla sorulmuştur.

Bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamu oyuna yönelik olarak düzenlemelidir sorusunda sonuçlar ortalama olarak 3,59 çıkmıştır. Ölçek sıralaması dikkate alındığında bu sonucun “kararsıza yakın olumlu” çıktığı görülmektedir. Mali Müşavirlerin bilanço ve gelir tablosunun kamu oyuna yönelik olarak düzenlenmesi gerektiği konusunda kararsıza yakın bir düzeyde kaldıkları yapılan anket sonucunda görülmektedir.

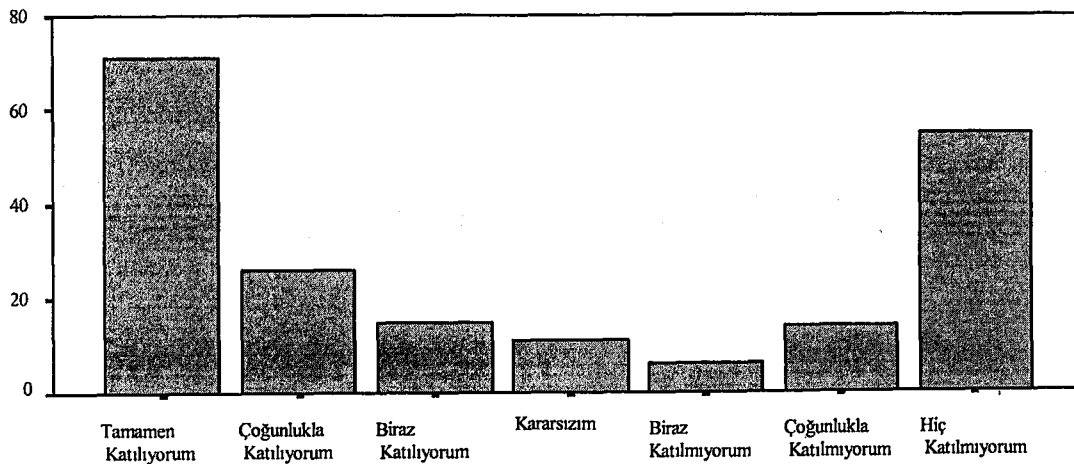
Mevcut durumu ölçmeye çalışan ankette ise ortalama 3,74 olarak “kararsıza yakın olumlu” çıktığı görülmüştür. Mali Müşavirlerin bilanço ve gelir tablosunun kamu

oyuna yönelik olarak düzenlendiği sonucunu savundukları yapılan anket sonucunda görülmektedir. Bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerini çok yakından ilgilendirdiği gibi işletme ile ilgili olan 3.kişileri de yakından ilgilendirmektedir. Bu nedenle Mali Müşavirlerin kamuoyunun aydınlatılması gerektiği konusunda hemfikir görünmekle beraber kararsıza yakın görüş bildirmeleri düşündürücüdür.

Tablo 8: Bilanço ve Gelir Tablosu İşletme Yöneticilerinden Ziyade Kamuoyuna Yönelik Olarak Düzenlenmelidir

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılıyorum	71	35,9
Çoğunlukla Katılıyorum	26	13,1
Biraz Katılıyorum	15	7,6
Kararsızım	11	5,6
Biraz Katılmıyorum	6	3,0
Çoğunlukla Katılmıyorum	14	7,1
Hiç Katılmıyorum	55	27,8
Toplam	197	100

Şekil 4: Bilanço ve Gelir Tablosu İşletme Yöneticilerinden Ziyade Kamuoyuna Yönelik Olarak Düzenlenmelidir

Aritmetik ortalamaya bağılı olarak yukarıdaki yorumlar yapılabilirken daha sağlıklı yorum yapmak için frekans dağılım grafiğine bakmak gerekir. Grafiğe bakıldığında aşağıdaki durum görülmektedir.

Grafikten de görüldüğü sonuçlar üç gruba ayrılmaktadır. Grafikte %35,9 oranı ile ağırlık kesinlikle katılıyorum yönündedir. Bunun yanında çoğunlukla katılıyorum oranı %13,1, hiç katılmıyorum oranı ise %27,8 oranı ile dikkati çekmektedir.

“Bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamu oyuna yönelik olarak düzenlemelidir.” sorusuna Mersin İlinde faaliyet gösteren Mali Müşavirlerin % 49,0’ı olumlu, %16,2’si kararsız, %34,8’i olumsuz yanıt vermişlerdir. Meslek mensuplarının %49’unun bilanço ve gelir tablosunun kamu oyuna yönelik olarak düzenlenmesini istedikleri yönünde olumlu fikir öne sürdükleri, %34,8’inin ise bu fikre katılmadıkları grafikten anlaşılmaktadır. Burada hiç de küçümsenemeyecek bir bölümün bu soruya olumsuz yanıt vermesi biraz düşündürücü görünmektedir.

Mevcut durumu ölçen anketten ise %44,4 gibi bir oran bilanço ve gelir tablosunun kamuoyuna yönelik olarak düzenlendiği gibi bir sonuç çıkmıştır. Ancak burada %20,8 gibi bir oranın kararsız kaldığı ve %34,8 gibi bir oranın da olumsuz görüş belirttikleri görülmüştür.

Sonuç olarak grafiğin üç gruba ayrıldığını söyleyebiliriz. Kesinlikle katılıyorum, çoğunlukla katılıyorum ve hiç katılmıyorum yanıtlarının oranının fazla çıktığı görülmektedir.

2.7.5. Muhasebe Mesleği İle İlgili Düzenlemeler Meslek Mensupları ve Onların Kurduğu Kurum ve Kuruluşlar Tarafından Yapılmalıdır

Bu soru, Mersin İlinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlerin profesyonellekle ilgili düşüncelerini belirlemek amacıyla sorulmuştur.

Muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemeler meslek mensupları ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmalıdır sorusunda sonuçlar ortalama olarak 1,51 çıkmıştır. Ölçek sıralaması dikkate alındığında bu sonucun “olumlu” çıktığı görülmektedir. Muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemelerin meslek mensupları ve

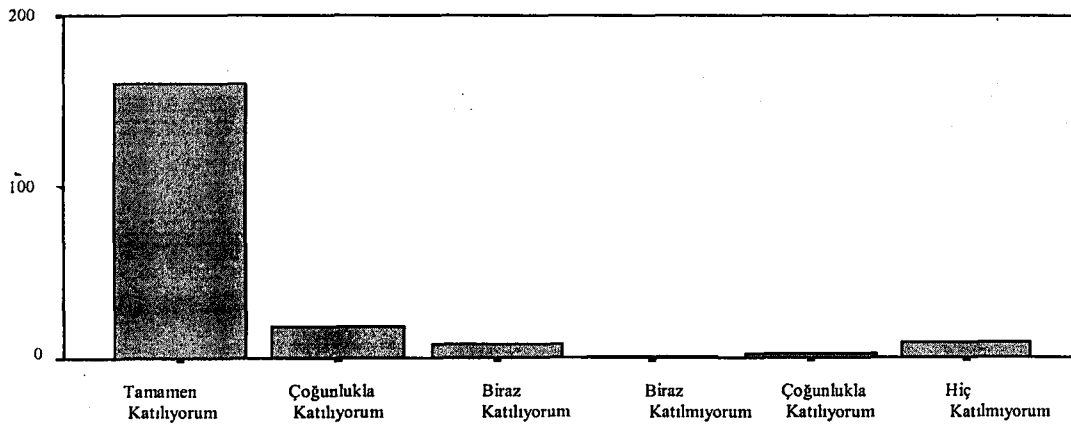
meslek mensuplarının kurduğu kuruluşlar tarafından yapılması gerektiği sorusunun Mali Müşavirler tarafından olumlu olarak değerlendirildiği yapılan anket sonucunda görülmektedir.

Mevcut durumu ölçen ankette ise ortalamanın 2,97 olarak “olumlu” çıktığı görülmüştür. Muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemelerin meslek mensupları tarafından yapıldığının Mali Müşavirler tarafından olumlu değerlendirildiği yapılan anket sonucunda görülmektedir.

Tablo 9: Muhasebe Mesleği İle İlgili Düzenlemeler Meslek Mensupları ve Kurduğu Kurum ve Kuruluşlar Tarafından Yapılmalıdır

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılıyorum	160	80,8
Çoğunlukla Katılıyorum	18	9,1
Biraz Katılıyorum	8	4,0
Kararsızım	-	-
Biraz Katılmıyorum	1	0,5
Çoğunlukla Katılmıyorum	2	1,0
Hiç Katılmıyorum	9	4,5
Toplam	198	100

Şekil 5: Muhasebe Mesleği İle İlgili Düzenlemeler Meslek Mensupları ve Kurduğu Kurum ve Kuruluşlar Tarafından Yapılmalıdır

Aritmetik ortalamaya bağlı olarak yukarıdaki yorumlar yapılabılırken daha sağlıklı yorum yapmak için frekans dağılım grafiğine bakmak gerekir. Grafiğe bakıldığında aşağıdaki durum görülmektedir.

Grafikten de görüldüğü sonuçlar tek grup üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Grafikte en büyük ağırlık %80,8 oranı ili kesinlikle katılıyorum yönündedir.

Muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemeler meslek mensupları ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmalıdır.” sorusuna Mersin İlinde faaliyet gösteren Mali Müşavirlerin %89,9’u olumlu, %4,5’i kararsız,%5,6’sı olumsuz yanıt vermişlerdir. Grafikten de grleceği üzere meslek mensuplarının muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemelerin meslek mensupları ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılması gerektiği konusunda %89,9 oranında bir görüş birliğine vardığı görülmektedir. Bu soruya %4,5 gibi bir oranın kararsız, %5,6 gibi bir oranın da olumsuz görüş bildirdiği görülmektedir. Bu kararsız görüşe rağmen meslek mensuplarının düzenlemelerin meslek mensupları tarafından yapılması gerektiği konusunda olumlu istekleri olduğu görülmektedir. Mevcut durumu ölçen anketimizde ise %58,6 olumlu, %16,1 kararsız, %25,3 olumlu sonuçlar çıktığı görülmüştür.

Sonuç olarak grafikten anlaşılacağı üzere tek grup üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu ise kesinlikle katılıyorum seçeneğinin oranıdır.

2.7.6. Cari Piyasa Değeri Tarihi Maliyetlere Göre Daha Az Yararlıdır

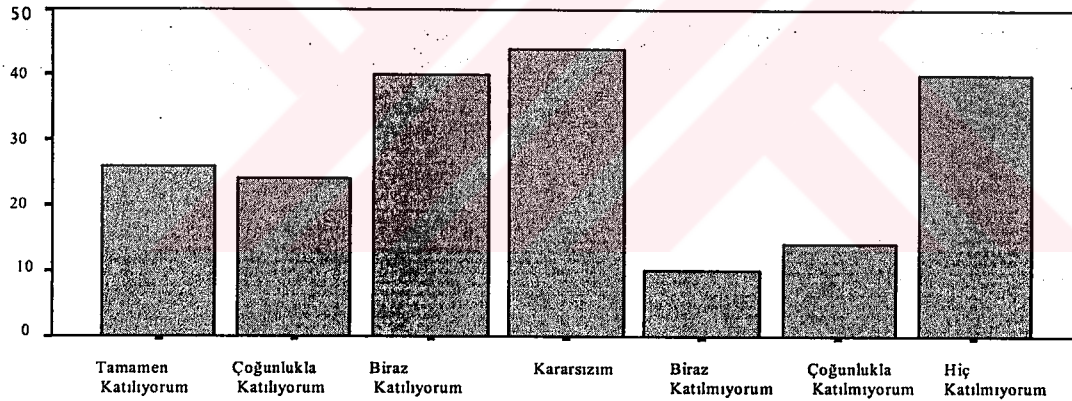
Bu soru, Mersin İlinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlerin tutuculuk ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla sorulmuştur.

Cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır sorusunda sonuçlar ortalama olarak 3,95 çıkmıştır. Ölçek sıralaması dikkate alındığında bu sonucun “kararsız” çıktığı görülmektedir. Cari piyasa değerinin tarihi maliyetlere oranla daha az yararlıdır sorusunun olduğu Mali Müşavirler tarafından kararsız olarak değerlendirildiği yapılan anket sonucunda görülmektedir. Mali Müşavirlerin bu konuda karasız kalmaları, hangi yöntemin uygulanacağı konusunda bir belirsizliğin olduğunu göstermektedir.

Tablo 10: Cari Piyasa Değeri Tarihi Maliyetlere Göre Daha Az Yararlıdır

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılıyorum	26	13,1
Çoğunlukla Katılıyorum	24	12,1
Biraz Katılıyorum	40	20,2
Kararsızım	44	22,2
Biraz Katılmıyorum	10	5,1
Çoğunlukla Katılmıyorum	14	7,1
Hiç Katılmıyorum	40	20,2
Toplam	198	100

Şekil 6: Cari Piyasa Değeri Tarihi Maliyetlere Göre Daha Az Yararlıdır

Aritmetik ortalamaya bağlı olarak yukarıdaki yorumlar yapılabilirken daha sağlıklı yorum yapmak için frekans dağılım grafiğine bakmak gerekir. Grafiğe bakıldığında aşağıdaki durum görülmektedir.

Grafikten de görüldüğü sonuçlar dört gruba ayrılmaktadır. Grafikte ağırlık %22,2 ile kararsızım yönündedir. Bunun yanında hiç katılmıyorum %20,2 oranı ile dikkate değer görülmektedir. Ayrıca biraz katılıyorum %20,2 oranı ile dikkat çekmektedir. Tamamen katılıyorum yüzdesi ise %25,3 olarak görülmektedir.

“Cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır.” sorusuna Mersin İlinde faaliyet gösteren Mali Müşavirlerin %25,3’ü olumlu, %47,4’ü kararsız, %27,3’ü olumsuz yanıt vermişlerdir. Grafikten de görüleceği üzere meslek mensuplarının cari piyasa değerinin tarihi maliyetlere nispeten daha az yararlı olduğu yönünde bir görüşleri olduğu görülmektedir. Bunun sonucu olarak da %27,3 oranında olumsuz yanıt vererek cari piyasa değerlerinin kullanılması gerektiğini savunmuşlardır. Bu orana karşılık %25,3 gibi olumlu yanıt verilmiştir.

Sonuç olarak grafiğin dört gruba ayrıldığı görülmektedir. Bunlar kararsızım, biraz katılıyorum, hiç katılmıyorum ve tamamen katılıyorum oranları üzerinde yoğunlaştıkları görülmektedir.

2.7.7. Tüm Şirketlerin Mali Tabloları Tek Tip Olmalıdır

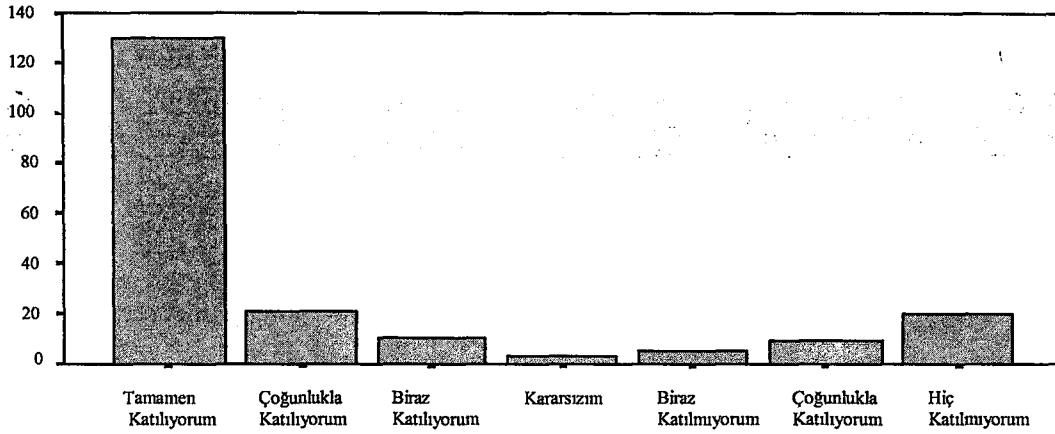
Bu soru, Mersin İlinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlerin tekdüzelik ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla sorulmuştur.

Tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır sorusunda sonuçlar ortalama olarak 2,18 çıkmıştır. Ölçek sıralaması dikkate alındığında bu sonucun “olumlu” çıktığı görülmektedir. Mali Müşavirlerin , mali tablolarının tek tip olması gerektiği sorusuna olumlu yönde istekte buldukları görülmektedir.

Tablo 11: Tüm Şirketlerin Mali Tabloları Tek Tip Olmalıdır

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılıyorum	130	65,7
Çoğunlukla Katılıyorum	21	10,6
Biraz Katılıyorum	10	5,1
Kararsızım	3	1,5
Biraz Katılmıyorum	5	2,5
Çoğunlukla Katılmıyorum	9	4,5
Hiç Katılmıyorum	20	10,1
Toplam	198	100

Şekil 7: Tüm Şirketlerin Mali Tabloları Tek Tip Olmalıdır

Aritmetik ortalamaya bağlı olarak yukarıdaki yorumlar yapılabilirken daha sağlıklı yorum yapmak için frekans dağılım grafiğine bakmak gerekir. Grafiğe bakıldığında aşağıdaki durum görülmektedir. Grafikten de görüldüğü sonuçlar tek grup üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Grafikte ağırlık %65,7 oranı ile kesinlikle katılıyorum yönündedir.

“Tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır.” sorusuna Mersin İlinde faaliyet gösteren Mali Müşavirlerin % 76,3’ü olumlu, %9,1’i kararsız, %14,6’sı olumsuz yanıt vermişlerdir.

Meslek mensuplarının tüm şirketlerin mali tablolarının tek tip olması konusundaki soruya %76,3’ü mali tabloların tek tip olması yönünde isteklerini belirtirken, %9,1’i kararsız kalmış, %14,6 gibi büyük bir bölümü de mali tabloların tek tip olmaması gerektiğine dair olumsuz yönde isteklerini belirtmişlerdir. Böylece meslek mensuplarının büyük çoğunluğunun mali tabloların tek tip olması gerektiği yönünde istekte buldukları görülmüştür.

Sonuç olarak grafiğin tek grup üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bunun ise kesinlikle katılıyorum yanıtı olduğu görülmektedir.

2.7.8. Mali Tablolarda Minimum Düzeyde Detaylı Bilgiye Yer Verilmelidir

Bu soru, Mersin İlinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlerin gizlilik ile ilgili düşüncelerini ortaya çıkarmak amacıyla sorulmuştur.

Mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir sorusunda sonuçlar ortalama olarak 2,53 çıkmıştır. Ölçek sıralaması dikkate alındığında bu sonucun “olumlu” çıktığı görülmektedir.

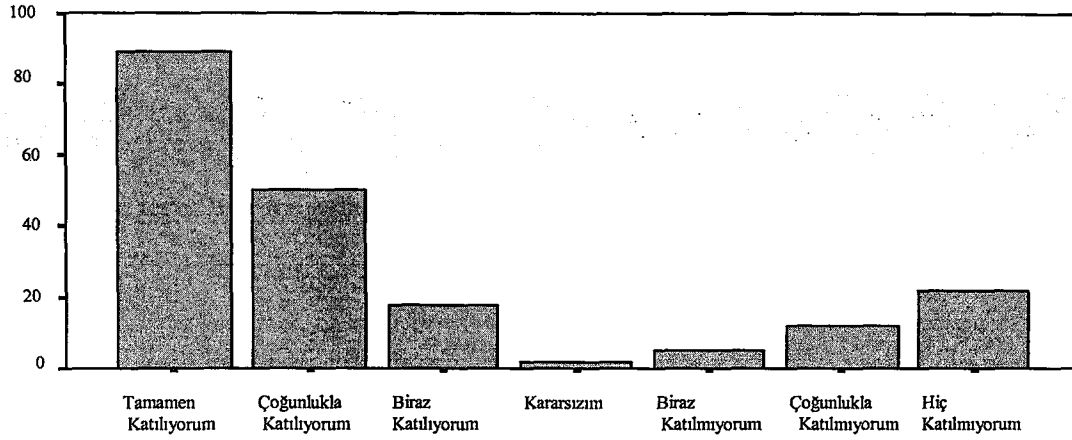
Mali Müşavirlerin mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmesi konusunda olumlu fikir ileri sürdükleri yapılan anket sonucunda görülmektedir.

Meslek mensuplarının da mali tablolarda minimum düzeyde bilgiye yer verilmesi konusunda beklentileri olduğu görülmektedir. Mevcut durumu ölçen anketimizde de 3,07 ortalama oranıyla mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verildiği görülmüştür.

Tablo 12: Mali Tablolarda Minimum Düzeyde Detaylı Bilgiye Yer Verilmelidir

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılıyorum	89	44,9
Çoğunlukla Katılıyorum	50	25,3
Biraz Katılıyorum	18	9,1
Kararsızım	2	1,0
Biraz Katılmıyorum	5	2,5
Çoğunlukla Katılmıyorum	12	6,1
Hiç Katılmıyorum	22	11,1
Toplam	198	100

Şekil 8: Mali Tablolarda Minimum Düzeyde Detaylı Bilgiye Yer Verilmelidir

Aritmetik ortalamaya bağlı olarak yukarıdaki yorumlar yapılabilirken daha sağlıklı yorum yapmak için frekans dağılım grafiğine bakmak gerekir. Grafiğe bakıldığında aşağıdaki durum görülmektedir.

Grafikten de görüldüğü sonuçlar iki gruba ayrılmaktadır. Grafikte ağırlık %44,9 oranı ile kesinlikle katılıyorum yönündedir. Bunun yanında %17,2 oranı ile hiç katılmıyorum gibi oranlar dikkati çekmektedir.

“Mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir.” sorusuna Mersin İlinde faaliyet gösteren Mali Müşavirlerin % 70,2’si olumlu, %12,6’sı kararsız, %17,2’si olumsuz yanıt vermişlerdir. Grafikten de görüleceği üzere meslek mensuplarının %70,2’sinin mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmesi konusunda istekleri olduğu görülmektedir. Yani meslek mensupları mali tablolarda şirket ve yöneticilerin faaliyetleri hakkında daha az bilgi verilmesi konusunda hemfikir görünmektedirler. Meslek mensuplarının %12,6’sı kararsız kalırken, %17,2’sinin minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmesi konusunda olumsuz görüş bildirdikleri görülmektedir.

Mevcut durumu ölçen anketimizde de %59,1 gibi büyük bir oran mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verildiğini belirtmişlerdir. %24,2 gibi bir oranın kararsız kalması kullanılan mali tablolarda detaylı bilgiye yer verilip verilmediğinin bilinmemesi düşündürücüdür.

Sonuç olarak grafikte iki gruba ayrıldığı görülmektedir. Bunların kesinlikle katılıyorum ve hiç katılmıyorum yanıtları üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

2.7.9. Bir Firmanın Mali Yapısının ve Performansının Nasıl Değerleneceğini

En İyi Sadece Meslek Mensupları Bilirler

Bu soru, Mersin İlinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlerin profesyonellikle ilgili düşüncelerini belirlemek amacıyla sorulmuştur.

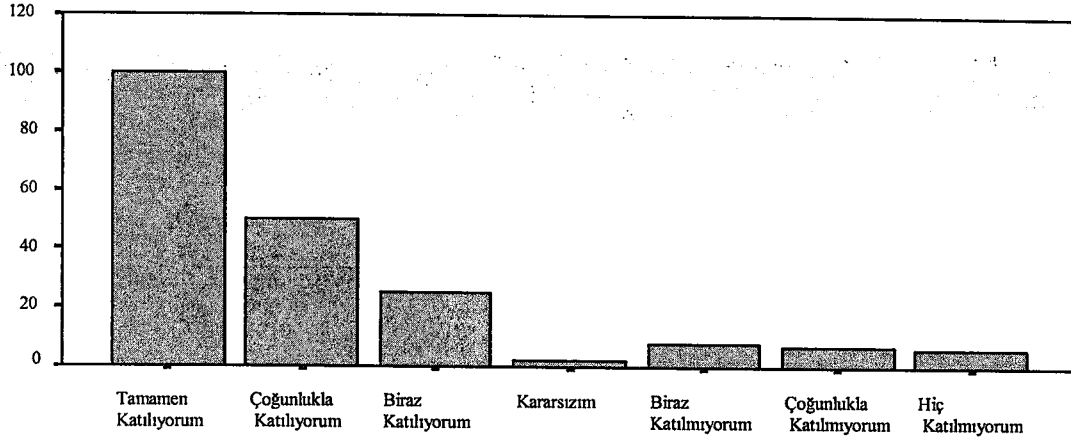
Bir firmanın mali yapısının ve performansının nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler sorusunda sonuçlar ortalama olarak 2,05 çıkmıştır. Ölçek sıralaması dikkate alındığında bu sonucun “olumlu” çıktığı görülmektedir. Mali Müşavirlerin bir firmanın mali yapısının ve performansının nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler konusunda olumlu fikir ileri sürdükleri yapılan anket sonucunda görülmektedir. Meslek mensuplarının firmanın mali yapısı ve performansı hakkında tek yetkili düzeye gelme yönünde istekli oldukları görülmektedir.

Tablo 13: Bir Firmanın Mali Yapısının ve Performansının Nasıl Değerleneceğini

En İyi Sadece Meslek Mensupları Bilirler

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılıyorum	100	50,5
Çoğunlukla Katılıyorum	50	25,7
Biraz Katılıyorum	25	12,1
Kararsızım	2	8,6
Biraz Katılmıyorum	8	0,5
Çoğunlukla Katılmıyorum	7	2,0
Hiç Katılmıyorum	6	6,1
Toplam	198	100

Şekil 9: Bir Firmanın Mali Yapısının ve Performansının Nasıl Değerleneceğini En İyi Sadece Meslek Mensupları Bilirler

Aritmetik ortalamaya bağlı olarak yukarıdaki yorumlar yapılabilirken daha sağlıklı yorum yapmak için frekans dağılım grafiğine bakmak gerekir. Grafiğe bakıldığında aşağıdaki durum görülmektedir.

Grafikten de görüldüğü sonuçlar tek gruba ayrılmaktadır. Grafikte ağırlık tamamen katılıyorum yönündedir. Bunun yanında çoğunlukla katılıyorum seçeneği de dikkati çekmektedir. Bunların yanında hiç katılmıyorum yanıtı da küçük bir oran olarak görülmektedir

“Bir firmanın mali yapısını ve performansının nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler” sorusuna Mersin İlinde faaliyet gösteren Mali Müşavirlerin %75,8’i olumlu, %17,6’sı kararsız,%6,6’sı ise olumsuz yanıt vermişlerdir. Grafikten de görüldüğü gibi meslek mensuplarının %75,8’i gibi bir oranın bir firmanın mali yapısının ve performansının değerlendirilmesi konusunda meslek mensuplarının daha iyi karar vereceğini düşünürken, %17,6 gibi daha büyük bir oranın bu konuda kararsız kalmaları meslek mensuplarının bu konudaki davranış biçimlerinin henüz şekillenmediği, meslek mensuplarının bilgileri konusunda bir belirsizlik olduğu biçiminde yorumlamak mümkün olabilir.

Sonuç olarak grafiğin tek grup üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu ise tamamen katılıyorum olarak dikkat çekmektedir.

2.7.10. Tarihi Maliyetler Yerine Genellikle Cari Piyasa Değeri Kullanılmaldır

Bu soru, Mersin İlinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlerin tutuculuk ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla sorulmuştur.

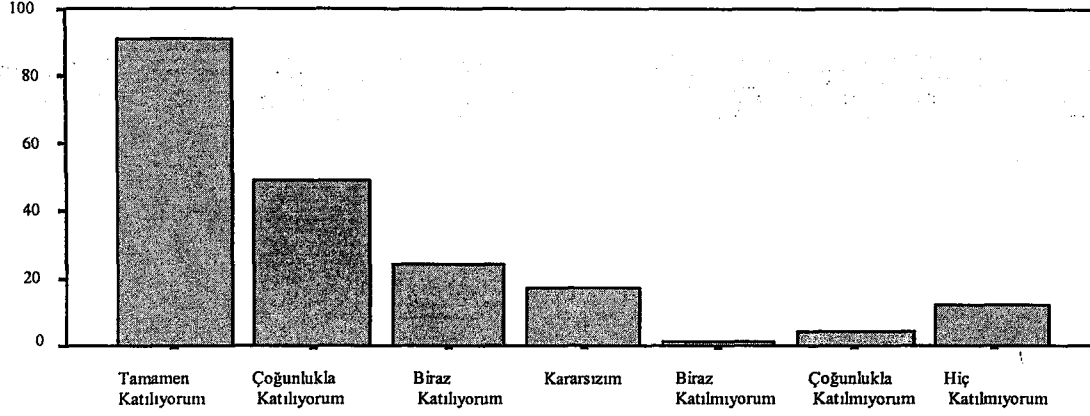
Tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır sorusunda sonuçlar ortalama olarak 2,23 çıkmıştır. Ölçek sıralaması dikkate alındığında bu sonucun “olumlu” çıktığı görülmektedir. Yapılan anket sonucunda Mali Müşavirlerin cari piyasa değerini tarihi maliyetlere tercih ettiği görülmektedir. 6. sorudaki cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır sorusu ile bu sorunun örtüştüğünü görüyoruz. Mevcut durumu ölçen ankette de 3,38 gibi ortalamayla kullanılan yöntemin cari piyasa değeri olduğu görülmektedir.

Tablo 14: Tarihi Maliyetler Yerine Genellikle Cari Piyasa Değeri Kullanılmaldır

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılıyorum	91	46,0
Çoğunlukla Katılıyorum	49	24,7
Biraz Katılıyorum	24	12,1
Kararsızım	17	8,6
Biraz Katılmıyorum	1	0,5
Çoğunlukla Katılmıyorum	4	2,0
Hiç Katılmıyorum	12	6,1
Toplam	198	100

Aritmetik ortalamaya bağlı olarak yukarıdaki yorumlar yapılabilirken daha sağlıklı yorum yapmak için frekans dağılım grafiğine bakmak gerekir. Grafiğe bakıldığında aşağıdaki durum görülmektedir.

Şekil 10: Tarihi Maliyetler Yerine Genellikle Cari Piyasa Değeri Kullanılmalıdır

Grafikten de görüldüğü sonuçlar iki gruba ayrılmaktadır. Grafikte ağırlık kesinlikle katılıyorum yönündedir. Bunun yanında kararsızım seçeneği de dikkati çekmektedir.

“Tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır” sorusuna Mersin İlinde faaliyet gösteren Mali Müşavirlerin % 70,7’si olumlu, %21,2’si kararsız, %6,1’i olumsuz yanıt vermişlerdir. Tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır sorusuna meslek mensupları %70,7 oranında olumlu katılımında bulunurken, %21,2’u kararsız kalmış, %6,1’i ise olumsuz yanıt vermişlerdir. Buradan hareketle meslek mensuplarının cari piyasa değerini tarihi maliyetlere tercih ettiğini kolayca görebiliriz.

Mevcut durumu ölçen anket sonucunda da %42,9 gibi büyük bir oranın da şu durumda piyasada cari piyasa değerinin kullanıldığı yönünde bir sonuç çıkmaktadır. Bunun yanında %33,9 gibi bir oran da kararsız fikir beyan etmişlerdir.

Sonuç olarak grafiğin iki grup üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bunların kesinlikle katılıyorum ve kararsızım yanıtları üzerinde yoğunlaştıkları görülmektedir.

2.7.11. Muhasebe Politikaları (stok değerlendirme, amortisman yöntemleri gibi) Bir Kere Belirlendikten Sonra Değiştirilmemelidir

Bu soru, Mersin İlinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlerin tekdüzelik ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla sorulmuştur.

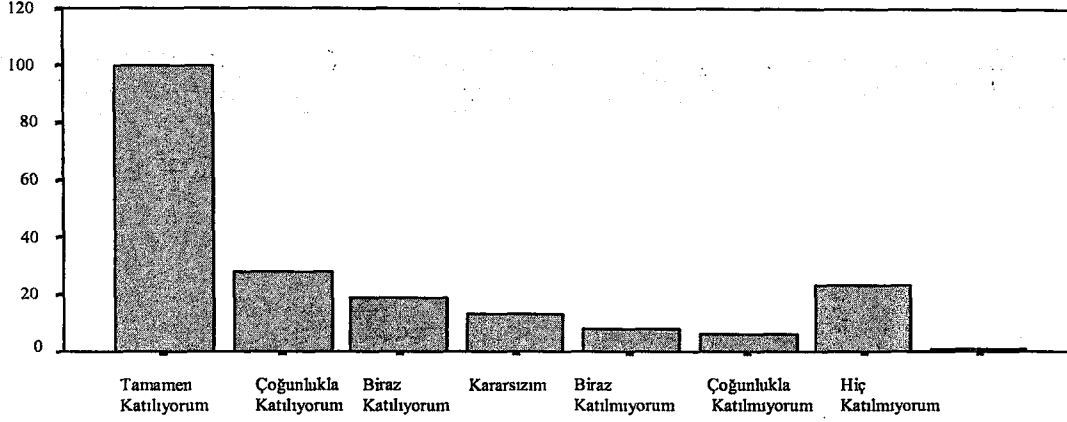
Muhasebe politikaları(stok değerlendirme, amortisman yöntemleri gibi) bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir sorusunda sonuçlar ortalama olarak 2,59 çıkmıştır. Ölçek sıralaması dikkate alındığında bu sonucun “olumlu” çıktığı görülmektedir. Mali Müşavirler muhasebe politikalarının bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemesi gerektiği görüşünü benimsemişlerdir.

Mevcut durumda sorulan muhasebe politikaları bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemektedir sorusuna 3,76 gibi bir ortalama ile değiştiriliyor yanıtını verdikleri görülmüştür. Buradan hareketle meslek mensuplarının muhasebe politikalarının değiştirilmemesi konusunda istekli oldukları sonucunu çıkarabiliriz.

Tablo 15: Muhasebe Politikaları Bir Kere Belirlendikten Sonra Değiştirilmemelidir

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılıyorum	100	50,5
Çoğunlukla Katılıyorum	28	14,1
Biraz Katılıyorum	19	9,6
Kararsızım	13	6,6
Biraz Katılmıyorum	8	4,0
Çoğunlukla Katılmıyorum	6	3,0
Hiç Katılmıyorum	23	11,6
Toplam	198	100

Şekil 11: Muhasebe Politikaları Bir Kere Belirlendikten Sonra Değiştirilmemelidir

Aritmetik ortalamaya bağlı olarak yukarıdaki yorumlar yapılabilirken daha sağlıklı yorum yapmak için frekans dağılım grafiğine bakmak gerekir. Grafiğe bakıldığında aşağıdaki durum görülmektedir.

Grafikten de görüldüğü sonuçlar iki gruba ayrılmaktadır. Grafikte ağırlık kesinlikle katılıyorum yönündedir. Bunun yanında hiç katılmıyorum yanıtı üzerinde de yoğunlaşma olduğu görülmektedir.

Muhasebe politikaları (stok değerlendirme, amortisman yöntemleri gibi) bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir” sorusuna Mersin İlinde faaliyet gösteren Mali Müşavirlerin %64,6’sı olumlu, %20,2’si kararsız, %15,2’si olumsuz yanıt vermişlerdir.

Grafikten de görüleceği üzere meslek mensuplarının muhasebe politikalarının değiştirilmemesi konusunda %64,6 oranında olumlu istekte buldukları görülmektedir. Bu oranı %20,2 ile kararsız, %15,2 ile de muhasebe politikalarının değiştirilmesi gerektiği oranı izlemektedir.

Meslek mensuplarının yüksek bir kararsızlığa rağmen büyük bir oranda muhasebe politikalarının bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemesi gerektiği sonucu görülmektedir.

Mevcut durumu ölçen muhasebe politikaları bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemektedir sorusunda %43,9 gibi yüksek bir oranda politikaların değiştirildiği yönünde bir oy potansiyeli olduğunu görmekteyiz. Fakat %36,9 gibi bir oran da muhasebe politikalarının değiştirilmediği konusunda fikir beyan etmişlerdir.

Sonuç olarak grafiğin iki grup üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bunların tamamen katılıyorum ve hiç katılmıyorum yanıtları üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

2.7.12. Şirket Yöneticileri ve Sahipleri Hakkındaki Bilgiler Mali Tablolarda Yer Almamalıdır

Bu soru, Mersin İlinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlerin gizlilik ile ilgili düşüncelerini ortaya çıkarmak amacıyla sorulmuştur.

Şirket yöneticileri ve sahipleri hakkındaki bilgiler mali tablolarda yer almamalıdır sorusunda sonuçlar ortalama olarak 4,19 çıkmıştır. Ölçek sıralaması dikkate alındığında bu sonucun “kararsız” çıktığı görülmektedir.

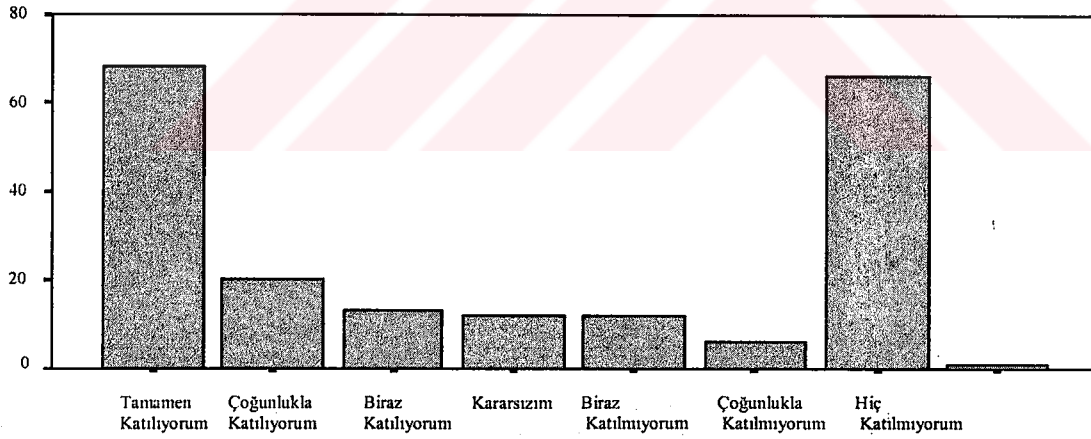
Mali Müşavirlerin şirket yöneticileri ve sahipleri hakkındaki bilgilerin mali tablolarda yer almaması gerektiği konusunda kararsız kaldıkları görülmektedir. Şirket yöneticileri ve sahipleri hakkındaki bilgilerin kamuoyu tarafından bilinmemesi gerektiği konusunda kararsız kalmaları biraz düşündürücüdür. Çünkü kamuoyunun şirket hakkındaki bilgileri öğrenme hakkı vardır. 3. kişilerin şirket hakkında işlem yapabilesi için bilgi sahibi olması gerekmektedir.

Mevcut durumu ölçen anket ortalamasında ise 3,02 olarak “kararsıza yakın olumlu” bir sonuç çıktığı görülmüştür. Burada meslek mensuplarının uygulamada şirket yöneticileri ve sahipleri hakkında bilgilerin mali tablolarda bulunup bulunmadığı konusunda kararsız kaldıkları görülmüştür. Fakat arzu edilen durum bu gibi bilgilerin mali tablolarda bulunması gerektiğidir.

Tablo 16: Şirket Yöneticileri ve Sahipleri Hakkındaki Bilgiler Mali Tablolarda Yer Almamalıdır

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılıyorum	68	34,3
Çoğunlukla Katılıyorum	20	10,1
Biraz Katılıyorum	13	6,6
Kararsızım	12	6,1
Biraz Katılmıyorum	12	6,1
Çoğunlukla Katılmıyorum	6	3,0
Hiç Katılmıyorum	66	33,3
Toplam	198	100

Şekil 12: Şirket Yöneticileri ve Sahipleri Hakkındaki Bilgiler Mali Tablolarda Yer Almamalıdır

Aritmetik ortalamaya bağlı olarak yukarıdaki yorumlar yapılabilirken daha sağlıklı yorum yapmak için frekans dağılım grafiğine bakmak gerekir. Grafiğe bakıldığında aşağıdaki durum görülmektedir. Grafikten de görüldüğü sonuçlar iki büyük gruba ayrılmaktadır. Grafikte ağırlık iki grup üzerindedir. Hiç katılmıyorum oranı %33,3 iken, tamamen katılıyorum oranı %34,3'tür.

“Şirket yöneticileri ve sahipleri hakkındaki bilgiler mali tablolarda yer almamalıdır” sorusuna Mersin İlinde faaliyet gösteren Mali Müşavirlerin %44,4’ü olumlu, %18,7’si kararsız, %36,9’u ise olumsuz yanıt vermişlerdir. Grafikten görüleceği üzere meslek mensuplarının %44,4’ünün şirket yöneticileri ve sahipleri hakkındaki bilgilerin mali tablolarda yer almaması gerektiğini savundukları, %18,7’sinin bu konuda kararsız kaldıkları, %36,9’unun şirket yönetici ve sahipleri hakkındaki bilgilerin mali tablolarda yer alması gerektiğini savundukları görülmektedir.

Mevcut durumu ölçen anket sonuçlarında ise %57,6 gibi bir oran şirket yöneticileri ve sahipleri hakkındaki bilgiler mali tablolarda yer almamaktadır sorusuna olumlu yanıt vererek, bilgilerin mali tablolarda yer aldıklarını belirttikleri görülmektedir.

Sonuç olarak grafiğin iki grup üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bunların hiç katılmıyorum ve tamamen katılıyorum yanıtları üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

2.7.13. Mali Tablolarda Hangi Bilgilerin Yer Alacağına En İyi Muhasebe Meslek Mensupları Karar Verebilir

Bu soru, Mersin İlinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlerin profesyonellikle ilgili düşüncelerini belirlemek amacıyla sorulmuştur.

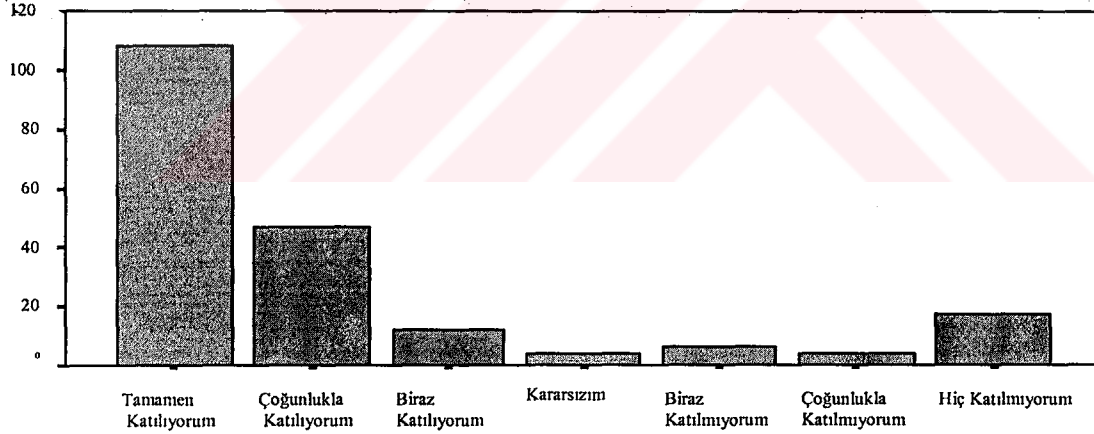
Mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi muhasebe meslek mensupları karar verebilir sorusunda sonuçlar ortalama olarak 2,15 çıkmıştır. Ölçek sıralaması dikkate alındığında bu sonucun “olumlu” çıktığı görülmektedir. Mali Müşavirlerin mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi olarak meslek mensuplarının karar verebileceği sonucunu ortaya koydukları görülmektedir. Mevcut durumu ölçen anketimizde 4,54 gibi bir ortalama ile olumsuz sonuç çıktığı görülmüştür.

Mali Müşavirlerin Mali Tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına meslek mensupları dışındaki etkenlerin karar verdiği sonucunu savundukları belirlenmiştir. Buradan mali tablolardaki bulunması gereken bilgilere meslek mensupları dışındaki kuruluşların karar verdikleri, fakat meslek mensuplarının bu konuda yetkili olmak istedikleri görülmektedir.

Tablo 17: Mali Tablolarda Hangi Bilgilerin Yer Alacağını En İyi Muhasebe Meslek Mensupları Karar Verebilir

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılıyorum	108	54,5
Çoğunlukla Katılıyorum	47	23,7
Biraz Katılıyorum	12	6,1
Kararsızım	4	2,0
Biraz Katılmıyorum	6	3,0
Çoğunlukla Katılmıyorum	4	2,0
Hiç Katılmıyorum	17	8,6
Toplam	198	100

Şekil 13: Mali Tablolarda Hangi Bilgilerin Yer Alacağını En İyi Muhasebe Meslek Mensupları Karar Verebilir

Aritmetik ortalamaya bağlı olarak yukarıdaki yorumlar yapılabilirken daha sağlıklı yorum yapmak için frekans dağılım grafiğine bakmak gerekir. Grafiğe bakıldığında aşağıdaki durum görülmektedir.

Grafikten de görüldüğü sonuçlar iki gruba ayrılmaktadır. Grafikte ağırlık tamamen katılıyorum yönündedir. Bunun yanında çoğunlukla katılıyorum seçeneği de büyük bir

oranda görülmektedir. Bunların yanında hiç katılmıyorum yanıtı da dikkate değer bir orandır.

“Mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi muhasebe meslek mensupları karar verebilir” sorusuna Mersin İlinde faaliyet gösteren Mali Müşavirlerin %78,3’ü olumlu, %11,1’inin kararsız, %10,6’sının olumsuz yanıt vermişlerdir. Grafikten de görüldüğü gibi meslek mensuplarının %78,3’ü mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi meslek mensupları karar verebilir sorusuna büyük ölçüde katılma isteği göstermişler, %11,1’i kararsız kalmış, %10,6 gibi bir oranı da olumsuz yanıtını vermişlerdir. Buradan meslek mensuplarının bu konuda sorumluluk almaya istekli görüldükleri sonucunu çıkartabiliriz.

Mevcut durumu ölçen anketimizde mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına muhasebe meslek mensupları yer yermektedir sorusuna %52,5 gibi bir oranda olumsuz görüş bildirdikleri görülmüştür. Meslek mensupları hangi bilgilerin mali tablolarda yer aldığına meslek mensuplarının karar vermediklerini belirttikleri görülmüştür.

Sonuç olarak grafiğin iki gruba ayrıldığı görülmektedir. Bunların tamamen katılıyorum ve hiç katılmıyorum oranları üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

2.7.14. Fiyatların Yükseldiği Zamanlarda FIFO Yerine LIFO Kullanılmalıdır

Bu soru, Mersin İlinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlerin tutuculuk ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla sorulmuştur.

Fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır sorusunda sonuçlar ortalama olarak 2,95 çıkmıştır. Ölçek sıralaması dikkate alındığında bu sonucun “olumlu” çıktığı görülmektedir. Bu soru sonucunda Mali Müşavirler fiyatların yükseldiği zamanlarda LIFO yönteminin kullanılması gerektiği, fakat yeni dönemde her ikisinin de kullanılmadığını söyledikleri görülmüştür. Türkiye gibi fiyatların sürekli değişken olduğu bir ülkede kullanılan yöntemlerde de bir karmaşıklık olduğu görülmektedir.

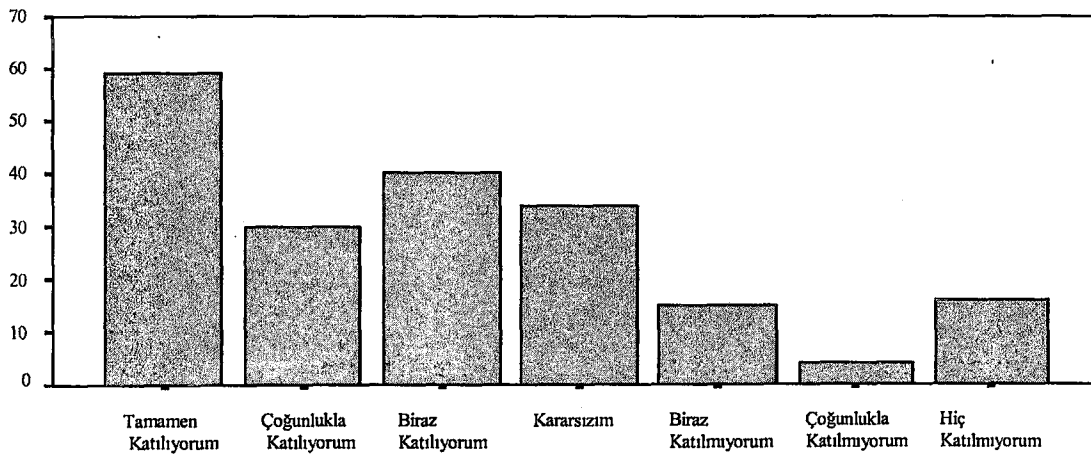
Mevcut durumu ölçen anketimizde ortalama 3,77 olarak “kararsıza yakın olumlu” çıktığı görülmektedir. Bu soru sonucunda Mali Müşavirlerin fiyatların yükseldiği zamanlarda LIFO yönteminin kullanmayı tercih ettiğini görmekteyiz. Burada

uygulamada LIFO yönteminin kullanıldığını fakat ideal durumda LIFO yönteminin tercih edilmediğini görmekteyiz. Aslında burada karmaşıklık olduğuna dikkat çekmek gerekmektedir. Çünkü meslek mensuplarının bu konuda bir belirsizlik içinde olduklarını görmek gerekir. Yaptıkları açıklamalar şu an uygulamada bu iki yöntemin de kullanılmadığı biçimindedir.

Tablo 18: Fiyatların Yükseldiği Zamanlarda FIFO Yerine LIFO Kullanılmalıdır

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılıyorum	59	29,8
Çoğunlukla Katılıyorum	30	15,2
Biraz Katılıyorum	40	20,2
Kararsızım	34	17,2
Biraz Katılmıyorum	15	7,6
Çoğunlukla Katılmıyorum	4	2,0
Hiç Katılmıyorum	16	8,1
Toplam	198	100

Şekil 14 Fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır

Aritmetik ortalamaya bağı olarak yukarıdaki yorumlar yapılabilirken daha sağlıklı yorum yapmak için frekans dağılım grafiğine bakmak gerekir. Grafiğe bakıldığında aşağıdaki durum görülmektedir.

Grafikten de görüldüğü sonuçlar üç gruba ayrılmaktadır. Grafikte ağırlık tamamen katılmıyorum yönündedir. Bunun yanında biraz katılıyorum, kararsızım seçeneği de büyük bir oranda görülmektedir. Bunların yanında çoğunlukla katılıyorum ve biraz katılmıyorum yanıtları dikkate değer oranlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

“Fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır” sorusuna Mersin İlinde faaliyet gösteren Mali Müşavirlerin %44,9’u olumlu, %45’i kararsız, %10,1’i olumsuz yanıt vermişlerdir. Meslek mensuplarının fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır sorusuna %44,9 oranında LIFO kullanılmalıdır, %45 oranında hangi yöntemin kullanılması gerektiği konusunda kararsız kaldıkları, %10,1 oranında ise FIFO yönteminin kullanılması gerektiği istekliliği gösterilmiştir. Buradaki LIFO yönteminin kullanılması isteği ile kararsızlık yönündeki isteklilik arasında çok az bir farkın olması dikkat çekicidir. Bu oranlar arasındaki yakınlık uygulamada olan belirsizlikten kaynaklanmaktadır.

Mevcut durumu ölçen anketimizde fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmaktadır sorusuna ise %48 gibi büyük bir oranda kararsızlık hakim olduğu görülmektedir. Bunu %30,3 ile LIFO kullanılmaktadır yanıtı yer izlemektedir. Uygulanan yöntem konusunda büyük bir kararsızlığın olduğu dikkati çekmektedir. Bunun da uygulanan belirsizlikten kaynaklandığı açık bir şekilde ifade edilmektedir.

Sonuç olarak grafiğin üç grup üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bunların tamamen katılıyorum, biraz katılıyorum ve kararsızım yanıtları üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

2.7.15. Mali Tablolarda Standartlaştırılmış Ayrıntılı Bilgilerin Sayısı Artırılmalıdır

Bu soru, Mersin İlinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlerin tekdüzelik ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla sorulmuştur.

Mali Tablolarda standartlaştırılmış ayrıntılı bilgilerin sayısı artırılmalıdır sorusunda sonuçlar ortalama olarak 3,56 çıkmıştır. Ölçek sıralaması dikkate alındığında bu sonucun “kararsıza yakın olumlu” çıktığı görülmektedir. Mali Müşavirler,mali tablolarda standartlaştırılmış bilgilerin artırılması gerektiği konusunda kararsız oldukları görülmektedir.

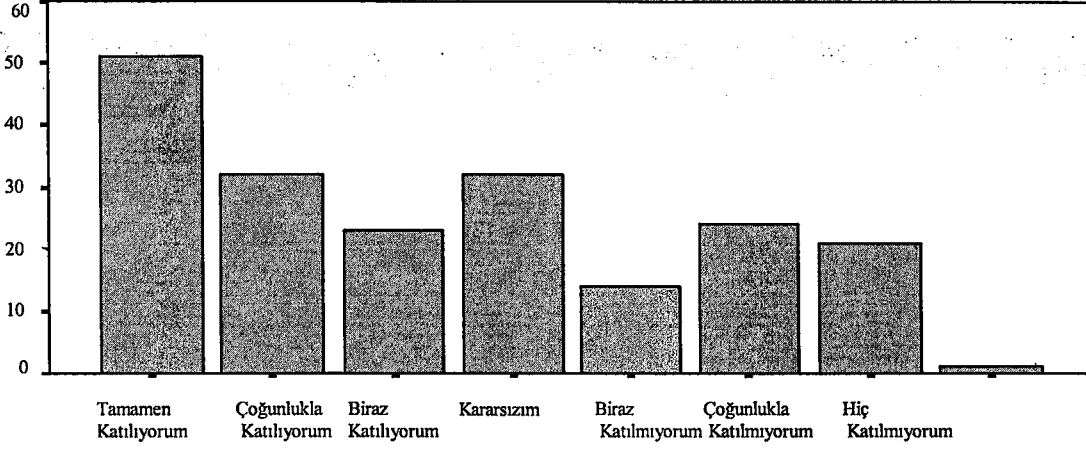
Mevcut durumu ölçen anketimizin ortalaması 3,26 olarak o da “kararsıza yakın olumlu” olarak çıkmıştır. Mali Müşavirlerin standartlaştırılmış ayrıntılı bilgilerin sayısının yeterli olduğu sonucunu savundukları görülmektedir

Tablo 19: Mali Tablolarda Standartlaştırılmış Ayrıntılı Bilgilerin Sayısı Artırılmalıdır

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılıyorum	51	25,8
Çoğunlukla Katılıyorum	32	16,2
Biraz Katılıyorum	23	11,6
Kararsızım	32	16,2
Biraz Katılmıyorum	14	7,1
Çoğunlukla Katılmıyorum	24	12,1
Hiç Katılmıyorum	21	10,6
Toplam	198	100

Aritmetik ortalamaya bağlı olarak yukarıdaki yorumlar yapılabilirken daha sağlıklı yorum yapmak için frekans dağılım grafiğine bakmak gerekir. Grafiğe bakıldığında aşağıdaki durum görülmektedir. Grafikten de görüldüğü sonuçlar üç gruba ayrılmaktadır. Grafikte ağırlık tamamen katılıyorum yönündedir. Bunun yanında kararsızım ve hiç katılmıyorum seçenekleri de dikkati çekmektedir.

Şekil 15: Mali Tablolarda Standartlaştırılmış Ayrıntılı Bilgilerin Sayısı Artırılmalıdır

“Mali Tablolarda standartlaştırılmış ayrıntılı bilgilerin sayısı artırılmalıdır” sorusuna Mersin İlinde faaliyet gösteren Mali Müşavirlerin %41,9’u olumlu, %34,9’u kararsız, %23,2’si olumsuz yanıt vermişlerdir.

Grafikten de görüleceği üzere meslek mensuplarının mali tablolarda standartlaştırılmış ayrıntılı bilgilerin sayısı artırılmalıdır sorusuna %41,9 oranında bu bilgilerin artırılması gerektiğini istedikleri, %34,9 oranında kararsız kaldıkları, %23,2 oranında ise bu bilgilerin yeterli olduğu görüşü savunulmuştur. Meslek mensuplarının büyük bir oranının bu soru hakkında olumlu görüş belirttikleri açıkça görülmektedir.

Mevcut durumu ölçen anketimizde de %49,5 gibi bir olumlu sonucun çıktığı görülmüştür. %27,8 gibi bir oranla da kararsızlık içinde olunması dikkat çekmektedir.

Sonuç olarak grafiğin üç grup üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bunların tamamen katılıyorum ve kararsızım üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

2.7.16.Yönetimin İşletme İle İlgili Tahminleri Mali Tablolarda Yer Almalıdır

Bu soru, Mersin İlinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlerin gizlilik ile ilgili düşüncelerini ortaya çıkarmak amacıyla sorulmuştur

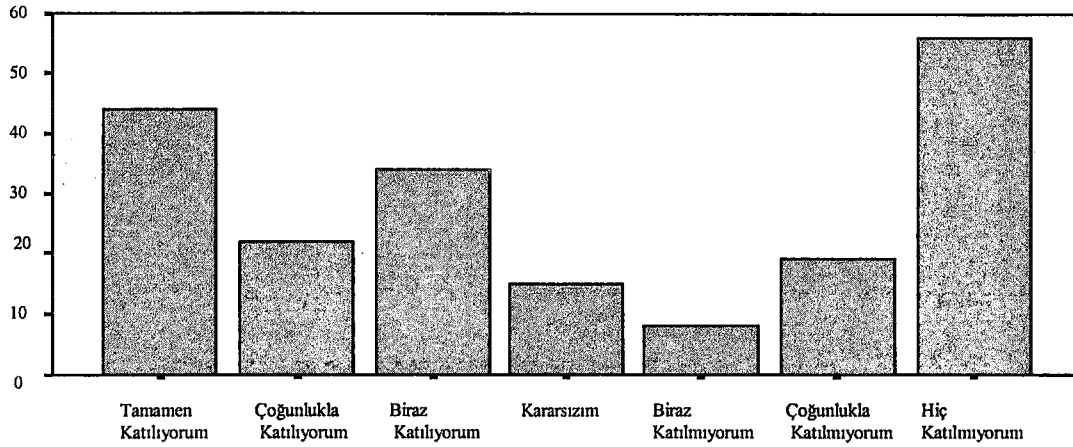
Yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır sorusunda sonuçlar ortalama olarak 4,02 çıkmıştır. Ölçek sıralaması dikkate alındığında bu sonucun “kararsız” çıktığı görülmektedir. İdeal durumu ölçme için yapılan ankette yönetimin işletme ile ilgili tahminlerinin mali tablolarda yer alması gerektiğine dair kararsız bir sonuç çıkmıştır.

Mevcut durumu ölçmek için yaptığımız ankette ortalama 5,08 olarak “olumsuz” çıktığı görülmektedir. Yönetimin işletme ile ilgili tahminlerinin mali tablolarda yer almadığına dair kesin bir sonuç çıkmıştır.

Tablo 20: Yönetimin İşletme İle İlgili Tahminleri Mali Tablolarda Yer Almalıdır

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılıyorum	44	22,2
Çoğunlukla Katılıyorum	22	11,1
Biraz Katılıyorum	34	17,2
Kararsızım	15	7,6
Biraz Katılmıyorum	8	4,0
Çoğunlukla Katılmıyorum	19	9,6
Hiç Katılmıyorum	56	28,3
Toplam	198	100

Şekil 16: Yönetimin İşletme İle İlgili Tahminleri Mali Tablolarda Yer Almalıdır

Aritmetik ortalamaya bağı olarak yukarıdaki yorumlar yapılabilirken daha sağlıklı yorum yapmak için frekans dağılım grafiğine bakmak gerekir. Grafiğe bakıldığında aşağıdaki durum görülmektedir.

Grafikten de görüldüğü sonuçlar üç gruba ayrılmaktadır. Grafikte ağırlık hiç katılmıyorum yönündedir. Bunun yanında tamamen katılıyorum, biraz katılıyorum seçenekleri de dikkati çekmektedir. Bunların yanında çoğunlukla katılmıyorum ve çoğunlukla katılmıyorum seçenekleri de dikkate değer oranlara sahiptir. “Yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır” sorusuna Mersin İlinde faaliyet gösteren Mali Müşavirlerin %33,3’ü olumlu, %28,8’i kararsız, %37,9’u olumsuz yanıt vermişlerdir. Meslek mensuplarının yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır sorusuna %33,3 oranında yer almalıdır görüşü savunulmuş, %28,8’i kararsız kalmış, %37,9’unun ise tahminlerin mali tablolarda yer almaması gerektiği konusunda istekte buldukları görülmektedir.

Mevcut durumu ölçen ankette ise %59,6 oranında olumsuz yönde yanıt çıktığı görülmüştür. Görüldüğü gibi mevcut durumda yönetimin işletme ile tahminleri mali tablolarda bulunmamaktadır.

Sonuç olarak grafiğin üç büyük grup üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bunların hiç katılmıyorum, biraz katılıyorum ve çoğunlukla katılıyorum seçenekleri üzerinde yoğunlaştıkları görülmektedir.

2.7.17. Muhasebe Meslek Mensupları Yüksek Düzeyde Etik Standartları Sürdüremelidir

Bu soru, Mersin İlinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlerin profesyonellikle ilgili düşüncelerini belirlemek amacıyla sorulmuştur.

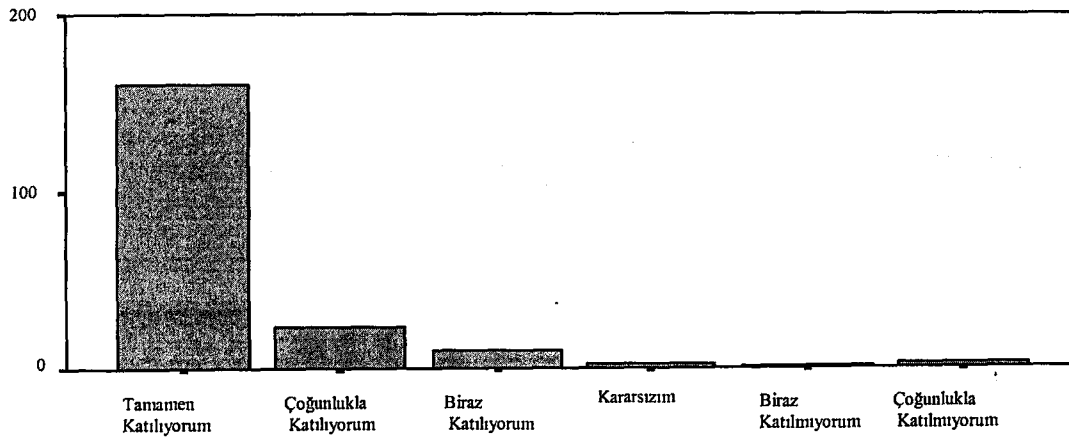
Muhasebe meslek mensupları yüksek düzeyde etik standartları sürdürmelidir sorusunda sonuçlar ortalama olarak 1,31 çıkmıştır. Ölçek sıralaması dikkate alındığında bu sonucun “olumlu” çıktığı görülmektedir. Muhasebe meslek mensuplarının yüksek düzeyde etik standartları sürdürmesi gerektiği gibi kesin bir sonuç Mali Müşavirler tarafından ortaya konulmuştur.

Mevcut durumu ölçmek için yapılan ankette ise 3,60 bir ortalamayla “kararsıza yakın olumlu” sonucun ortaya çıktığını görmekteyiz. Muhasebe meslek mensuplarının yüksek düzeyde etik standartlara sahip olduğu konusunda bir kararsızlık içinde bulunulduğunu görmekteyiz.

Tablo 21: Muhasebe Meslek Mensupları Yüksek Düzeyde Etik Standartları Sürdüremelidirler

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılıyorum	160	80,8
Çoğunlukla Katılıyorum	23	11,6
Biraz Katılıyorum	10	5,1
Kararsızım	2	1,0
Biraz Katılmıyorum	1	0,5
Çoğunlukla Katılmıyorum	2	1,0
Hiç Katılmıyorum	-	-
Toplam	198	100

Şekil 17: Muhasebe Meslek Mensupları Yüksek Düzeyde Etik Standartları Sürdüremelidirler

Aritmetik ortalamaya bağlı olarak yukarıdaki yorumlar yapılabilirken daha sağlıklı yorum yapmak için frekans dağılım grafiğine bakmak gerekir. Grafiğe bakıldığında aşağıdaki durum görölmektedir.

Grafikten de göröldüğü sonuçların tek grup üzerinde yoğunlaştığı görölmektedir. Grafikte ağırlık tamamen katılıyorum yönündedir. "Muhasebe meslek mensupları yüksek düzeyde etik standartları sürdürmelidir" " sorusuna Mersin İlinde faaliyet gösteren Mali Müşavirlerin %92,4'ü olumlu, %6,6'sı kararsız, %1'i ise olumsuz yanıt vermişlerdir. Grafikten de göröleceği gibi muhasebe meslek mensuplarının yüksek düzeyde etik standartları sürdürmesi konusundaki soruyu meslek mensupları %92,4 gibi büyük bir oranda etik standartların sürdürölmesi konusunda olumlu istek göstermişler, %6,6 oranında kararsız, %1 oranında ise olumsuz olarak istekte bulunmuşlardır.

Mevcut durumu ölçmek için yapılan ankette ise %37,4 oranında olumlu bir sonuç çıkmıştır. %33,3 oranında ise bir kararsızlık olduğu, %29,3 oranında bir olumsuzluğun çıktığı yani meslek mensuplarının etik standartlara sahip olup olmadığı konusunda bir belirsizliğin çıktığı görölmektedir. Sonuç olarak grafiğin tek grup üzerinde yoğunlaştığı görölmektedir. Bu tek grup oranı ise tamamen katılıyorum yönündedir.

2.8. Anket Sorularının Muhasebe ve Kültür ile İlişkisi

Yapılan anket sonuçlarına bağlı olarak bu soruların tutuculuk, tekdüzelik, gizlilik ve profesyonellik ile ilişkileri araştırılmış ve bunlara bağlı sonuçlar açıklanmıştır.

2.8.1. Tutuculuğa Karşı İyimserlik

Tutuculuk, gelecekte oluşacak olan olayların belirsizliğine karşı koyabilmek için iyimser ve risk almaya daha yakın yaklaşımlar yerine daha temkinli bir yaklaşımın benimsenip, uygulanmasıdır.

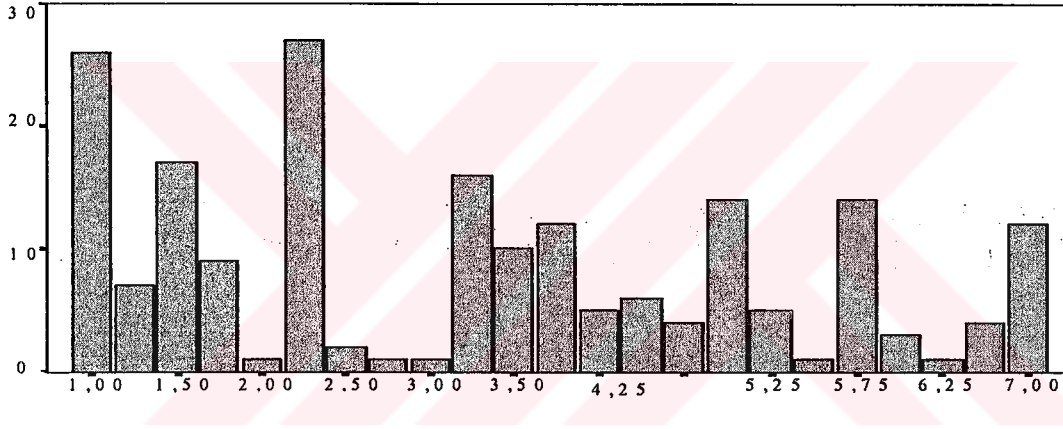
Tutuculukla ilgili olan sorularımız; şüphe durumunda kar ve varlıkların değeri düşük gösterilmelidir.(Örneğin; stoklar, menkul kıymetler, alacaklar için karşılık ayrılması), cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır, tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır, fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır sorularıdır.

Tablo 22: Tutuculuk Değerinin Frekans Dağılımları

	Frekans Dağılımları							Oranlar						
	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
Şüphe durumunda kar ve varlıkların değeri düşük gösterilmelidir	33	27	27	20	10	12	69	16,7	13,6	13,6	10,1	5,1	6,1	34,8
Cari piyasa değeri tarihi maliyetlere daha az yararlıdır	26	24	40	44	10	14	40	13,1	12,1	20,2	22,2	5,1	7,1	29,2
Tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır	91	49	24	17	1	4	12	46	24,7	12,1	8,6	0,5	2	6,1
Fiyatların yükseldiği zamanlarda LIFO yerine FIFO kullanılmalıdır	59	30	40	34	15	4	16	29,8	15,2	20,2	17,2	7,6	2	8,1
Aritmetik Grup Ortalamaları :								3,36						

Meslek mensuplarının, olması gereken yöntemlerle ilgili olarak yapılan 17 soruluk anket sonucunda çıkan değerlere göre tutuculuk değeri ortalama olarak 3,36 olarak çıkmıştır. Ölçek sıralaması dikkate alındığında bu sonucun “tutuculuk noktasında kararsız” olduğu ortaya çıkmıştır. Meslek mensuplarının uygulanan yöntemlerin dışında, olması gereken yöntemin tutucu olması gerektiği konusunda görüş birliğine vardıkları görülmektedir. Bu konuda meslek mensuplarının, gelecekte meydana gelecek olayların belirsizlik derecesini ölçerken dikkatli olunması gerektiğini, daha iyimser bir tutum yerine daha temkinli bir tutumun benimsenmesi gerektiğini belirttikleri görülmüştür.

Şekil 18: Tutuculuk

Yapılan ankette tutuculukla ilgili olan sorulara Mersin İlinde faaliyet gösteren Mali Müşavirlerin % 45,5'i olumlu, %44,4'ü kararsız, %10,1'i olumsuz yanıt vermişlerdir. Grafikten de görüldüğü gibi meslek mensuplarının üç gruba ayrıldığını görmekteyiz. İlk grubun %45,5 oranında daha tutucu olma yönünde istekte buldukları, ikinci grubun %44,4 oranında kararsız kaldığını, üçüncü grubun ise % 10,1 oranında daha az tutuculuktan yana olduğu görülmektedir.

Buna göre şüphe durumunda kar ve varlıkların değeri düşük gösterilmelidir sorusunun sonucu olumsuz yani daha az tutucu, cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır sorusunun sonucu olumsuz yani daha az tutucu, tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır sorusunun sonucu olumlu yani daha

tutucu, fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır sorusunun sonucu olumsuz yani daha az tutucu olarak çıktığı görölmektedir.

Sorular bazında bir sonuca varmak istediğimizde meslek mensuplarının bazı konularda iyimser olmalarına rağmen genellikle tutucu ve temkinli bir tavır sergilemek istedikleri görölmektedir.

2.8.2. Tekdüzelige Karşı Esneklik

Tekdüzelik, muhasebe politikaları uygulanırken mevcut durumdaki kuralların değiştirilmeden aynen kullanılmasıdır. Bir kültürde, davranış biçimleri eğer daha çok evrensellikten yana yani “iyi ve doğru olan tanımlanabilir ve her zaman geçerlidir” şeklindeyse o toplumda tekdüzelik vardır (Roxas ve diğ., çeviren: Saltoğlu, 1999, s.63).

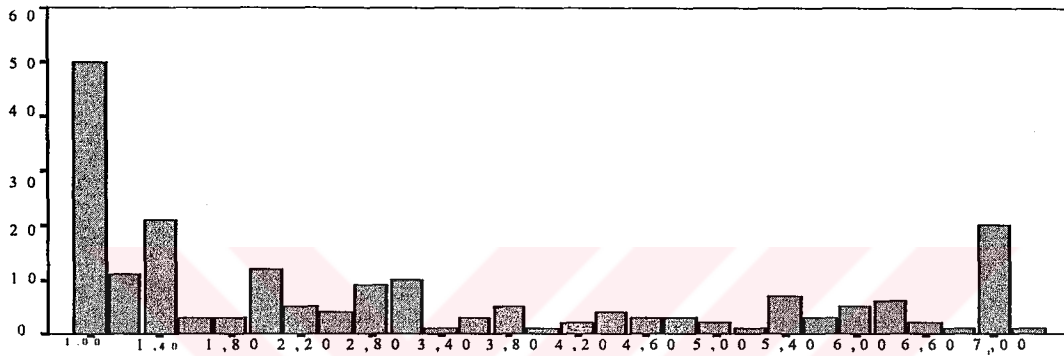
Tekdüzelikle ilgili olan sorularımız ; amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir, amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TURMOB tarafından belirlenmelidir, tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır, muhasebe politikaları(stok değerleme, amortisman yöntemleri gibi) bir kere belirlendikten sonra değerştirilmemelidir ve mali tablolarda standartlaştırılmış ayrıntılı bilgilerin sayısı artırılmalıdır sorularımızdır.

Tablo 23: Tekdüzelik Değerinin Frekans Dağılımları

	Frekans Dağılımları							Oranlar						
	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmemelidir	86	25	22	8	4	9	44	43,4	113	11,1	4	2	4,5	22,2
Amortisman kuralları her farklı varlık TURMOB tarafından belirlenmemelidir	62	27	18	13	9	9	60	31,3	14	9,1	6,6	4,5	4,5	30,3
Tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır	130	21	10	3	5	9	20	65,7	11	5,1	1,5	2,5	4,5	10,1
Muhasebe politikaları bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir	100	28	19	13	8	6	23	50,5	14	9,6	6,6	4	3	11,6
Mali tablolarda standartlaştırılmış ayrıntılı bilgilerin sayısı artırılmalıdır	51	32	23	32	14	24	21	15,8	16	11,6	16,2	7,1	12,1	10,6
Aritmetik Grup Ortalamaları :	3,039													

Yapılan anket sonucunda çıkan değerlere göre tekdüzelik değeri ortalama olarak 3,03 olarak çıkmıştır. Ölçek sıralaması dikkate alındığında bu sonucun “tekdüze” likten yana olduğu kadar kararsız bir noktada bulunduğunu göstermektedir. Meslek mensuplarının uygulanan yöntemlerde tekdüzeci yani alışlagelmişin dışında yöntemlerin kullanılmamasını istemelerine rağmen bir kararsızlık içinde de bulunduğu gözlenmektedir.

Şekil 19: Tekdüzelik

Yapılan ankette tekdüzelilikle ilgili olan sorulara Mersin İlinde faaliyet gösteren Mali Müşavirlerin %59,6'sı olumlu, %22,7'i kararsız, %17,7'si olumsuz yanıt vermişlerdir.. Grafik sonucunda meslek mensuplarının daha fazla tekdüzelikten yana olduğu sonucu çıkmaktadır. Fakat büyük bir çoğunluğun kararsız kalması bize meslek mensuplarının tekdüzeliğin kullanılması veya tekdüzeliğin dışına çıkılması konusunda net bir fikre sahip olmadıklarını göstermektedir.

Bu sorular sonucunda; amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir sorusunun sonucu olumlu yani daha tekdüzeci, amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TURMOB tarafından belirlenmelidir sorusunun sonucu olumlu yani daha tekdüzelikten yana, tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır sorusunun sonucu olumlu yani daha tekdüzelikten yana, muhasebe politikaları bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir sorusunun sonucu olumlu yani daha tekdüzelikten yana, mali tablolarda standartlaştırılmış ayrıntılı bilgilerin

sayısı artırılmalıdır sorusunun sonucu olumlu yani daha tekdüzece bir yaklaşımın uygulanması gerektiği yönündedir.

Sorular bazında bir sonuca varmak istersek meslek mensuplarının daha fazla tekdüzelikten yana olmalarına rağmen, çoğunun da kararsız kaldığını görmekteyiz.

2.8.3. Gizliliğe Karşı Şeffaflık

Gizlilik, muhasebe politikaları uygulanırken şirket ile ilgili bilgilerin sadece şirketin yönetici ve finansmanı ile ilgili kişilere açıklanması şeklinde kısıtlayıcı bir prensibin benimsenmesi ilkesidir.

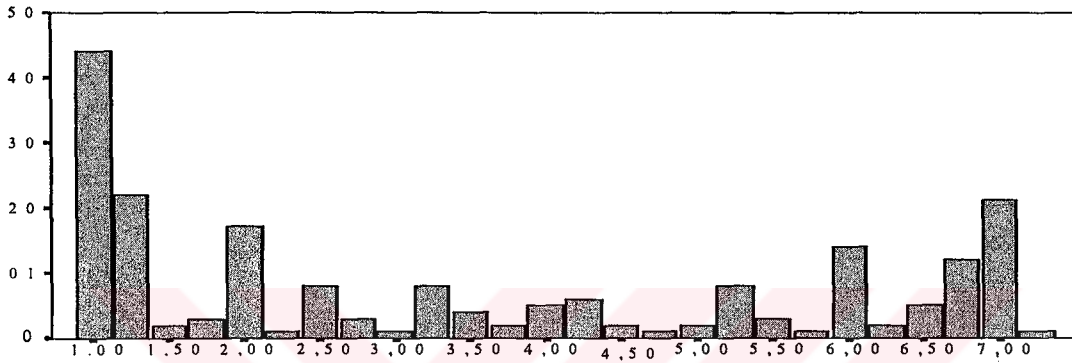
Gizlilikle ilgili olan sorularımız; bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamuoyuna yönelik olarak düzenlenmelidir, mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir, şirket yöneticileri ve sahipleri hakkındaki bilgiler mali tablolarda yer almamalıdır, yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır sorularından oluşmaktadır.

Tablo 24: Gizlilik Değerinin Frekans Dağılımları

	Frekans Dağılımları							Oranlar						
	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
Bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamuoyuna yönelik olarak düzenlenmelidir	71	26	15	11	6	14	55	35,9	13,1	7,6	5,6	3	7,1	27,8
Mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir	89	50	18	2	5	12	22	44,7	25,3	9,1	1	2,5	6,1	11,1
Şirket yöneticileri ve sahipleri hakkındaki bilgiler mali tablolarda yer almamalıdır	68	20	13	12	12	6	66	34,3	10,1	6,6	6,1	6,1	3	33,3
Yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır	44	22	34	15	8	19	56	22,2	11,1	17,2	7,6	4	9,6	28,3
Aritmetik Grup Ortalamaları :								3,584						

Yapılan anket sonucunda çıkan değerlere göre gizlilik değeri ortalama olarak 3,58 olarak çıkmıştır. Ölçek sıralaması dikkate alındığında bu sonucun “kararsızlık noktasında gizli”likten yana olunması gerektiği sonucunun çıktığı görülmektedir. Meslek mensuplarının, gizlilikle ilgili prensipleri uygularken gizlilikten yana olmalarına rağmen kararsız bir şekilde davrandıklarını göstermektedir.

Şekil 20: Gizlilik

Yapılan ankette gizlilikle ilgili olan sorulara Mersin İlinde faaliyet gösteren Mali Müşavirlerin %50,5'i olumlu, %21,7'si kararsız, %27,8'i olumsuz yanıt vermişlerdir. Grafikten de görüldüğü gibi meslek mensuplarının daha fazla gizlilikten yana olduklarını, şirket bilgilerinin şirket ile ilgilenen herkese verilmemesi gerektiği sonucunu savundukları görülmektedir. İş hayatıyla ilgili bilgilerin yalnızca ilgililer tarafından bilinmesi gerektiği sonucunu savundukları görülmektedir.

Buna göre bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinde ziyade kamuoyuna yönelik olarak düzenlenmelidir sorusunun sonucu olumlu yani daha fazla gizlilikten yana, mali tablolarla minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir sorusunun sonucu olumlu yani daha fazla gizlilikten yana olunması gerektiği, şirket yöneticileri ve sahipleri hakkındaki bilgiler mali tablolarla yer almamalıdır sorusunun sonucu olumsuz yani daha az gizlilikten yana olunması gerektiği şeklinde belirtilmiş, yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarla yer almalıdır sorusunun sonucunun kararsızlık noktasında çıktığını görmekteyiz.

Soruların bu şekildeki analizinden sonra genel olarak meslek mensuplarının daha fazla gizlilikten yana olduklarını, şirket hakkındaki bilgilerin kamuoyuna açıklanmaması gerektiğini istediklerini sonucunun çıkmış olduğunu görmekteyiz.

2.8.4. Profesyonelliğe Karşı Yasal Düzenlemeler

Profesyonellik, muhasebe politikaları uygulanırken yasal zorunluluğa karşı profesyonel yargının ve profesyonel düzenlemelerin tercih edilmesi ilkesidir.

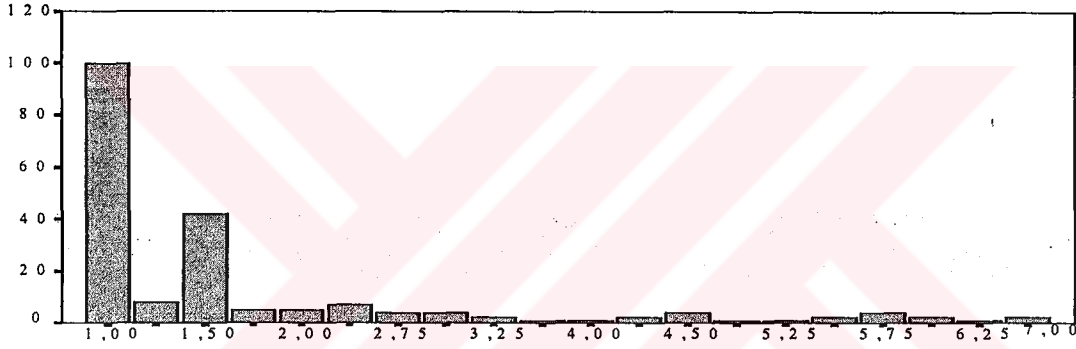
Profesyonelliği ölçen sorularımız; muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemeler meslek mensupları ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmalıdır, bur firmanın mali yapısını ve performansının nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler, mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi muhasebe meslek mensupları karar verebilir, muhasebe meslek mensupları yüksek düzeyde etik standartları sürdürmelidirler sorularından oluşmaktadır.

Tablo 25: Profesyonellik Değerinin Frekans Dağılımları

	Frekans Dağılımları							Oranlar						
	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
Muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemeler meslek mensupları ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmaktadır	160	18	8	1	1	2	9	80,8	9,1	4	0,5	0,5	1	4,5
Bir firmanın mali yapısının ve performansının nasıl değerlendirildiğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler	100	50	25	2	8	7	6	50,5	25,3	12,6	1	4	3,5	3
Mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi muhasebe meslek mensupları karar verebilir	108	47	12	4	6	4	17	54,5	23,7	6,1	2	3	2	8,6
Muhasebe meslek mensupları yüksek düzeyde etik standartları sürdürmelidirler	160	23	10	2	1	2	0	80,8	11,6	5,1	1	0,5	1	0
Aritmetik Grup Ortalamaları :	1,761													

Yapılan anket sonucunda çıkan değerlere göre profesyonellik değeri ortalama olarak 1,76 olarak çıkmıştır. Ölçek sıralaması dikkate alındığında bu sonucun “ daha çok profesyonel” çıktığı görülmektedir. Meslek mensuplarının görevlerini yerine getirirken profesyonellikten çok fazla yararlandıkları gibi bir sonuç çıktığı görmekteyiz. Muhasebe sisteminde profesyonelliğe daha fazla başvurulması grup çıkarlarının meslekten ve bireysel mesleki çıkarlardan daha alt seviyede tutulduğunu göstermektedir. Muhasebe mesleği profesyonellikten en fazla yararlanması gereken mesleklerin başında gelmektedir. Bu nedenle meslek mensuplarının mesleklerini icra ederken profesyonelce davranış sergilemeleri gerekmektedir.

Şekil 21: Profesyonellik

Yapılan ankette profesyonellikle ilgili olan sorulara Mersin İlinde faaliyet gösteren Mali Müşavirlerin % 86,4'ü olumlu, %11,ü'i kararsız, %2,5'i olumsuz yanıt vermişlerdir. Grafik sonucundan da görüldüğü üzere meslek mensuplarının %86,4'ünün daha fazla profesyonellikten yana olduğunu görmekteyiz. %11,1'inin kararsız kalırken, %2,5'lik kısmının ise daha az profesyonellikten yana olduğunu görmekteyiz. Buradan profesyonelliğin mesleki çıkarlardan daha önce geldiği sonucu çıkarılabilir.

Anket sorularının sonuçları ise; muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemeler meslek mensupları ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmalıdır sorunun sonucu olumlu yani daha fazla profesyonel davranılması gerektiği, bir firmanın mali yapısını ve performansının nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları

bilirler sorusunun sonucu kararsız yani profesyonelce davranılması gerektiğinin belirtildiği, mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi muhasebe meslek mensupları karar verebilir sorusunun sonucu olumlu yani daha fazla profesyonelce davranılması gerektiği, muhasebe meslek mensupları yüksek düzeyde etik standartları sürdürmelidir sorusunun sonucu olumlu yani daha fazla profesyonellik gerektiği sonucunu vermektedir.

Sorular bazında bir sonuca varmak istediğimize meslek mensuplarının profesyonelliği çok fazla kullandıkları ve mesleklerini devam ettirebilmek için profesyonelliğe çok fazla değeri verdikleri sonucu çıkartılabilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Muhasebe ve kültür arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan bu çalışmada ortaya çıkan sonuçlar Mersin ilinde faaliyet gösteren SM ve SMMM'lerin muhasebe ve kültür arasındaki ilişkiye bakış açılarını göstermektedir.

Şüphe durumunda kar ve varlıkların değer düşük gösterilmelidir.(örneğin: stoklar, menkul kıymetler, alacaklar için karşılık ayrılması) sorusunda Mersin'de faaliyet gösteren SM ve SMMM'lerin şüphe durumunda kar ve varlıkların değerinin düşük gösterilmemesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Bu konuda kararsızlık oranı da oldukça fazla çıkmıştır. Kararsızlık oranının oldukça yüksek çıkması meslek mensupları arasında bir belirsizliğin olduğunu göstermektedir.

Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir sorusunda, meslek mensupları amortisman kurallarının maliye ve SPK tarafından belirlenmesine her ne kadar katılmasalar da Maliye ve SPK tarafından bu kuralların düzenlenmesini istedikleri görülmüştür.

Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TÜRMOB tarafından belirlenmelidir sorusunda, meslek mensuplarının büyük bir oranda amortisman kurallarının bir meslek grubu tarafından düzenlenmesinin iyi olacağı sonucunun çıktığı görülmüştür. Fakat aynı meslek mensuplarının amortisman kurallarının Maliye ve SPK tarafından belirlenmesi yönündeki soruya da olumlu yaklaşımları meslek mensuplarının kendi aralarında çelişkiye düştüklerini göstermektedir.

Bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamuoyuna yönelik olarak düzenlenmelidir gibi bir soruya Mersin'de faaliyet gösteren SM, SMMM'lerin büyük ölçüde bilanço ve gelir tablosunun kamuoyuna yönelik olarak düzenlenmesi gerektiğini savundukları görülmüştür. Bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerini ilgilendirdiği gibi işletme ile ilgilenen kişi ve kurumları da büyük ölçüde ilgilendirmektedir. Meslek mensuplarının kamuoyunun bilgilendirilmesi konusunda aynı fikirde oldukları görülmüştür. Fakat büyük çoğunluğun da kamuoyuna bilgi verilmemesi konusunda görüş bildirdikleri görülmüştür.

Muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemeler meslek mensupları ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmalıdır sorusuna meslek mensuplarının büyük ölçüde olumlu istek gösterdikleri görülmüştür. Meslek ile ilgili düzenlemelerin meslek mensupları, ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılması işletme, meslek mensupları ve 3. kişilere daha faydalı bir uygulama olacağı açıktır.

Cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır. sorusunda meslek mensuplarının cari piyasa değerinin tarihi maliyetlere göre daha yararlı olduğu yönünde büyük bir kararsızlık içinde oldukları görülmüştür. Uygun olmayan maliyet yöntemini seçmek işletmenin devamlılığı açısından faydalı olmayacaktır.

Tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır sorusuna Mersin'de faaliyet gösteren SM ve SMMM'lerin mali tabloların tek tip olması gerektiğini belirttikleri görülmektedir. Buna karşın büyük bir kesimin de mali tabloların tek tip olmaması gerektiğini savundukları görülmüştür.

Mali Tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir sorusuna meslek mensupları mali tablolardaki bilgilerin minimum düzeyde olması gerektiğini savundukları görülmüştür. Mali tablolarda gereksiz ve çok bilgiye yer verilmemesi sadece önemli olan bilgilerin bulunması karışıklığı önlemede etkili olmaktadır.

Bir firmanın mali yapısının ve performansının nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler sorusuna SM ve SMMM'ler, meslek mensuplarının işletmenin mali yapısı ve performansının değerlendirilmesi konusunda yetkili hale gelmeyi istedikleri görülmüştür. Meslek mensuplarının işletmenin mali yapısı üzerinde etkili olmaları ve performanslarına yön vermede etkili olmaları, işletme ve meslek mensuplarının uyumlu çalışması ile oldukça iyi sonuçlar verecektir. Fakat büyük bir oranın kararsız kalması muhasebecilerin bu konuda bir kesinlik içinde bulunmadıklarının göstermektedir. Oysa meslek mensuplarının bu konuda tavırlarının kesin olması beklenmektedir.

Tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır sorusunda meslek mensuplarının cari piyasa değerinin kullanılmasının, tarihi maliyetlerin kullanılmasına oranla daha yararlı olacağını savundukları görülmüştür.

Muhasebe politikaları(stok değerlendirme, amortisman yöntemleri gibi) bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir sorusuna Mersin ilinde faaliyet gösteren SM ve SMMM'lerin, muhasebe politikalarının bir kere belirlendikten sonra değiştirilmesinin gereksiz olduğu görüşünü savundukları görülmektedir. Fakat her şeyde olduğu gibi muhasebe politikalarının zamanla değişeceği göz ardı edilmiştir. Ekonomik faaliyetler, işletme yapıları zamanla değişebilmektedir. Bu politikaların kesin kurallarla bağlanması yanlıtıcı olabilmektedir.

Şirket yöneticileri ve sahipleri hakkındaki bilgiler mali tablolarda yer almamalıdır sorusuna meslek mensuplarının olumlu yanıt bildirdikleri yani bu bilgilerin mali tablolarda yer almaması gerektiğini belirttikleri görülmüştür. Şirket yöneticileri ve sahipleri hakkındaki bilgilerin işletme ile ilgilenen kişi ve kurumların bilgi sahibi olabilmeleri için ilgili tablolarda gösterilmesi gerekmektedir. Fakat büyük bir bölümünde bu bilgilerin mali tablolarda gösterilmesi gerektiğini savundukları görülmüştür.

Mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi mali meslek mensupları karar verebilir sorusuna, Mersin'de faaliyet gösteren meslek mensuplarının bu karara büyük ölçüde katıldıkları ve mali tablolarda yer alacak bilgilere meslek mensuplarının karar vermesi gerektiğini savunmuşlardır. Meslek mensupları bu konuda başka kuruluşların karar verdiğini fakat kendilerinin bu konuda etkili olmak istediklerini belirtmişlerdir.

Fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır sorusuna meslek mensuplarının, fiyatların yükseldiği zamanlarda LIFO yönteminin kullanılması gerektiğini fakat yeni dönemde her iki yöntemin de uygulamadan kalktığını belirttikleri görülmüştür. Bu soruya olumlu cevap kadar aynı oranda da kararsız cevapların verildiği görülmüştür.

Mali tablolarda standartlaştırılmış ayrıntılı bilgilerin sayısı artırılmalıdır sorusuna, Mersin ilinde faaliyet gösteren meslek mensuplarının mali tablolardaki bilgilerin sayısının artırılması konusunda olumlu fikir beyan ettikleri görülmüştür. Meslek mensuplarının standartlaştırılmış bilgilerin sayısının az olduğunu, bu bilgilerin sayısının artırılması gerektiğini belirttikleri görülmektedir. Fakat büyük bir oranın kararsız kalması dikkat çekmektedir.

Yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır sorusuna meslek mensupları, işletme ile ilgili tahminlerin yönetim tarafından mali tabloda yer verilmemesi gerektiğini savundukları görülmüştür. Aynı orana yakın bir kesimde tahminlerin mali tabloda yer almasını istedikleri görülmektedir.

Muhasebe meslek mensupları yüksek düzeyde etik standartları sürdürmelidir sorusuna meslek mensupları büyük bir çoğunlukla etik standartların sürdürülmesi gerektiğini savunmuşlardır. Etik her işletmede olduğu gibi muhasebeciler tarafından da üzerinde titizlikle durulması gereken konulardan biridir.

Bu açıklamalar ışığında Mersin ilinde faaliyet gösteren SM ve SMMM'lerin daha fazla profesyonellikten yana olduğu görülmüştür. Meslek mensuplarının görevlerini icra ederken profesyonellik değerini daha fazla kullanmaları meslek açısından çok önemli bir davranıştır.

Meslek mensuplarının sonuçlar üzerinde daha tekdüzeci davranış sergiledikleri görülmüştür. Daha fazla gizlilikten yana davranış içinde buldukları belirlenmiştir. Bilindiği gibi her meslekte olduğu gibi muhasebecilik mesleğinde de gizlilik her şeyden daha önce gelmektedir. Meslek mensuplarının daha tutucu davranış sergiledikleri araştırma sonucunda görülmüştür. Tutuculuk değişimi engelleyen en önemli değerlerden biridir. Meslek mensuplarının daha az tutucu davranışları mesleklerini icra ederken araştırmacı gücün önemli olduğu sonuçlar itibariyle görülmektedir.

Yapılan anket ve araştırmalar sonucunda; Mersin ilinde faaliyette bulunan meslek mensuplarının, muhasebe politikalarını uygularken çok fazla iletişim içinde olmadıkları görülmüştür. Esnek bir politika gütmedikleri, risk almaktan kaçındıkları tutucu ve tekdüzeci bir politika güttükleri görülmüştür. Değişen uygulama ve politikalara çok fazla uyum sağlanmadığı kalıplaşmış muhasebe sistemlerinin uygulanması nedeniyle sonuçların bu doğrultuda çıktığı görülmüştür.

Bu çalışma ile ilgili olarak yapılacak öneriler ise şöyledir; Mersin ilinde faaliyet gösteren SM ve SMMM'rin her soruya titizlikle cevap verdikleri ve her konuda olması gereken ile mevcut durumda uygulanan politikalar hakkında olumlu cevap verdikleri görülmüştür. Fakat bazı konularda kendi aralarında çelişkiye düştükleri de bir

gerçektir. Bu açıdan bu meslek mensuplarının daha istikrarlı bir politika gütmeleri ve birbirleri ile olan ilişkiyi biraz daha geliştirmeleri gerekmektedir.

Teknolojinin ve bilginin hakim olduğu günümüzde, gelişen ve değişen hayata uyum sağlamak muhasebe açısından da önemlidir. Rekabet ortamının hızla geliştiği iş hayatında, meslek mensuplarının daha profesyonel ve esnek bir tutum içinde bulunmaları gerekmektedir. Riskten kaçmadan, sürekli araştırıp, belirlenen düzenin dışına çıkılması gerekmektedir. Basma kalıp düşünce ve tutumun içinden çıkılıp, muhasebenin sadece hesap tutmaktan ziyade olunmadığının gösterilmesi gerekmektedir. Pratik ve amaca uygun yöntemler belirlenmelidir. İşletme yöneticilerine piyasada yön verici görüş ve davranışlar sergilenmelidir.

KAYNAKLAR

- Akdoğan, Nalan, Tenker Nejat (1997), Finansal Tablolar ve Mali Analiz Teknikleri, 5. Baskı: Lebib Yalkın Yayınları ve Basım İşleri A.Ş., İstanbul.
- Akdoğan, Nalan (1986), "Genel Muhasebe-İlkeleri ve Uygulaması", Turhan Kitabevi, Altıncı Baskı, Ankara.
- Akdoğan, Nalan, Orhan Sevilengül (1999), Tekdüzen Muhasebe Sistemi Uygulaması, 10. Baskı: Lebib Yalkın Yayınları ve Basım İşleri A.Ş. İstanbul
- Akgüç, Öztin; Mali Tablolar Analizi, (1999),.: Muhasebe Enstitüsü Yayını No:45, 6.Baskı
- Akgül, Başak Ataman ve Hüseyin Akay (2003), "Uluslararası Muhasebe Standartları ve Türkiye'de Uygulama Etkinliğine İlişkin Bir Araştırma", Türkmen Kitabevi, ISBN 975-6812-92-3.
- Altunışık, Remzi, Recai Coşkun ve diğ., (2002), Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri, 1. Baskı, Sakarya Üniversitesi Yayınları, Sakarya.
- Anderson, Shannon W. and Willian N. Lanen (1999), "Economic Transition, Strategy and the Evolution of Management Accounting Practices: The Case of India", Accounting, Organisations and Society, Vol.24, Issues: 5-6, July, pp 379-412
- Aycan, Zeynep at all (2000), "Impact of Culture on Human Resource Management Practices: A 10-Country Comparison", Applied Psychology: An International Review, Volume: 49, Issue: 1, pp. 192-221.
- Baskerville, Rachel F. (2003), "Hofstede Never Studied Culture", Accounting, Organizations and Society, Vol. 28, Issue: 1, January, pp. 1-14.
- Bloom, Robert and John Solotko (2003), "The Foundation of Confucianism in Chinese and Japanese Accounting", Accounting, Business Financial History, Vol. 13, No. 1, March, pp. 27-40.

Carmona, Salvador an Isabel Gutierrez(2003), "Vogues in Management Accounting Research", Scandinavian Journal of Management, Vol.19, Issue:2,June,pp.213-231

Cemalcılar, Özgül, Genel Muhasebe, Eskişehir İ.T.İ.A. Yayınları, Kalite Matbaası, Ankara 1977

Choi, Jong-Seo (2001), "Financial Crisis and Accounting Reform: A Cultural Perspective", Third Asian Pacific Interdisciplinary Research in Accounting Conference in Adelaide, Australia, 15-17 July 2001.

Coşkun R.(2003),"Küreselleşme: Türkiye Eksenli Analizler", Beta Yayınları, İstanbul

Çabuk, Adem, Lazol İbrahim;(2000), Mali Tablolar Analizi, Uludağ Üniversitesi Güçlendirme Vakfı Yayın No:154, Bursa

Davis, Joseph E. (2000), "Accounts of False Memory Syndrome: Parents, "Retractors," and the Role of Institutions in Account Making", Qualitative Sociology, Vol. 23, No. 1.

Doğa, Mehmet, Büyük Türkçe Sözlük,(2001), Vadi Yayınları, 15. Baskı, Ankara

Durukan, M. Banu ve Serdar Özkan (2004), "Capital Market Development Leading To Accounting Harmonization: Culture As A Challenge", 1st Annual International Accounting Conference, 4-5 November 2004, İstanbul-Turkey.

Gao, Simon S. And Morrison Handley-Schachler (2003), "The Influences of Confucianism, Feng Shui and Buddhism in Chinese Accounting History", Accounting, Business Financial History, Vol. 13, No. 1, March, pp. 41-68.

Garcia-Sordo, Juan B. and Adrian Wong Baren (1999), "National Culture and Preference for Alternate Accounting Controls USA vs Mexico", International Marketing Review, Vol. 16, No. 4/5, pp. 314-325.

Geert, Hofstede (1994), Cultures and Organizations-Software of the Mind- Intercultural Cooperation and Its Importance for Survival, HarperCollins Publishers, Great Britain.

- Genç, Nurullah ve Fatih Karcıoğlu (2004), "Aile Şirketlerinin Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri-Bir Uygulama", 1. Aile İşletmeleri Kongresi, T.C. Kültür Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Aile İşletmeleri ve Girişimcilik Araştırma Merkezi, 17-18 Nisan 2004, İstanbul.
- Goldberg, Stephen R. and Joseph H. Godwin (2002), "Surviving Culture Clash: How to Read German Financial Statements", Journal of Corporate Accounting & Finance, Volume: 13, Issue: 6, September, pp. 41-48.
- Granlund, Markus and Kari Lukka (1998), "Towards Increasing Business Orientation: Finnish Management Accountants in a Changing Cultural Context", Management Accounting Research, Vol. 9, Issue: 2, June, pp. 185-211.
- Hacırüstemoğlu, Rüstem, Volkan Demir ve Orhan Akışık (2004), "Küreselleşmenin Muhasebe Mesleğinin Yeniden Düzenlenmesi Üzerine Etkisi", 1st Annual International Accounting Conference, 4-5 November 2004, İstanbul-Turkey.
- Haşit, Gürkan ve Kazım Develioğlu (2004), "Aile İşletmelerinin Kurumsallaşmaya İlişkin Yaklaşımlarını Belirlemeye Yönelik Ampirik Bir Çalışma", 1. Aile İşletmeleri Kongresi, T.C. Kültür Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Aile İşletmeleri ve Girişimcilik Araştırma Merkezi, 17-18 Nisan 2004, İstanbul.
- Hofstede, Geert (2002), "Dimensions Do Not Exist: A Reply to Brendan McSweeney", Human Relations, Vol.55, pp.1355-1361
- Hofstede, Geert (1983), "The Cultural Relativity of Organizational Practices and Theories", Journal of International Business Studies, Volume: 14, Issue: 2, Fall, pp. 75-89.
- Hofstede, Geert and Robert R. McCrae (2004), "Personality and Culture Revisited: Linking Traits and Dimensions of Culture", Cross-Cultural Research, Vol. 38, No. 1, February, pp. 52-88.
- Husted, Bryan W. (1999), "Wealth, Culture and Corruption", Journal of International Business Studies, Vol. 30, No. 2, Second Quarter, pp. 339-360.
- Kızıl, Ahmet, Genel Muhasebe, (1998),Der Yayınları, 3.Basım, İstanbul

- Kishalı, Yunus, Işıklılar, Sadi, (1998), Genel Muhasebe, Genel Muhasebe, Beta Basım Yayım,1. Basım, İstanbul
- Koç,Yüksel, Yalkın,(1998), Genel Muhasebe, Turhan Kitabevi, Özcan Ofset,10. Baskı, Ankara
- Lou, Yadong, (2005), "How Does Globalization Affect Corporate Governance and Accountability?. A Perspective from MNE's", Journal of International Management, Vol: 11, Issue: 1, March, pp. 19-41.
- Lewis, M. K.(2005) "Islam and Accounting", Accounting Forum, Vol.25, No.2, June, pp.103-127
- Malinowski, Bronislaw, (1990), İnsan ve Kültür, Çeviren Fatih Gümüş, Verso Yayınları, Birinci Basım, Ankara
- Mouritsen, Jan (1989), "Accounting, Culture and Accounting-Culture", Scandinavian Journal of Management, Vol. 5, No. 1, pp. 21-47.
- Ramirez, Carlos (2001), "Understanding Social Closure in Its Cultural Context: Accounting Practitioners in France (1920-1939)", Accounting Organizations and Society, Vol. 26, Issues. 4-5, May-July, pp. 391-418.
- Roxas, L. Maria ve diğ.,(1997), Kültür ve Muhasebe Değerleri, Çeviren Müge Saltıkoğlu, Uluslararası Muhasebe Eğitim ve Araştırma Derneği ve Fransa Muhasebe Derneği , VIII. Muhasebe Eğitimcileri Kongresi.
- Roberts, Clare B. and Stephen B. Salter (1999), "Attitudes Towards Uniform Accounting: Cultural or Economic Phenomena?", Journal of International Financial Management and Accounting", Vol. 10, No. 2.
- Sevilengül, Orhan (1996), "Genel Muhasebe-Tekdüzen Muhasebe Sistemi İle Uyumlu", Gazi Kitabevi, V. Baskı, Ankara.
- Sevilengül, Orhan ,(1998), Genel Muhasebe, Gazi Kitabevi,Başar Ofset, 7.Baskı, Ankara
- Sargut, Selami (2001), "Kültürlerarası Farklılaşma ve Yönetim", İmge Kitabevi, 2. baskı, Ankara

- Shalin, Chanchani and Roger Willett (2004), "An Empirical Assessment of Gray's Accounting Value Constructs", *The International Journal of Accounting*, Vol. 39, Issue: 2, pp. 125-15.
- Smith, David and Kim Langfield-Smith (2004), "The Impact of Performance-Contingent Rewards on Multiple Dimensions of Accountants' Organizational Commitment",
- Söderberg, Anne-Marie and Eero Vaara(2004), "Merging Across Borders-People, Cultures and Politics", *Accounting, Auditing&Accountability Journal of Management*, Vol.20, Issue:3, September, pp.324-327
- Şener, Recep(1992), *Maliyet Unsurları Muhasebesi*, Gazi Yayınları, Birinci Baskı, Ankara
- Şişman, Mehmet (2002), "Örgütler ve Kültürler", Pegem A Yayıncılık, 1. Baskı, Temmuz, ISBN 975-6802-72-3.
- Uysal, Özgür Özmen (2004), "Farklı Perspektiflerin Işığında Muhasebe Standartlarının Uluslararası Düzeyde Harmonizasyonu", 1st Annual International Accounting Conference, 4-5 November 2004, İstanbul-Turkey.
- Uysal, Özgür Özmen (2001), "Pozitivist Yaklaşımlar ve Yaygın Muhasebe Paradigması: Bir Değerlendirme", *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, Cilt: 3, Sayı: 4, Aralık, s. 45-64.
- Üstündağ, Saim (2000), "Muhasebe Standartları Oluşturulması Süreci, "Muhasebe ve Denetime Bakış, Yıl: 1, Sayı: 1, Nisan: 31-57.
- Velayutham, S., M. H. B. Perera (2004), "The Infulence of Emotions and Culture on Accountability and Governance", *Corporate Governance*, Vol. 4, No. 1, pp. 52-64.
- Veleyutham, S. and M. H. B. Perera (1996), "The Influence of Underlying Metaphysical Notions on Our Interpretation of Accounting", *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, Vol. 9, No. 4, pp. 65-85.
- Yelten, Muhammet, Mustafa Özkan (2002), *Türkçe'nin Sözlüğü*, Babıali Kültür Yayıncılığı, 1. Basım , İstanbul.

EK 1: Mevcut Durumu Ölçen Anket

Sayın Katılımcı,

Bu anket çalışması, kültür ile muhasebe arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmayı hedefleyen uluslararası bilimsel araştırmanın Türkiye ayağının bir parçasıdır. Ankette yer alan "finansal tablo" deyimini bilanço ve gelir tablosu gibi tablolar ile bunlara ilişkin dipnotları içermektedir. Değerli katkılarınız için teşekkür ederim.

Yrd. Doç. Dr. Selahattin KARABINAR

A. Lütfen aşağıdakilere ifadelere katılma derecenizi belirtiniz.

	Tamamen Katılıyorum	Çoğunlukla Katılıyorum	Biraz Katılıyorum	Kararsızım	Biraz katılmıyorum	Çoğunlukla Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1 Şüphede durumunda kar ve varlıkların değeri düşük gösterilmektedir. (Örneğin; stoklar, menkul kıymetler, alacaklar için karşılık ayrılması)	1	2	3	4	5	6	7
2 Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye tarafından belirlenmektedir.	1	2	3	4	5	6	7
3 Bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamuoyuna yönelik olarak düzenlenmektedir.	1	2	3	4	5	6	7
4 Muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemeler meslek mensupları ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmaktadır.	1	2	3	4	5	6	7
5 Mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmektedir.	1	2	3	4	5	6	7
6 Tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmaktadır.	1	2	3	4	5	6	7
7 Muhasebe politikaları (stok değerlendirme, amortisman yöntemleri gibi) bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemektedir.	1	2	3	4	5	6	7
8 Şirket yöneticileri ve sahipleri hakkındaki bilgiler mali tablolarda yer almamaktadır.	1	2	3	4	5	6	7
9 Mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına muhasebe meslek mensupları karar vermektedirler.	1	2	3	4	5	6	7
10 Fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmaktadır.	1	2	3	4	5	6	7
11 Mevcut Mali tablolarda standartlaştırılmış ayrıntılı bilgilerin sayısı yeterlidir.	1	2	3	4	5	6	7
12 Yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almaktadır.	1	2	3	4	5	6	7
13 Muhasebe meslek mensupları yüksek düzeyde etik standartlara sahiptirler.	1	2	3	4	5	6	7

Ek 2: İdeal(Olması Arzu Edilen) Durumu Ölçen Anket

Sayın Katılımcı,

Bu anket çalışması, kültür ile muhasebe arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmayı hedefleyen bilimsel araştırmanın bir parçasıdır. Ankette yer alan "finansal tablo" deyimini bilanço ve gelir tablosu gibi tablolar ile bunlara ilişkin dipnotları içermektedir. Değerli katkılarınız için teşekkür ederim.

Yrd. Doç. Dr. Selahattin KARABINAR

Lütfen aşağıdakilere ifadelere katılma derecenizi belirtiniz.

	Tamamen Katılıyorum	Çoğunlukla Katılıyorum	Biraz Katılıyorum	Kararsızım	Biraz katılmıyorum	Çoğunlukla Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1 Şüphe durumunda kar ve varlıkların değeri düşük gösterilmelidir. (Örneğin; stoklar, menkul kıymetler, alacaklar için karşılık ayrılması)	1	2	3	4	5	6	7
2 amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir.	1	2	3	4	5	6	7
3 amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TURMOB tarafından belirlenmelidir.	1	2	3	4	5	6	7
4 Bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamuoyuna yönelik olarak düzenlenmelidir.	1	2	3	4	5	6	7
5 Muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemeler meslek mensupları ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmalıdır	1	2	3	4	5	6	7
6 Cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır	1	2	3	4	5	6	7
7 Tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır	1	2	3	4	5	6	7
8 Mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir.	1	2	3	4	5	6	7
9 Bir firmanın mali yapısını ve performansının nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler	1	2	3	4	5	6	7
10 Tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır.	1	2	3	4	5	6	7
11 Muhasebe politikaları (stok değerlendirme, amortisman yöntemleri gibi) bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir.	1	2	3	4	5	6	7
12 Şirket yöneticileri ve sahipleri hakkındaki bilgiler mali tablolarda yer almamalıdır.	1	2	3	4	5	6	7
13 Mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi muhasebe meslek mensupları karar verebilir.	1	2	3	4	5	6	7
14 Fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır	1	2	3	4	5	6	7
15 Mali tablolarda standartlaştırılmış ayrıntılı bilgilerin sayısı artırılmalıdır.	1	2	3	4	5	6	7
16 Yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır.	1	2	3	4	5	6	7
17 Muhasebe meslek mensupları yüksek düzeyde etik standartları sürdürmelidirler	1	2	3	4	5	6	7

Ek 3: Korelasyon Tablosu

		1 Şüphe durumunda kar ve varlıkların değeri düşük gösterilmelidir	2 Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir	3 Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TÜRMOB tarafından belirlenmelidir
1 Şüphe durumunda kar ve varlıkların değeri düşük gösterilmelidir	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	1.000 198	,887** 198	,976** 0.015
2 Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,887** 198	1.000 198	,946** 0.00
3 Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TÜRMOB tarafından Belirlenmelidir	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,976** 198	,946** 198	1.000 198
4 Bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamuoyuna yönelik olarak düzenlenmelidir	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,957** 198	,956** 198	,988** 198
5 Muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemeler meslek mensupları ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmalıdır	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,422** 198	,588** 198	,476** 198
6 Cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,931** 198	,943** 198	,937** 198
7 Tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,663** 198	,866** 198	,740** 198
8 Mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,762** 198	,923** 198	,827** 198
9 Bir firmanın mali yapısını ve performansının nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,714** 198	,844** 198	,767** 198

Korelasyon Tablosu(Devam)

		1 Şüpheli durumda kar ve varlıkların değeri düşük gösterilmelidir	2 Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir	3 Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TÜRMOB tarafından belirlenmelidir
10 Tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,747** 198	,874** 198	,803** 198
11 Muhasebe politikaları bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,743** 198	,885** 198	,804** 198
12 Şirket yöneticileri ve sahipleri hakkındaki bilgiler mali tablolarda yer almamalıdır	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,508** 198	,511** 198	,523** 198
13 Mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi muhasebe meslek mensupları karar verebilir	Pearson correlation Sig.(21 Tailed)	,683** 198	,839** 198	,742** 198
14 Fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,893** 198	,910** 198	,913** 198
15 Mali tablolarda standartlaştırılmış ayrıntılı bilgilerin sayısı artırılmalıdır	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,653** 198	,646** 198	,656** 198
16 Yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,982** 198	,923** 198	,982** 198
17 Muhasebe meslek mensupları yüksek düzeyde etik standartları sürdürmelidirler	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,455** 198	,634** 198	,514** 198

Korelasyon Tablosu(Devam)

		4Bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamuoyuna yönelik olarak düzenlenmelidir	5Muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemeler meslek mensupları ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmalıdır	6Cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır
1 Şüpheli durumda kar ve varlıkların değeri düşük gösterilmelidir	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,957** 198	,422** 198	,931** 198
2 Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,956** 198	,588** 198	,943** 198
3Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TÜRMOB tarafından Belirlenmelidir	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,988** 198	,476** 198	,937** 198
4Bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamuoyuna yönelik olarak düzenlenmelidir	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	1.000 198	,493** 198	,931** 198
5Muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemeler meslek mensupları ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmalıdır	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,493** 198	1.000 198	,559** 198
6Cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,931** 198	,559** 198	1.000 198
7Tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,762** 198	,807** 198	,812** 198
8Mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,839 198	,761** 198	,889** 198
9Bir firmanın mali yapısını ve performansının nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,783** 198	,881** 198	,807** 198

Korelasyon Tablosu(Devam)

		4Bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamuoyuna yönelik olarak düzenlenmelidir	5Muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemeler meslek mensupları ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmalıdır	6Cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır
10Tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,813** 198	,867** 198	,845** 198
11Muhasebe politikaları bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,823** 198	,709** 198	,822** 198
12Şirket yöneticileri ve sahipleri hakkındaki bilgiler mali tablolarda yer almamalıdır	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,521** 198	,440** 198	,504** 198
13Mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi muhasebe meslek mensupları karar verebilir	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,759** 198	,851** 198	,794** 198
14Fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,907** 198	,727** 198	,931** 198
15Mali tablolarda standartlaştırılmış ayrıntılı bilgilerin sayısı artırılmalıdır	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,655** 198	,409** 198	,681 198
16Yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,971** 198	,464** 198	,947** 198
17Muhasebe meslek mensupları yüksek düzeyde etik standartları sürdürmelidirler	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,532** 198	,846** 198	,603** 198

Korelasyon Tablosu(Devam)

		7Tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır	8Mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir	9Bir firmanın mali yapısını ve performansın nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler
1 Şüpheli durumda kar ve varlıkların değeri düşük gösterilmelidir	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,663** 198	,762** 198	,714** 198
2 Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,866** 198	,923** 198	,844** 198
3Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TÜRMOB tarafından Belirlenmelidir	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,740** 198	,827** 198	,767** 198
4Bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamuoyuna yönelik olarak düzenlenmelidir	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,762** 198	,839** 198	,783** 198
5Muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemeler meslek mensupları ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmalıdır	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,807** 198	,761** 198	,881** 198
6Cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,812** 198	,889** 198	,807** 198
7Tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	1.000 198	,971** 198	,923** 198
8Mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,971** 198	1.000 198	,926** 198
9Bir firmanın mali yapısını ve performansının nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,923** 198	,926** 198	1.000 198

Korelasyon Tablosu(Devam)

		7Tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır	8Mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir	9Bir firmanın mali yapısını ve performansının nasıl değerleneceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler
10Tarihi maliyetler yerine corelation genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır	Pearson Sig.(2 Tailed)	,927** 198	,945** 198	,967** 198
11Muhasebe politikaları bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir	Pearson Sig.(2 Tailed)	,918** 198	,923** 198	,888** 198
12Şirket yöneticileri ve sahipleri hakkındaki bilgilerin mali tablolarda yer almamalıdır	Pearson Sig.(2 Tailed)	,458** 198	,489** 198	,532** 198
13Mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi muhasebe meslek mensupları karar verebilir	Pearson Sig.(2 Tailed)	,966** 198	,950** 198	,964** 198
14Fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır	Pearson Sig.(2 Tailed)	,880** 198	,927** 198	,913** 198
15Mali tablolarda standartlaştırılmış ayrıntılı bilgilerin sayısı artırılmalıdır	Pearson Sig.(2 Tailed)	,555*** 198	,623** 198	,604** 198
16Yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır	Pearson Sig.(2 Tailed)	,717** 198	,806** 198	,756** 198
17Muhasebe meslek mensupları yüksek düzeyde etik standartları sürdürmelidirler	Pearson Sig.(2 Tailed)	,833** 198	,798** 198	,820** 198

Korelasyon Tablosu(Devam)

		10 Tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır	11 Muhasebe politikaları bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir	12 Şirket yöneticileri ve sahipleri hakkındaki bilgiler mali tablolarda yer almamalıdır
1 Şüphe durumunda kar ve varlıkların değeri düşük gösterilmelidir	Pearson Sig.(2 Tailed)	,747** 198	734** 198	,508** 198
2 Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir	Pearson Sig.(2 Tailed)	,874** 198	,885** 198	,511** 198
3 Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TÜRMOB tarafından Belirlenmelidir	Pearson Sig.(2 Tailed)	,803** 198	,804** 198	,523** 198
4 Bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamuoyuna yönelik olarak düzenlenmelidir	Pearson Sig.(2 Tailed)	,812** 198	823** 198	,521** 198
5 Muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemeler meslek mensupları ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmalıdır	Pearson Sig.(2 Tailed)	,867** 198	,709** 198	,440** 198
6 Cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır	Pearson Sig.(2 Tailed)	,845** 198	,822** 198	,504** 198
7 Tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır	Pearson Sig.(2 Tailed)	,927** 198	,918** 198	,458** 198
8 Mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir	Pearson Sig.(2 Tailed)	,945** 198	,923** 198	,489** 198
9 Bir firmanın mali yapısını ve performansının nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler	Pearson Sig.(2 Tailed)	,967** 198	,888** 198	,532** 198

Korelasyon Tablosu(Devam)

		10Tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır	11Muhasebe politikaları bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir	12Şirket yöneticileri ve sahipleri hakkındaki bilgiler mali tablolarda yer almamalıdır
10Tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	1.000 198	,886** 198	,524** 198
11Muhasebe politikaları bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,886** 1987	1.000 198	,474** 198
12Şirket yöneticileri ve sahipleri hakkındaki bilgiler mali tablolarda yer almamalıdır	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,524** 198	,474** 198	1.000 198
13Mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi muhasebe meslek mensupları karar verebilir	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,953** 198	,903** 198	,481** 198
14Fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,943** 198	,872** 198	,538** 198
15Mali tablolarda standartlaştırılmış ayrıntılı bilgilerin sayısı artırılmalıdır	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,614** 198	,586** 198	,369** 198
16Yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,784** 198	,779** 198	,516** 198
17Muhasebe meslek mensupları yüksek düzeyde etik standartları sürdürmelidirler	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,819** 198	,737** 198	,269** 198

Korelasyon Tablosu(Devam)

		13Mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi muhasebe meslek mensupları karar verebilir	14Fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır	15Mali tablolarda standartlaştırılm iş ayrıntılı bilgilerin sayısı artırılmalıdır
1 Şüpheli durumda kar ve varlıkların değeri düşük gösterilmelidir	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,683** 198	,896** 198	,653** 198
2 Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,839** 198	,910** 198	,646** 198
3Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TÜRMOB tarafından Belirlenmelidir	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,742** 198	,913** 198	,656** 198
4Bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamuoyuna yönelik olarak düzenlenmelidir	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,759** 198	,907** 198	,655** 198
5Muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemeler meslek mensupları ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmalıdır	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,851** 198	,727** 198	,409** 198
6Cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,794**1 198	,931** 198	681** 198
7Tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,966** 198	,880** 198	,555** 198
8Mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,950** 198	,927** 198	,623** 198
9Bir firmanın mali yapısını ve performansının nasıl değerlendirileceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,964** 198	,913** 198	,604** 198

Korelasyon Tablosu(Devam)

		13Mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi muhasebe meslek mensupları karar verebilir	14Fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LİFO kullanılmalıdır	15Mali tablolarda standartlaştırılmış ayrıntılı bilgilerin sayısı artırılmalıdır
10Tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,953** 198	,943** 198	,614** 198
11Muhasebe politikaları bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,903** 198	,872** 198	,586** 198
12Şirket yöneticileri ve sahipleri hakkındaki bilgiler mali tablolarda yer almamalıdır	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,481** 198	,538** 198	,369** 198
13Mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi muhasebe meslek mensupları karar verebilir	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	1.000 198	,900** 198	,562** 198
14Fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LİFO kullanılmalıdır	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,900** 198	1.000 198	,674** 198
15Mali tablolarda standartlaştırılmış ayrıntılı bilgilerin sayısı artırılmalıdır	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,562** 198	,674** 198	1.000 198
16Yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,725** 198	905** 198	670** 198
17Muhasebe meslek mensupları yüksek düzeyde etik standartları sürdürmelidirler	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,845** 198	,725** 198	,428** 198

Korelasyon Tablosu(Devam)

		16Yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır	17Muhasebe meslek mensupları yüksek düzeyde etik standartları sürdürmelidirler
1 Şüpheli durumda kar ve varlıkların değeri düşük gösterilmelidir	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,982** 198	,455** 198
2 Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için Maliye ve SPK tarafından belirlenmelidir	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,923** 198	,634** 198
3Amortisman kuralları her farklı varlık grubu için TÜRMOB tarafından Belirlenmelidir	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,982** 198	,514** 198
4Bilanço ve gelir tablosu işletme yöneticilerinden ziyade kamuoyuna yönelik olarak düzenlenmelidir	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,971** 198	,532** 198
5Muhasebe mesleği ile ilgili düzenlemeler meslek mensupları ve onların kurduğu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmalıdır	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,464** 198	,846** 198
6Cari piyasa değeri tarihi maliyetlere göre daha az yararlıdır	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,947** 198	,603** 198
7Tüm şirketlerin mali tabloları tek tip olmalıdır	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,717** 198	,833** 198
8Mali tablolarda minimum düzeyde detaylı bilgiye yer verilmelidir	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,806** 198	,798** 198
9Bir firmanın mali yapısını ve performansının nasıl değerteneceğini en iyi sadece meslek mensupları bilirler	Pearson correlation Sig.(2 Tailed)	,756** 198	,820** 198

Korelasyon Tablosu(Devam)

		16Yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır	17Muhasebe meslek mensupları yüksek düzeyde etik standartları sürdürmelidirler
10Tarihi maliyetler yerine genellikle cari piyasa değeri kullanılmalıdır	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,784** 198	,819** 198
11Muhasebe politikaları bir kere belirlendikten sonra değiştirilmemelidir	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,779** 198	,737** 198
12Şirket yöneticileri ve sahipleri hakkındaki bilgiler mali tablolarda yer almamalıdır	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,516** 198	,269** 198
13Mali tablolarda hangi bilgilerin yer alacağına en iyi muhasebe meslek mensupları karar verebilir	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,725** 198	,845** 198
14Fiyatların yükseldiği zamanlarda FIFO yerine LIFO kullanılmalıdır	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,905** 198	,725** 198
15Mali tablolarda standartlaştırılmış ayrıntılı bilgilerin sayısı artırılmalıdır	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,670** 198	,428** 198
16Yönetimin işletme ile ilgili tahminleri mali tablolarda yer almalıdır	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	1.000 198	,501** 198
17Muhasebe meslek mensupları yüksek düzeyde etik standartları sürdürmelidirler	Pearson corelation Sig.(2 Tailed)	,501** 198	1.000 198

ÖZGEÇMİŞ

1999'da Sakarya Üniversitesi Sakarya Meslek Yüksek Okulu Turizm ve Otelcilik programını bitirip aynı yıl Muğla Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme bölümüne dikey geçiş yaptı. Aynı üniversitenin Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji bölümünde Çift Anadal yaparak 2002'de her iki bölümden de başarı ile mezun oldu. Aynı yıl Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde İşletme Anabilim Dalı Muhasebe-Finansman Bilim Dalında Yüksek Lisansa başlamış olup, bu tez çalışmasını hazırlamaya hak kazanmıştır. Yozgat'lı olup Adapazarı'nda ikamet etmektedir.

